ISSN 1814—4357

Дачникам садівникам городникам

Всеукраїнський щомісячний журнал

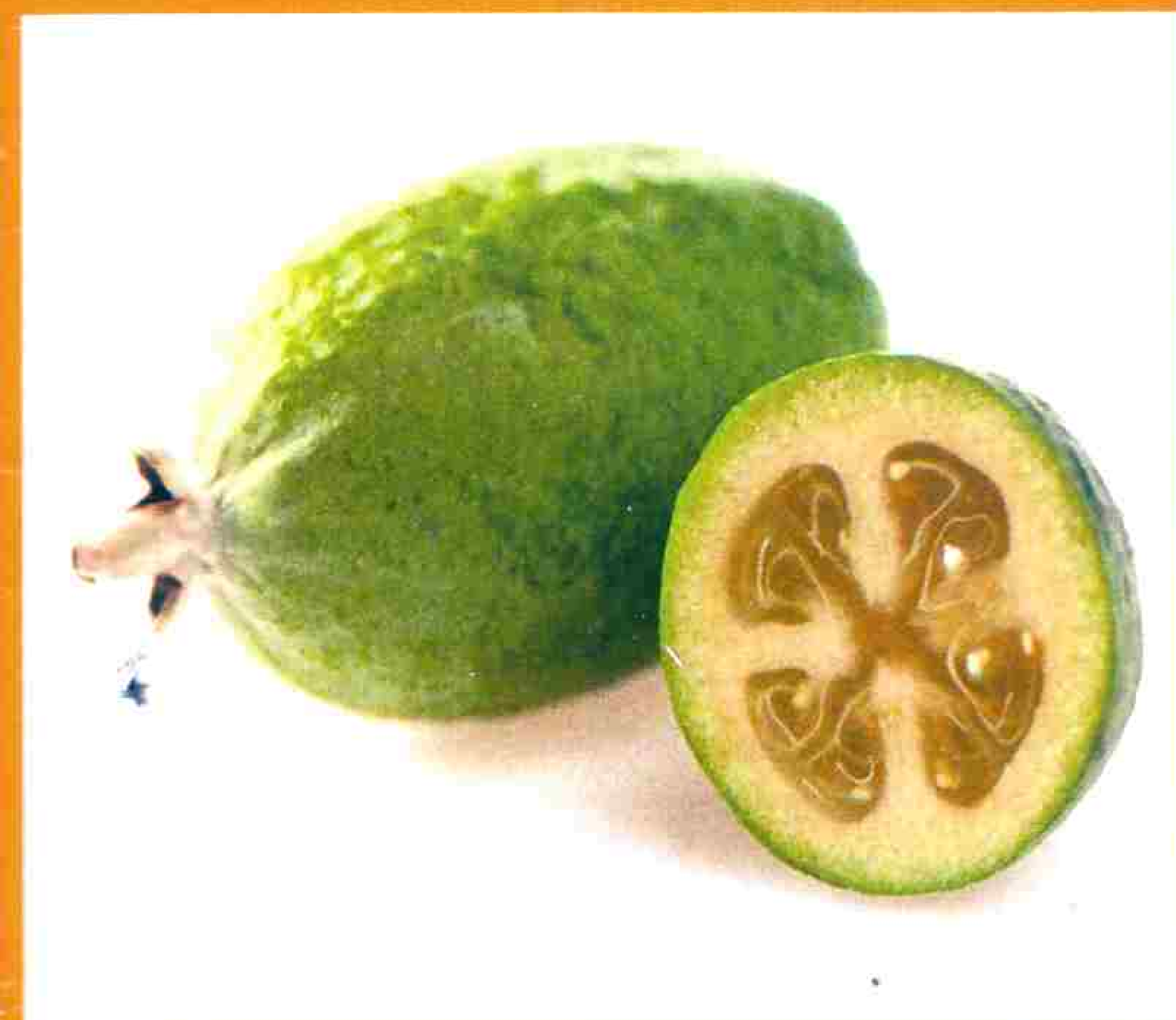
ДІМ • САД • ГОРОД

Передплатний індекс 74142

№5 ТРАВЕНЬ 2008



Жимолость – надрання ягода



Фейхоа багате на сполуки йоду



Прискорене розмноження картоплі



ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Рубрику веде
Т.В.Грабовська,
спеціаліст з правових питань

Законом передбачено

Чоловік не дає дружині грошей із зарплати. Чи є закон, який би зобов'язував чоловіка, котрий працює, давати сім'ї гроші із своєї зарплати?

Читачі та дописувачі

Відповідно до Сімейного кодексу України дружина та чоловік зобов'язані спільно піклуватися про владнання сімейних стосунків між собою та іншими членами сім'ї на почуттях взаємної любові, поваги, дружби, взаємодопомоги. Дружина та чоловік відповідальні один перед одним, перед іншими членами сім'ї за свою поведінку в ній. Дружина та чоловік зобов'язані спільно дбати про матеріальне забезпечення сім'ї.

Майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу).

Відповідно до статті 61 Сімейного кодексу України, об'єктом права спільної сумісної власності є заробітна плата, пенсія, стипендія, інші доходи, одержані одним із подружжя.

Тобто дружина та чоловік мають рівні права на володіння, користування і розпорядження майном, що належить їм на праві спільної сумісної власності, у тому числі на заробітну плату та інші доходи, якщо інше не встановлено домовленістю між ними.

Дружина, чоловік розпоряджаються майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, за взаємною згодою, або домовляються між собою про порядок користування цим майном.

Розірвання шлюбу не припиняє права спільної сумісної власності на майно, набуте за час шлюбу.

У разі поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, частки майна дружини та чоловіка є рівними, якщо інше не визначено домовленістю між ними або шлюбною угодою. Під час розв'язання спору про поділ майна суд може відступити від засади рівності часток подружжя за обставин, що мають істотне значення, зокрема, якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї, приховав, знищив чи пошкодив спільне майно, витрачав його на шкоду інтересам сім'ї.

За рішенням суду частка майна дружини, чоловіка може бути збільшена, якщо з нею, з ним проживають діти, а також непрацездатні повнолітні син, дочка, за умови, що величина аліментів, які вони одержують, недостатня для забезпечення їхнього фізичного, духовного розвитку та лікування.

Майно, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, ділиться між ними в натурі. Якщо дружина та чоловік не домовилися про порядок поділу майна, спір може бути вирішений судом. Відтак суд бере до уваги інтереси дружини, чоловіка, дітей та інші обставини, що мають істотне значення.

Відповідно до статті 75 Сімейного кодексу України, дружина, чоловік повинні матеріально підтримувати один одного. Право на утримання (аліменти) має той із подружжя, який є непрацездатним, потребує матеріальної допомоги, за умови, що інший із подружжя може надавати матеріальну допомогу.

Непрацездатним вважається той із подружжя, який досяг пенсійного віку, встановленого законом, або є інвалідом I, II чи III групи.

Чинним законодавством визначено, що одне із подружжися є таким, що потребує матеріальної допомоги, якщо заробітна плата, пенсія, доходи від використання його майна, інші доходи не забезпечують йому прожиткового мінімуму.

За ухвалою суду аліменти присуджуються одному з подружжя від дня поданої заяви, зазвичай, у грошовій формі у частці від заробітку (доходу) другого з подружжя та сплачуються щомісячно. Величина аліментів одному з подружжя суд визначає з урахуванням можливості одержання утримання від повнолітніх дочки, сина, батьків та з урахуванням інших обставин, що мають істотне значення.

Право на утримання припиняється від дня відновлення працездатності чи в разі реєстрації повторного шлюбу, або одержувач аліментів перестав потребувати матеріальної допомоги, а платник аліментів неспроможний надавати матеріальну допомогу.

Розірвання шлюбу не припиняє права особи на утримання, яке виникло у неї за час шлюбу.

Якщо на час розірвання шлюбу жінці, чоловікові до досягнення встановленого законом пенсійного віку залишилося не більше як п'ять років, вона, він матимуть право на утримання після досягнення цього пенсійного віку за умови, що у шлюбі вони спільно проживали не менш, як десять років.

До того ж, якщо у зв'язку з вихованням дитини, веденням домашнього господарства, піклуванням про членів сім'ї, хворобою або іншими обставинами, що мають істотне значення, одне із подружжя не мало можливості одержати освіту, працювати, зайняти відповідну посаду, вона має право на утримання у зв'язку з розірванням шлюбу і тоді, якщо є працездатним, за умови, що потребує матеріальної допомоги і що колишній чоловік, колишня дружина може надавати матеріальну допомогу. Право на утримання у цьому випадку триває протягом трьох років від дня розірвання шлюбу.

Дружина має право на утримання від чоловіка під час вагітності. Також дружина, з якою проживає дитина, має право на утримання від чоловіка – батька дитини до досягнення дитиною трьох років, а якщо дитина має вади фізичного або психічного розвитку – до досягнення дитиною шести років. До того ж, право на утримання вагітна дружина, а також дружина, з якою проживає дитина, має незалежно від того, чи вона працює, та незалежно від її матеріального становища, а також у шлюбі вона чи ні, лише за умови, що чоловік може надавати матеріальну допомогу.

І навпаки, відповідно до статті 86 Сімейного кодексу України, чоловік, з яким проживає дитина, має право на утримання від дружини – матері дитини до досягнення дитиною трьох (шести) років, незалежно від його матеріального становища, за умови, що дружина може надавати матеріальну допомогу.

Також чинним законодавством передбачено, що дружина, чоловік взаємно зобов'язані брати участь у витратах, пов'язаних із хворобою або каліцтвом іншого з подружжя.

Усе вищезазначене поширюється і на жінку з чоловіком, які не перебувають у шлюбі між собою, але тривалий час проживали однією сім'єю.

Перший в Україні трикомпонентний фунгіцид



ЧАРІВНИК®



Забудьте про фітофтору!

Новинка!

ЗАПИТАННЯ НАШИХ ЧИТАЧІВ ДО ТОВ «ПРЕЗЕНС»

Чи зареєстрований Чарівник® для застосування на присадибних ділянках?
Так, препарат зареєстрований для застосування на томатах та картоплі. Посвідчення про державну реєстрацію Серія Б №01047

В якій упаковці Чарівник® надійде в магазини?
Фольговані пакети по 20 та 40 г.

Проти чого застосовують на томатах та картоплі?
Чарівник® захищає та попереджає захворювання томатів і картоплі на фітофтороз та альтернаріоз.

Які норми витрати на 1 сотку?
20 г препарату розчинити у 5 л води та обробити 1 сотку томатів чи картоплі.

Чим фунгіцид Чарівник® відрізняється від інших подібних препаратів?
Чарівник® складається з трьох діючих речовин, які характеризуються різними механізмами дії на збудників хвороб. Ефективність фунгіциду ЧАРІВНИК® значно перевищила результати застосування препаратів, які в Україні вважалися еталоном ефективності захисту томатів та картоплі від фітофторозу.

Відгуки читачів

Як я позбулася фітофтори на помідорах та картоплі.

«Вся моя родина полюбляє консервовані помідорчики. Тож щороку мені доводиться саджати грядку помідорів: купую дорогу розсаду, через день поливаю, але приходить час збирати врожай і … знову доводиться їхати на ринок. Мої ж помідори, в які вкладено стільки сил (!) до того часу покриваються чорними плямами – знову фітофтора! Така ситуація певно знайома кожній господині. Вихід мені підказала моя сусідка – Марія Петрівна. Виявляється, ще в позаминулому році компанією Презенс було розроблено новий фунгіцид Чарівник. Коли я прочитала інформацію на упаковці, то була дуже здивована: адже **до складу препарату Чарівник входить ТРИ діючі речовини (як виявилося, це єдиний подібний фунгіцид в Україні!).** Зателефонувавши в компанію Презенс і особисто поговоривши з науковцем - Сергієм Івановичем, я дізналася дуже багато про новий фунгіцид. Як виявилося, завдяки тому, що Чарівник – багатокомпонентний препарат – одні речовини, проникаючи у рослину, потрапляють навіть у необроблені препаратом місця і захищають рослину зсередини, а інші – захищають рослину ззовні. Чарівник може як захищати так і лікувати рослину, включно і ті пагони чи плоди, які виросли після застосування препарату. В минулому році, **завдяки Чарівнику, у мене ні на помідорах, ні на картоплі не було навіть далеких ознак фітофтори (до речі, Чарівник, як виявилося, захищає рослини і від альтернаріозу). А урожай був значно більший!** Тож цієї зими моя родина ласувала консервованими помідорчиками з власної грядки!!!

Раджу всім господиням і господарям у цьому році застосувати Чарівник. Щоб повірити в ефективність препарату, можна спочатку спробувати на невеликій грядочці. Але, я впевнена, незалежно від площі, Чарівник захистить ваш урожай і Ви забудете про фітофтору! »

Оксана Іванівна, Черкаська обл.





Моя картопля та помідори оброблені фунгіцидом Чарівник, 15 грам на сотку, Черкаська обл.

Рятуй картоплю і томат - купуй чарівний препарат!

- ТОВ „Юрагрозахист"
м. Київ, вул. Молодогвардійська, 32
8/044/ 249-09-07, 249-09-46
- Мережа магазинів «Захист рослин – 2000»
м. Черкаси, вул. Дахнівська, 23
8 /0472/ 37-12-17, 8/050/ 313-71-43
- ППФ „Ратібор"
Київська обл., м.Богуслав, вул.І.Франка,16
8/04461/ 5-55-26, 5-12-50, 8/067/ 404-30-74
- ПП Мерленко Святослав Васильович
м. Луцьк
8/068/ 563-80-00
- ТОВ „БАДВАСИ"
м. Київ, вул. І.Кудрі, 5
8/044/ 501-27-47, 501-27-57, 8/063/ 855-78-36
- ТОВ «Презенс»
8/044/ 291-54-52

Ліцензія АБ №200976 від 27.09.2005 р. Видана Мінагрополітики України

Ці сорти плодоносять і в спеку

Журнал "Дім, сад, город" для моєї родини – справжня городньо-садова енциклопедія упродовж багатьох років. Вона постійно оновлюється. Отож і я хочу поділитися деякими спостереженнями і досвідом.

У 2007 році літо було надзвичайно спекотним. Та й не тільки літо. У травні температура повітря сягала


Амулет.


Чудо Землі.

34–36°С, спека протрималася два тижні. Така погода мала бути лише в липні. Земля з кожним днем засихала дедалі більше, унеможливлюючи нормальне висаджування городніх культур. У кожну лунку доводилося лити воду, аби висіяти кукурудзу, соняшник, моркву, цибулю і все інше. Розсада помідорів на той час уже була вирощена, тож довелося поміркувати, як її правильно висадити, щоб вона не згоріла за два дні. Вирішили висаджувати рослини увечері, коли спадає спека. І це було правильне рішення.

Зі свого досвіду знаю, що деякі сорти **помідорів** погано запилюються у спеку. З-поміж них рожевоплідний Чудо землі, але відмовитися від нього неможливо, бо він має красиві конусоподібні плоди з прекрасним смаком. Цей сорт сильнорослий. Торік я вирішив вирощувати його без опори, в кущовій формі. Ширина міжрядь становила 70 см, а відстань між рослинами у рядку 50–60 см. Листя у цього сорту невелике, тому загущення не спостерігалося.

Незважаючи на відсутність шпалер, кущі добре провітрювалися й освітлювалися. Без підв'язування помідори добре запилилися, тому що під час цвітіння був створений сприятливий для запилення мікроклімат: листя затінювало внутрішню частину куща, підвищуючи вологість повітря. Це було дуже важливо за неймовірної спеки під час цвітіння. Через 10 днів від початку цвітіння я підживив рослини збродженим курячим послідом.

Плодоношення у сорту Чудо землі розтягнуте. Перші плоди достигають першими з-поміж інших сортів, а останні можна збирати перед приморозками – у листопаді. Фотографію зроблено у жовтні, тому плоди менші (200 г) від перших (400–600 г), але товарний вигляд і смакові якості збереглися до кінця вегетації. Ціна на останні плоди становила 6 грн. за 1 кг, як на ранні у червні. Завдяки кущовому формуванню , урожай Чуда землі видався на славу, і це за несприятливих погодних умов та вирощування його без пасинкування й підв'язування. З-поміж рожевих, як завжди, найкраще зарекомендував себе сорт Денис – один з лідерів щодо врожайності та продажу на ринку. У нього красиві округлі плоди, великі, без зеленої плями біля плодоніжки, стійкі до розтріскування. Високий урожай забезпечив і ранній сорт Санька з червоними плодами. У посушливому минулорічному сезоні фітофтори практично не було, отож помідори всіх сортів від неї не постраждали. У дощове літо Санька віддає стиглі плоди до початку масового захворювання помідорів на фітофтору.

Знову порадував своєю красою сорт Амулет. Іноді на базарі люди купували його заради насіння, хоча в них було висаджено не одну сотню власних помідорів. Пло-


Помідори Санька.


Денис.

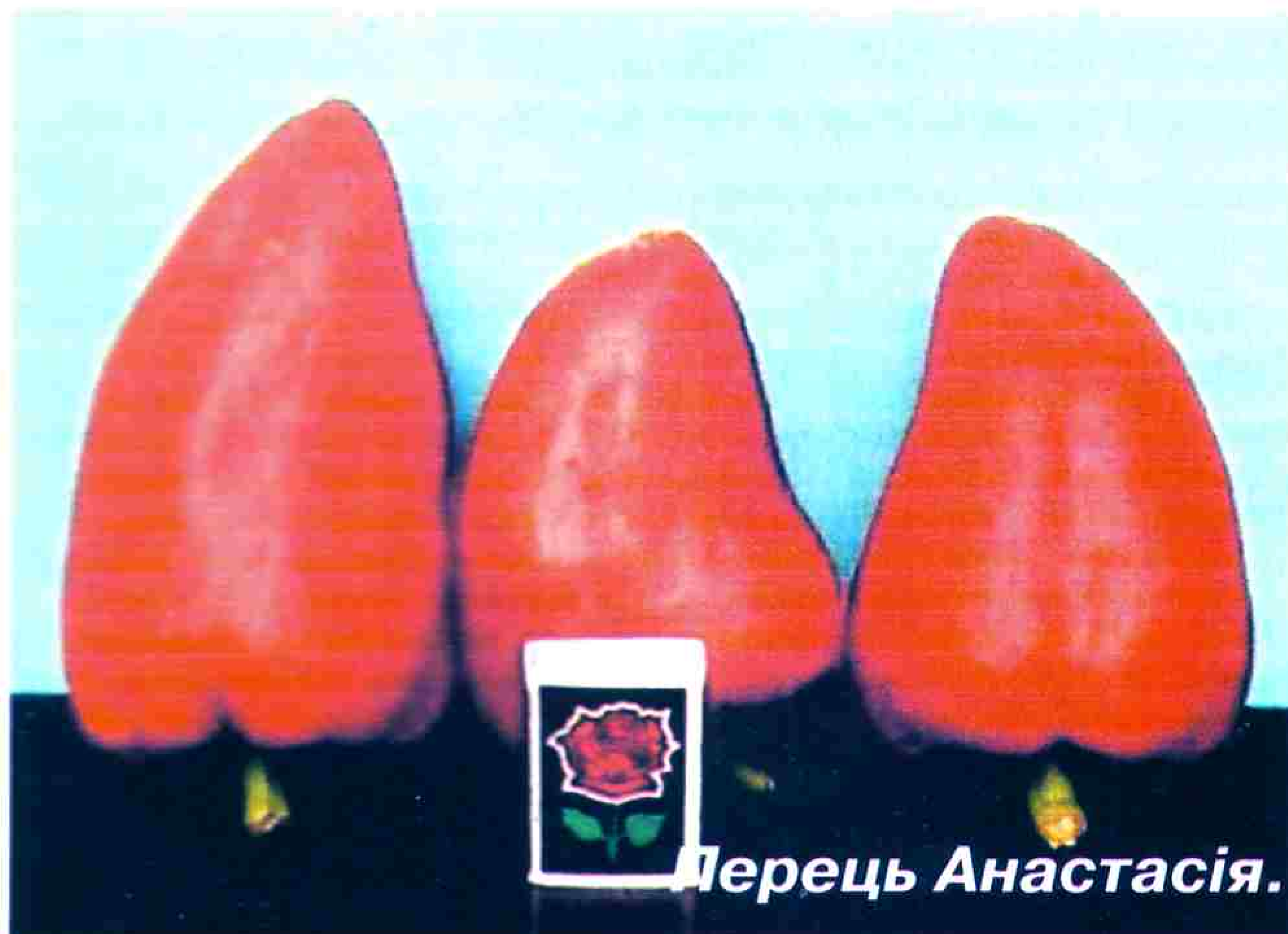
ди у цього сорту – велика, тупоконічна сливка червоного кольору. Вона туга, м'ясиста і водночас смачна.

Дуже рано достиг сорт Кібіц, навіть раніше від Саньки. У нього вишукані, красиві плоди-сливки з невеликим червоним носиком. Не підвели й інші сорти.

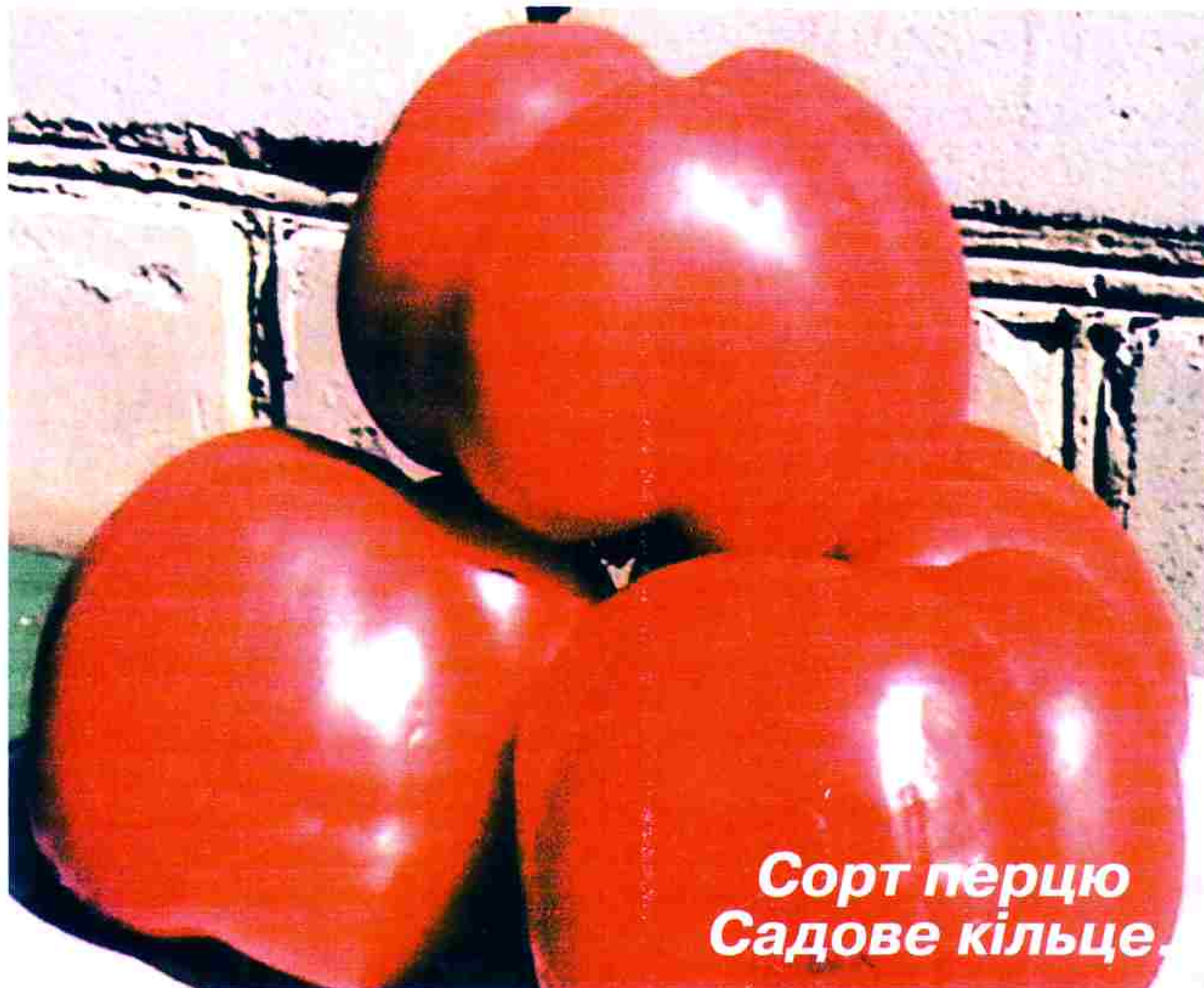
З **перцем** торік були проблеми. Доводилося часто його поливати, рятуючи від спеки. І лише завдяки тому, що вздовж рядків з перцем була висіяна цукрова кукурудза, вдавалося уникати сонячних опіків плодів. Перець я висадив за схемою: 2 рядки перцю і 1 рядок кукурудзи з південного боку. Напрямок рядків – зі сходу на захід. Відстань між рядками перцю і кукурудзи – 70 см, а між рослинами кукурудзи в рядку – 40 см.

Раніше на базарі користувався попитом сорт перцю Ратунда, але він мав гіркуватий присмак, і це, звичайно, не всім подобалося. Сорт Садове кільце такий самий на вигляд, але кращий на смак – без гіркоти. Його плоди багаті на глюкозу, фруктозу, завдяки чому перець незамінний у дієтичному харчуванні. Як завжди, порадували розмірами і красою м'ясистих плодів сорти Анастасія і Красний гігант.

Спекотне літо погано позначилося на врожаях **цибулі і моркви**, але такі сорти цибулі, як Амфора і Любчик, витримали випробування і дали непоганий урожай, особливо Амфора. Висіяна насінням, за доброго догляду на час збирання врожаю вона мала цибулини масою до 400 г. Деякі покупці на рику помилково приймали їх за плоди гранату. Амфора має не тільки гарний вигляд і смак, але й добре зберігається у підвалі.


Перець Анастасія.

Всі фото зроблені торік. На мою думку, спека негативно вплинула на величину і вигляд плодів та на загальну врожайність. Але всі описані мною сорти виявилися набагато кращими за інші. Я вважаю, що на фоні негативних глобальних змін погоди треба обирати сорти, стійкі до всіляких негараздів. І ще потрібно любити справу, якою


Сорт перцю Садове кільце.


Цибуля Амфора.

займаєшся, любити землю. Земля, як добрий кінь: напої, нагодуй, доглядай, і він тягтиме не один рік. Сподіваюсь, мої спостереження допоможуть читачам зорієнтуватися у виборі сорту та агротехніці догляду за рослинами.

А.М. Огій,
пров. Береговий, 5, с. Могилів-2,
Царичанський р-н, Дніпропетровська обл., 51041,
тел. 80966710457.

ДІМ·САД·ГОРОД **№5 2008 р.**
Щомісячний виробничо-практичний журнал
Засновник і видавець — КП “Редакція журналу “Дім, сад, город”
Зареєстрований Міністерством інформації України, серія КВ, №3536 від 23.10.98 р.
Видається з січня 1989 р.



ганцевокислого калію з наступним обпудрюванням сумішшю попелу і цементу. Робити це можна за один день до садіння.

Не слід різати на сонці, бо при цьому погано виділяється речовина "суберин", яка захищає зріз від загнивання у ґрунті, це варто робити лише в затінку.

Потреба у розрізуванні бульб виникає тоді, коли ви вирощуєте нові цінні сорти, в яких майже всі бульби великі. Крім того, різання стимулює захисні сили бульби і мобілізує внутрішні резерви для пригнічення інфекції, яка потрапила іззовні, а заодно й вірусів, які накопичилися всередині бульби. Детальніше про це написано в журналі "Дім, сад, город" № 3 і № 4 за 2005 р.

Для більшого ефекту від різання перед пророщуванням можна зробити "кільцевий надріз". Це призупиняє притік ростових речовин до верхівки та інгібіторів (речовин, що пригнічують ріст) до "пуповини", і таким чином стимулюється проростання всіх вічок. Для цього потрібно посередині бульби по колу прорізати шар шкірки глибиною до 1 см. Робити це зручно канцелярським ножем, висунувши його лезо на довжину 1–1,2 см.

Прискорене розмноження сортів картоплі

Існує багато способів розмноження картоплі. Застосування деяких з них у комплексі з іншими може дати величезний коефіцієнт розмноження. Багато городників, діставши з великими зусиллями новітній сорт, використовують його неефективно. Сучасні сорти коштують недешево, проте, незважаючи на це, нерідко доводиться бачити, як висаджують бульби цілими, а іноді ще й великими. В результаті коефіцієнт розмноження становить від 1:3 до 1:10. А коли земельна ділянка велика, на розмноження нового сорту витрачається так багато часу, що він вже втрачає свої насіннєві якості, особливо в південному та східному регіонах. Крім того, сорт за тривалого розмноження починає вироджуватися, "морально" старіти, адже щороку з'являються нові сорти з кращими показниками якості. Економічно вигідніше в перший рік отримати якомога більше садивного матеріалу, щоб наступного року засадити ним усю ділянку. Це буде також гарантією тривалішого його використання для насіннєвих потреб.

Існує багато способів прискореного розмноження, доступних пересічному городнику. Ось деякі з них, найменш трудомісткі:

різання на частки (2, 3, 4 і т.д.); різання по одному вічку; садіння етіольованими паростками; садіння зеленими пасинками;

садіння верхівками стебла та його пасинками.

Ці способи можна комбінувати й досягти коефіцієнта розмноження 1:500.

Різання на частки

Різання – це найлегший спосіб прискореного розмноження. Його потрібно проводити лише після яровизації бульб і обробки їх дезінфікуючою і підживлювальною сумішшю. Робити це можна за 1–10 днів до висаджування, але бажано за 2–3 дні до нього.

Різати потрібно тільки ножем з нержавіючої сталі, вмочуючи його у дезінфікуючий розчин формаліну чи мар-

Ще ефективніше здійснити так зване "кербування" – надріз завглибшки до 0,5 см над боковими та "пуповинними" вічками. При цьому проростають усі вічка. Але це більш трудомісткий захід, тому його краще використовувати на найцінніших сортах і різати по вічку. Кербування зручніше робити медичним скарифікатором.

Різання по одному вічку

Цей спосіб краще використовувати для різання бульб масою не менше 50 г, які повністю пройшли всю передсадивну підготовку. Різати слід за кілька годин до садіння й обов'язково перемішати з сумішшю попелу та цементу. Коефіцієнт розмноження може сягати 1:50–80. Садити частки потрібно мілко, на глибину 3–4 см, обов'язково у вологу землю паростком догори, у ранні строки, і дуже ретельно доглядати. Крім того, різання по одному вічку зменшує потрапляння вірусів із старої бульби до нових.

Я найчастіше використовую спосіб "різання з перетинкою". За 3–5 днів до садіння ріжу садивний матеріал на частки масою 20–40 г, але до кінця не дорізую, а залишаю перетинку 0,5–1 см. А потім під час висаджування картоплину розламую. Ідеально цей спосіб підходить тоді, коли садивні бульби дуже великі – від 300 г і більше.

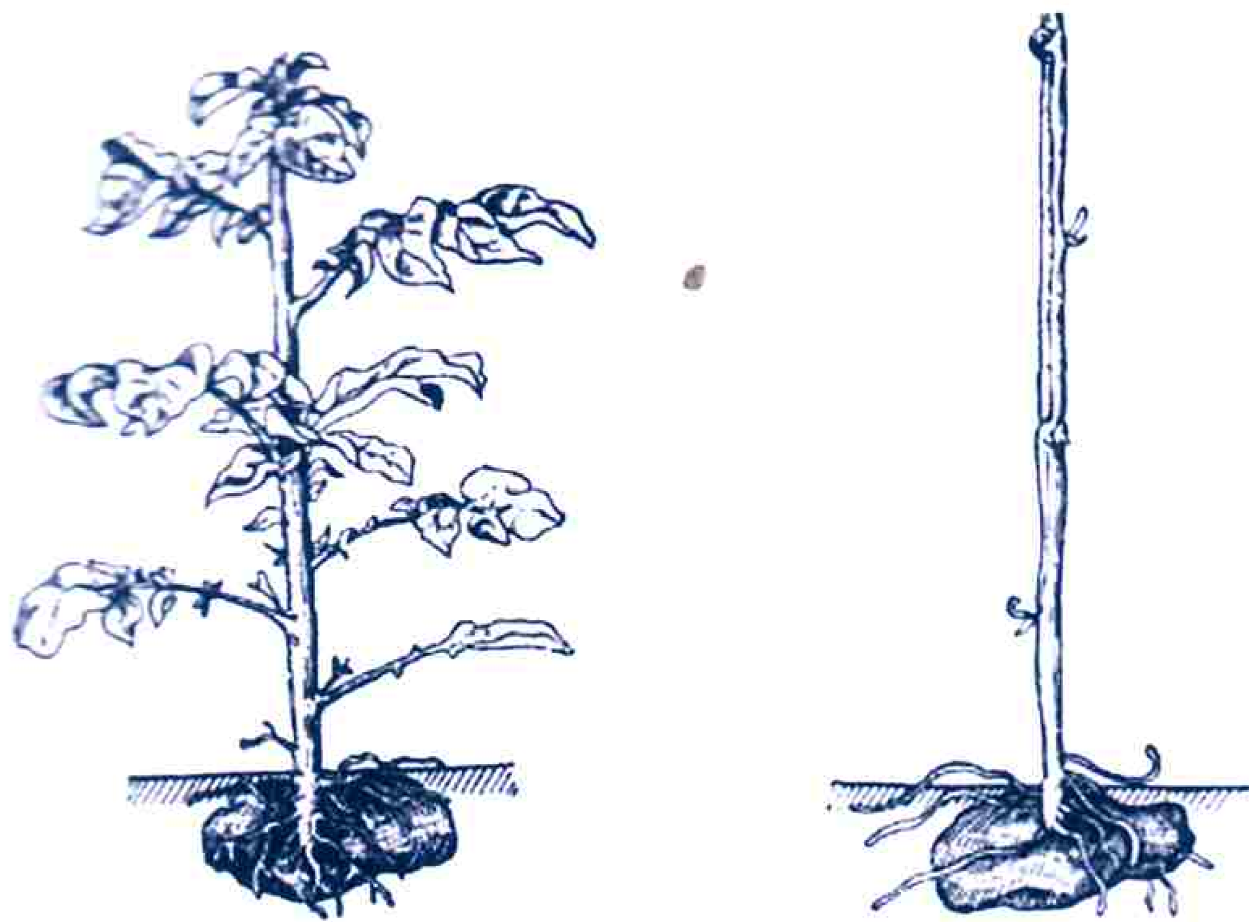
Поділ куща

При цьому підкопуються кущі висотою до 20 см безпосередньо на посадженій грядці. Кущ ділять на дві–три частини, які висаджують на вільну або зріджену ділянку картопляного поля.

Садіння етіольованими паростками

При розмноженні етіольованими паростками можна отримати до 30 і більше рослин з однієї картоплини за короткий термін. Цей спосіб доволі ефективний. Після яровизації бульби слід занести до теплого і темного приміщення, покласти у ящики з вологою сумішшю перегною,

піску і чекати, коли з'являться етіольовані паростки. Після досягнення ними висоти 7–10 см їх потрібно обережно відламати, залишивши на поверхні 3 см верхівки, і висадити в ящики з такою самою сумішшю або в стаканчики. Ящики треба винести до світлого приміщення, через три дні – надвір у затінок, а ще через п'ять днів можна виставляти на сонце. Тільки-но паростки позеленіють і з'являться листки, можна садити на постійне місце.



Етіольований (праворуч) і нормальний (ліворуч) паростки картоплі.

Так роблять 3–4 рази. Після триразового зняття паростків бульбу можна теж висадити, але після повного зняття паростків її краще викинути. Особисто я використовую цей спосіб дуже рідко.

Садіння зеленими паростками

Мені цей спосіб подобається найбільше. Для нього потрібен повністю підготовлений і прояровизований садивний матеріал. Краще брати бульби масою 200–300 г і висадити їх у тимчасовий парник, теплицю, світле приміщення (ящики) приблизно 5 квітня (на півдні – раніше). Садити потрібно в суміш перегною, піску, старої тирси за схемою 30–40х10–15 см. Коли паростки сягнуть 7–10 см і матимуть зелену верхівку з листям, бульби потрібно вийняти, а паростки обережно відламати чи зрізати лезом, залишивши пеньок 0,5 см.

Зрізувати слід обережно, аби не пошкодити коріння, і тільки із зеленим "чубчиком". Бульби треба покласти на попереднє місце і полити з лійки, додавши підживлювальну суміш (таку, як під час яровизації). Розсаду швидко вмочують у глиняну бовтанку (суміш води, свіжого коров'ячого гною, густиною як сметана). Така розсада краще приживлюється.

Першу хвилю розсади краще занести в погріб, щоб разом з другою хвилею з 20 квітня по 1 березня висадити в окремий ґрунт. Садити краще після дощу, залишаючи лише верхівку (3–5 см), рядками з півночі на південь за схемою 50–60 х 10–15 см. Після садіння рядки поливають з лійки. Розсада за тиждень укоріниться і почне рости. Потрібно робити регулярні поливи кожні 7 днів та позакореневі підживлення в баковій суміші з фунгіцидами. Бажано чергувати системні фунгіциди з контактними.

Так можна зрізати паростки кожні 5–10 днів до п'яти і більше разів. Після цього материнську бульбу краще викинути, адже вона ослаблена, та й основна маса вірусів залишилася в ній.

Розмноження паростками в домашніх умовах лише частково оздоровлює садивний матеріал, тому доцільно використовувати еліту та першу–третю репродукції. З однієї бульби масою 200 г можна зняти до 50 паростків й отримати майже цілий мішок картоплі.

Садіння верхівкою стебла та його пасинками

Це аналог садіння паростками. Тільки потрібно зрізувати не самі паростки, а верхівку з трьома–чотирма листками та пасинками. Для цього бажано висадити картоплину в максимально ранні строки під плівку або у відкритий ґрунт. Коли кущ матиме висоту 20–30 см, необхідно зрізати верхівки, замочити їх у розчині препарату "Чаркор" (згідно з інструкцією) і висадити в ґрунт за схемою 50 х 10 см. Потім полити і на п'ять днів злегка притінити соломою (притрусити зверху). Через 7–10 днів верхівка укоріниться і почне рости. Догляд такий самий, як і за паростками. Через 10 днів з маточних кущів виростуть пасинки, які можна теж зрізати й укорінювати.

Такий спосіб дає змогу досягти коефіцієнта розмноження 1:700, тобто з 1 кг можна отримати до 700 кг картоплі!

Двоврожайна культура картоплі

Цей спосіб ефективний з точки зору оздоровлення садивного матеріалу, але коефіцієнт розмноження сягає 1:30–40. Та все ж він більше придатний для оздоровлення. Детально про цей спосіб я маю намір розповісти у подальших номерах журналу "Дім, сад, город".

Комбіновані способи

Поєднуючи кілька способів розмноження, можна одержати чудові результати. Наприклад:

1) різання з садінням етіольованими паростками;

2) різання з садінням зеленими паростками;

3) розмноження етіольованими паростками і зеленими паростками;

4) різання по вічках та двоврожайна культура;

5) зелені паростки та двоврожайна культура;

6) зелені паростки та укорінення верхівок;

7) різання та укорінення верхівок;

8) кербування + пророщування + зелені паростки + укорінення верхівок. Цей спосіб найбільш трудомісткий, але водночас і найефективніший.

Крім того, прискорене розмноження здешевлює садивний матеріал. Наведу приклади.

1. Ви придбали 20 кг картоплі по 10 грн. за 1 кг (200 грн.). Висадили цілими бульбами й отримали 200 кг картоплі. Відтак на другий рік ваша картопля коштуватиме 1 грн./кг.

2. Ви придбали 20 кг картоплі по 10 грн. за 1 кг (200 грн). Скористалися методиками прискореного розмноження й отримали 1:100, тобто 2 тонни картоплі. Тепер ви можете засадити картоплею ледь не гектар площі, до того ж 1 кг обійдеться в 0,1 грн., тобто 10 коп.

Щоправда, за таких способів розмноження може знадобитися додаткова площа, оскільки з 1 кг картоплі можна отримати розсаду, щоб засадити нею одну сотку городу. Мушу зазначити, що це – робота тільки для найбільш терплячих та закоханих у картоплярство.

О.А. Іллющенко,
картопляр-сортодослідник,
а/с 61, м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500,
тел. 80667120690.

Несподівана розв'язка "картопляної" загадки

Я давно передплачую "Дім, сад, город" і завжди його чекаю з великим нетерпінням. Адже в кожному номері знаходжу досить цікавий і головне – корисний матеріал. Сердечна подяка всьому редакційному колективу за професіоналізм!

Сьогодні пропоную опублікувати на сторінках журналу статтю про помідори – мої улюблені городні вихованці. В ній я розповім про курйозний випадок, який, сподіваюся, зацікавить читачів.



Без сумніву, більшість читачів погодиться з тим, що помідори на наших городах займають належне почесне місце. І це не дивно, адже вони не лише дуже смачні й поживні, а й придатні для всілякої консервації, що тільки додає їм користі. Тому в якому б вигляді не були ці смаковиті овочі – свіжі, мариновані чи засолені – вони завжди бажані гості на нашому столі.

Моє захоплення помідорами триває вже не один рік. Завдяки доречним порадам бувалих городників та спеціалізованих газет і журналів, я доволі успішно опанувала всі помідорні "секрети". Тому мені практично щороку вдається одержати рясний урожай червонобоких соковитих плодів і повністю забезпечити ними свою сім'ю.

Звичайно, клопоту біля помідорів теж вистачає. Та що там говорити – кожен городник про це знає. Але й серед буденних клопотів інколи трапляються випадки, коли матінка-природа дивує нас своїми несподіваними витівками, і на душі від цього стає тепло та радісно. Розповіддю про один такий курйозний випадок, пов'язаний з моїми улюбленцями-помідорами, я і хочу поділитися з читачами.

Трапилась ця історія декілька років тому. Якось під час випадкової зустрічі одна моя хороша знайома, знаючи про мою любов до помідорів, вийняла зі своєї сумки декілька гарних, як намальованих, червонощоких плодів і, загадково посміхаючись, промовила: "Спробуй вирощувати цей сорт. Його мені чоловік із Чехії, як був на заробітках, привіз. Будеш приємно здивована". Принесла я ці помідори додому і поклала у веранді, щоб потім вибрати насіння. Та коли через кілька днів подивилася – а їх вже немає і ніхто з домашніх нічого не знає. Ну що ж, нема то й нема, пожалкувала трохи та й забула...

Непомітно промайнула зима, і настав новий городній сезон із своїми одвічними клопотами. Одного разу у своєму квітнику я помітила, як мені здалося, декілька красивих кущів картоплі. І щиро здивувалася: ніхто ж серед квітів картоплі не садив, звідки вона там взялася? Але ще більший подив з'явився після того, як ця "картопля" несподівано зацвіла жовтим помідорним цвітом! І тоді мене осяйнула здогадка. Набираю номер мобільного своєї знайомої і цікавлюся про особливості того сорту помідорів, які вона мені колись вручила. "Ти, напевно, вже помітила, що його листя дуже схоже на картопляне. А називається цей чеський сорт Ступіке. Я ж казала, що ти будеш приємно здивована", – промовила у відповідь знайома. Тепер мені стало все зрозуміло: це ж, мабуть, ті залишені у веранді помідори зникли не без допомоги моєї маленької доньки, яка, бавлячись, закинула їх у квітник, де вони пролежали до весни, а потім і проросли, задавши таку дотепну загадку.

Цікаво те, що ці декілька кущів "картопляних" помідорів, так і продовжуючи рости серед квітів без будь-якого догляду, невдовзі таки вродили зо два десятки гарних і напрочуд солодких плодів. Наступного року я вже засадила цим незвичайним сортом цілу грядку. Отриманий врожай перевершив усі мої сподівання: стебла рослин висотою до метра просто вгиналися під вагою вродливих і добірних плодів (середня маса одного – близько 100 грамів). Як виявилося, маючи чудовий неперевершений смак, разом з тим вони придатні і для різноманітної консервації. Слід додати, що Ступіке ще й доволі ранній сорт – достигає за 80 днів. Тепер щороку він найперший серед своїх помідорних побратимів радує мене щедрим довгоочікуваним урожаєм. Та й догляду потребує мінімального: його під силу виростити кожному городнику. Крім того, Ступіке, порівняно з іншими сортами, має ще й підвищену стійкість до захворювань та посухи, які щоразу завдають дошкульного удару.

Ось такий незвичайний випадок трапився у моєму помідорному "товаристві". Варто сказати, що й минулорічний урожай Ступіке, незважаючи на всілякі примхи погоди, видався на славу. Тому я спеціально зібрала досить багато насіння і можу зробити невеличкий подарунок на радість зацікавленим читачам: безкоштовно надішлю пакетик насіння даного сорту помідорів поштою. Для цього потрібно лише вислати листом на мою адресу заадресований конверт. Я впевнена, що Ступіке приємно здивує кожного городника так само, як і мене.

Н.В. Цибень,
городник-аматор,
с. Смоляри, Старовижівський р-н,
Волинська обл., 44425

Ступіке (Моравське диво) – сорт ранньостиглий, індетермінантний. Від сходів до достигання плодів 83–90 днів. Рослина штамбова, середньоросла, заввишки 140–180 см. Листя картопляного типу. Суцвіття складне. Перше суцвіття закладається над 6–7 листком, подальші через 3 листки. Плоди 2–3-камерні, округлі, яскраво-червоного кольору. Маса плоду 30–45 г. Толерантний до фітофторозу і до вершинної гнилизни плодів. Врожайність 6–7 кг/м^2.

могутній засіб проти колорадського жука

Інсектицид

РАТИБОР®

Любите картоплю?



Купуйте РАТИБОР®!



Микола Іванович Прищепа, Київська обл.

«Ось уже три роки свої 8 соток картоплі обробляю виключно препаратом Ратибор. Однієї обробки за сезон вистачає, щоб захистити картоплю від колорадського жука. Діє Ратибор відмінно! **Звернув я увагу і на врожайність: обробив Ратибором, бульби ростуть більшими, одна в одну!** Щоб не бути багатослівним, надсилаю фотографію картоплі, яка виросла на моїй грядочці минулого року і бажаю всім любителям і професіоналам щороку отримувати достойні і великі врожаї!»

«Не перший рік бризкаю картоплю Ратибором. Одразу після внесення колорадські жуки гинуть і осипаються з рослин. Якщо деякі личинки залишаються на поверхні листя, то вони вже мертві. Подобається те, що **дію препарату Ратибор видно відразу після застосування, а однієї обробки на сезон достатньо, щоб знищити як личинок, так і дорослих колорадських жуків».**

Юлія Іванівна, Черкаська обл.

«Дуже задоволений препаратом Ратибор: оскільки **Ратибор – це рідина, добре розчиняється у воді, розпиляється без будь-яких перешкод та не забиває форсунки обприскувача.** Флакончик містить мірну шкалу, тож Ратибор зручно дозувати: наприклад, одного флакончика (10мл) мені достатньо щоб обробити мою картоплю на дачі – 5 соток. Після обробки, я ніколи не бачив осаду, хоча інші інсектициди (було й таке) залишали осад на дні обприскувача! У нашому селі Ратибор хвалять всі, хто хоч раз застосував».

Юрій Довгополов, Хмельницька обл.

«Застосовував Ратибор на 30 сотках картоплі. Обприскав картоплю – і раптом пішов дощ. Думав, не спрацює. Але, на моє превелике здивування, колорадські жуки загинули!!! Як потім, я прочитав в інструкції, **Ратибор не змивається дощем. Чудовий препарат! Також застосовую Ратибор на плодових деревах проти тлі, плодожерки, листокрутки».**

Олег Діброва, Дніпропетровська обл.

«Декілька років тому в магазині знайомий продавець порадив придбати Ратибор. Купив, один раз спробував – і ось уже стільки років після того застосовую лише цей інсектицид. На власному досвіді перевірив – **у колорадських жуків не виникає стійкості до Ратибору, у більшості випадків достатньо одного обприскування протягом усього літа, колоради гинуть одразу після обробки.** З метою експерименту перепробував близько десятка різних інсектицидів, тож з власного досвіду раджу всім городникам захищати картоплю від колорадських жуків препаратом Ратибор. Повірте, ефект від застосування - вражає!»

Тарас Давидяк, Львівсья обл.

Придбати препарат Ратибор® можна за адресами та телефонами:

ТОВ „Юагрозахист"
м. Київ, вул. Молодогвардійська, 32
8/044/ 249-09-07, 249-09-46

Мережа магазинів «Захист рослин – 2000»
м. Черкаси, вул. Дахнівська, 23
8/0472/ 37-12-17, 8/050/ 313-71-43

ППФ „Ратибор"
Київська обл., м.Богуслав, вул.І.Франка,16
8/04461/ 5-55-26, 5-12-50, 8/067/ 404-30-74

ПП Мерленко Святослав Васильович
м. Луцьк
8/068/ 563-80-00

ТОВ „БАДВАСИ"
м. Київ, вул. І.Кудрі, 5
8/044/ 501-27-47, 501-27-57, 8/063/ 855-78-36

ТОВ «Презенс»
8/044/ 291-54-52







Увага! Лише так виглядає оригінальна упаковка!

Ліцензія АБ №200976 від 27.09.2005 р. Видана Мінагрополітики України

Читаючи аматорську пошту городників, спілкуючись з ними по телефону, переконуємося, що городники поступово навчилися справлятися з погодними й екологічними сюрпризами і одержувати непоганий урожай помідорів. Наприкінці червня помідори гинуть переважно на тих ділянках, де не було вжито ніяких заходів. А треба було 2–3 рази обробити рослини імуноцитофітом, по два рази – сироваткою та настоєм попелу. Витрати мізерні, а успіх гарантований. Коли починає лютувати фітофтора, необхідно додатково застосувати хімічні обробки, а потім знову – народні засоби.

Допитливий городник у постійному пошуку і впроваджує усе нове. Це вже як хобі, невгамовне бажання одержати у себе на грядці плоди ще більші, смачніші й красивіші. Здивувати сусідів і порадувати рідних.

Вивчаючи попит городників-аматорів, співробітники СП "Союз" визначили, що найбільш популярні помідори рожевоплідних сортів. Крім того, всі хочуть, щоб ці сорти були ранніми і бажано – низькорослими. Йдучи назустріч побажанням постійних замовників насіння, ми значно розширили "рожеву" колекцію як у відкритому ґрунті, так і під плівковим укриттям.



Колекції деяких досвідчених "томатознавців" налічують сотні і навіть тисячі сортів як селекційних, так і аматорських установ. Але іноді корисно звернутися до місцевої селекції, завдяки якій на основі багаторічного досвіду городники-аматори вибирають усе найкраще.

Рожевоплідні сорти помідорів найсмачніші

Одним з таких шедеврів можна вважати місцевий рожевоплідний сорт Зінуля. Його давно вирощують місцеві городники у нашій зоні для одержання надранньої продукції. Ні для кого не секрет, що на рожеві помідори ринкова ціна завжди у два–три рази вища, ніж на червоні завдяки високим товарним і смаковим якостям.

У наших дослідах 60-денну горщечкову розсаду було висаджено в неопалювану плівкову теплицю в останній декаді квітня. Проведено обов'язкові агротехнічні заходи: своєчасне інтенсивне мульчування, краплинне зрошення, кореневе і позакореневе підживлення, запилювання квіток, обробка імуноцитофітом, розчином сироватки, настоєм попелу, застосування мікроелементів. Перші збори врожаю почалися у третій декаді травня. У період після висаджування розсади і до перших зборів варто провітрювати теплицю, щоб запобігти утворенню конденсату. Деякі городники підставляють під плівку лутрасил. Подвійний шар дає потрійну користь: навесні тепліше, тому що вночі в теплиці повільніше охолоджується повітря; немає конденсату (лутрасил поглинає вологу); влітку – плівка притінює насадження.

Рядки рослин у теплицях розташовуємо зі сходу на захід, що поліпшує їхню освітленість. Схема садіння двострічкова, відстань між рослинами в рядку 30 см, між рядками – 50 см, ширина доріжки – 50 см. Рослини висаджуємо у шаховому порядку. Велика перевага високого плівкового укриття порівняно з низьким у тому, що завдяки постійній вентиляції в ньому зменшується ймовірність перегрівання рослин. Це особливо важливо, якщо городник приїжджає на ділянку лише на вихідні дні.

У нашій теплиці для випробування було висаджено трохи ранньостиглих рожевоплідних сортів, зокрема й унікальні високорослі. Сорт Зінуля вирізнявся інтенсивним формуванням зав'язі і дружним достиганням плодів. Перші збори почалися в останній декаді травня, тобто вегетаційний період становив 80–85 днів. Висота куща – 30–40 см. Сорт стійкий до загущення, похолодання, стресів. Ураження хворобами не відзначено. Основна цінність сорту – висока товарність продукції: плід ніжно-рожевий, перламутровий, злегка ребристий, з ледь помітним "носиком", стійкий до розтріскування і перестоювання на кущах, без зеленої плями, масою 200–250 г, у нього висока транспортабельність. Усі плоди одномірні, врожай з куща становить 2–4 кг. Смакові якості чудові. Зінуля прийдеться до смаку як городникам-аматорам, так і професіоналам. З огляду на те, що віддача продукції сорту відбувається за півтора–два місяці, у серпні–вересні збирають другий урожай ранніх сортів з цієї ж площі.

Наше підприємство забезпечує городників такими рожевими шедеврами помідорів, як Рожеві щічки, Барани, Рожева бурулька, Рожевий фламінго, Корніївський кардинал.

О.М. Лазарєва,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент Дніпропетровського агроуніверситету
М.В. Лазарєв,
директор насінницького підприємства "Союз",
м. Дніпропетровськ,
т/факс 8-0562-20-91-77; 785-13-13

Навіщо чекати поки колорад виросте на Вашій картоплі?

Новинка!

Завдайте колорадам удару подвійної сили!

Унікальний препарат для боротьби з колорадським жуком

ЖУКОМОР®

На запитання наших читачів відповідає експерт з наукових розробок та випробувань Сергій Іванович Коломієць

«У магазині чула, як люди говорили про препарат проти колорадського жука – ЖУКОМОР®. Розкажіть, чим він відрізняється від інших препаратів?»

Дарина Буткевич, Черкаська обл.

Інсектицид ЖУКОМОР®, виробництва ТОВ «Презенс», є першим в Україні двокомпонентним препаратом проти колорадського жука. Тобто, ЖУКОМОР® відрізняється від інших препаратів тим, що до його складу входить ДВІ діючі речовини (піпероніл-бутоксид та імідаклоприд), тому він однаково ефективно діє як на личинок, так і на дорослих колорадських жуків. До речі, не варто забувати, що картоплі шкодить не лише колорадський жук, а й кілька десятків видів інших комах, яких теж знищує ЖУКОМОР®. До того ж, ЖУКОМОР® екологічно чистий та безпечний як для людини, так і для довкілля.

«У якій упаковці ЖУКОМОР® надійде для продажу?»

Олександр Вяхірєв, Київська обл.

ЖУКОМОР® - це рідкий препарат, розфасований у пакетики місткістю 5 мл. Оскільки пакетик невеликий, його можна купити як пробник і переконавшись на власному досвіді в ефективності препарату, застосовувати ЖУКОМОР® і надалі.

«Чи зареєстрований ЖУКОМОР® для застосування на присадибних ділянках?»

Юлія Лісова, Волинська обл.

Інсектицид ЖУКОМОР® зареєстрований для застосування на картоплі на присадибних ділянках. Посвідчення про державну реєстрацію – серія Б, №01052.

«Скільки потрібно препарату ЖУКОМОР® щоб обробити одну сотку картоплі?»

Лариса Копач, Харківська обл.

На одну сотку картоплі потрібно витратити 2-2,5 мл препарату ЖУКОМОР®, тобто одного пакетика цілком достатньо щоб обробити 2 сотки картоплі.

«Чи сумісний ЖУКОМОР® з іншими препаратами, що застосовуються на картоплі?»

Павло Холодов, Одеська обл.

За результатами випробувань, ЖУКОМОР® можна успішно застосовувати в суміші з гербіцидом ОБЕРІГ® та трикомпонентним фунгіцидом ЧАРІВНИК® виробництва ТОВ «Презенс».

Придбати препарат Жукомор® можна за адресами та телефонами:

·ТОВ „Юрагрозахист"
м. Київ, вул. Молодогвардійська, 32
8/044/ 249-09-07, 249-09-46

·Мережа магазинів «Захист рослин – 2000»
м. Черкаси, вул. Дахнівська, 23
8 /0472/ 37-12-17, 8/050/ 313-71-43

·ППФ „Ратібор"
Київська обл., м.Богуслав, вул.І.Франка,16
8/04461/ 5-55-26, 5-12-50, 8/067/ 404-30-74

·ПП Мерленко Святослав Васильович
м. Луцьк
8/068/ 563-80-00

·ТОВ „БАДВАСИ"
м. Київ, вул. І.Кудрі, 5
8/044/ 501-27-47, 501-27-57, 8/063/ 855-78-36

·ТОВ «Презенс»
8/044/ 291-54-52



Увага! Лише так виглядає оригінальна упаковка!

Ліцензія АБ №200976 від 27.09.2005 р. Видана Мінагрополітики України

Нові японські сорти капусти

Капуста – найдавніша культурна рослина. Її насіння археологи знаходять при розкопках кам'яного і бронзового віків. Нашим предкам прийшовся до душі цей овоч, адже в період тривалих посух він разом з хлібом замінював скоромну їжу.

Недаремно капуста полюбилася людям: вона смачна, соковита, корисна, багата на вуглеводи, накопичує багато цукрів. За кількістю поживних речовин перевершує брукву, ріпу, моркву, буряк. А справжній український борщ без капусти просто неможливий.

Дев'ять років я займаюся цією культурою на своїй ділянці. І з кожним роком попит на неї зростає. Тому хочу поділитися з читачами популярного журналу "Дім, сад, город" своїм досвідом, спостереженнями, маленькими секретами щодо вирощування білоголової капусти.

В останні роки мене дедалі частіше запитують: чому не зав'язується або пізно зав'язується рання капуста? Чому пізня капуста не формує головки або, взагалі, недостигла головка починає підгнивати? Перше, що я запитую: "Де брали розсаду?" Більшість відповідає: " На ринку". І в цьому основна причина – неякісна розсада. Придивіться, яку розсаду продають навесні. На перший погляд суцільна привабливість: соковита, зелена, висока, а придивишся пильніше і побачиш: з'явився тільки третій справжній листок, коренева система – кілька тоненьких ниточок. Вигонку такої розсади роблять у теплі, "загодовують" азотом, отож і користі від неї мало.

Свою розсаду я вирощую у відкритому ґрунті під плівковим укриттям. Грядку розташовую на освітленому сонцем місці. Восени під перекопування вношу нітроамофоску (20–30 г на 1 квадратний метр). Для одержання більш ранньої розсади у середині березня знімаю верхній шар снігу, залишаючи нижній завтовшки 5–6 см, посипаю деревним попелом і накриваю плівкою. Почорнілий сніг під плівкою швидко тане, отож наприкінці березня можна сіяти насіння ранніх сортів капусти.

Перед сівбою на скопаному і вирівняному граблями ґрунті металевим кутником роблю борозенки через 12 см, глибиною 1,5–2 см. У ці борозенки міні-сівалкою висіваю насіння з розрахунку 150–160 шт. на одну борозенку. Розмір грядки – 1,8х4 м, цього достатньо, аби висіяти більше


Голден Крос F_1.


Грядка капусти, гібрид Сунта F_1.

5000 шт. насінин. Коли з'являться сходи, над грядкою роблю каркас із дротяних дуг висотою 40 см, накриваю плівкою – парничок готовий.

Обов'язковою умовою вирощування розсади є її загартовування. Приблизно за тиждень до висаджування грядку можна не накривати плівкою, а привчати рослини до знижених нічних температур.

Висаджувати розсаду на постійне місце починаю наприкінці квітня. У кожну лунку вливаю кухоль розчину амічної селітри (60–80 г на 10 л води). Під ранню капусту, зазвичай, відводжу ділянку з чистим чи зайнятим паром. Це одна із складових успіху у вирощуванні капусти на наших бідних, малородючих землях. Чистий, а краще зайнятий пар (влітку вирощую люпин, який приорюю на зелене добриво) сприяє нагромадженню в ґрунті поживних речовин, дає змогу позбутися бур'янів, акумулює й утримує ґрунтову вологу.

Але найголовніше – вдалий добір сорту, у чому я переконався на власному досвіді. У перші роки вирощував поширені ранні сорти – Червнева, Дитмаршер фрюєр, Козачок; середньостиглі – Слава; пізні – Амагер, Лангедейкер. Сорти непогані, але... рання капуста достигала до середини липня, а насіння середньостиглих і пізніх сортів, придбане на ринку, було низької якості. І ось у 2002 році я вперше висадив сорти ранньої капусти японської фірми "Таки Сидз" – Голден Крос F_1, Сунта F_1. Літо того року було надзвичайно посушливим, але навіть за відсутності поливу японські сорти показали себе з найкращого боку. Вихід товарної продукції майже 100%, достигання – на три тижні раніше від Червневої ранньої. Повірте, ні в кого в окрузі не виросла тоді рання капуста, а в нас уже 22 червня з'явилися перші головочки суперраннього гібрида Голден Крос F_1. Головки у нього масою до 1 кг, відмінного товарного вигляду, не розтріскуються, мають щільну структуру, стійкі до хвороб. Невдовзі, через тиждень, настала черга збирання врожаю гібрида Сунта F_1. Головки його важать до 1,8 кг, округлі, глянцеві, відмінних смакових якостей, добре зберігаються в полі, не розтріскуються.

З тих пір я "захворів" японськими сортами. Насіння завозить до України єдина київська фірма "СВ-ИМПЕКС". Якість насіння відмінна, за шість років – жодного дорікання. Підтвердження – підсумки 2007 року. Висаджував тільки японські сорти капусти: ранньої – Голден Крос F_1, Сунта F_1; середньостиглої – Глоуб Майстер F_1, Отм Квін F_1; пізньої – Унико F_1. Спекотне й сухе літо дістало і наш північно-східний район. З другої половини травня температура повітря в затінку доходила до 35 градусів за Цельсієм. В таких умовах висаджували розсаду середньостиглих і пізніх сортів. Надії на те, що приживеться, було мало, але капуста не лише прижилася, але й дала, без поливу, прекрасний урожай. Досить сказати, що перший урожай ранньостиглого

сорту Голден Крос F_1 я вивіз на ринок 16 червня – це новий рекорд скоростиглості для нашого регіону.

Ось основні умови успішного вирощування білоголової капусти: 1) грунт ділянки – чистий чи зайнятий пар; 2) добір сорту. Для себе я вибрав японські гібриди, стійкі до підвищених температур, розтріскування та гнильних захворювань; 3) вирощування власної міцної, загартованої розсади.

За такого підходу можна істотно знизити ризик від несприятливих погодних умов, одержуючи високі й сталі врожаї однієї з найголовніших овочевих культур – білоголової капусти.

На закінчення кілька коментарів до статті Л.М. Шульгіної, опублікованої в № 11 журналу – "Капуста з городу протягом цілого року" у 2007 р. Прекрасна, пізнавальна в усіх відношеннях стаття, але де в чому я з автором не згодний. По-перше, про сорти. Багатьом із наведених у статті сортам не один десяток років. Славу і Амагер вирощували на наших полях, коли я був ще студентом, а це понад 30 років тому. Про яку сортову чистоту можна тепер говорити? У цьому я неодноразово переконувався у своїй практиці. Купуєш і сієш одне, а виростає зовсім не те, на що сподівався. Гібридні сорти першого покоління завжди стійкіші до несприятливих погодних умов і хвороб. На жаль, з них не можна одержувати власне насіння, але краще заплатити дорожче за високоякісне гібридне, й одержати гідний урожай на своїй ділянці.


Глоуб Мастер F_1.


Сунта F_1

Не згодний і з термінами висаджування розсади пізньої капусти. Вважаю: чим раніше, тим краще. Намагаюся висадити розсаду до 20 травня (і це в нашому північному районі), до настання весняно-літньої спекотної погоди. Давно помітив, що з раніше висаджених рослин головки виростають великі й щільні.

Маю власну думку і з приводу вибору земельної ділянки під пізню капусту. Особливо, якщо ці місця з "тривалим застоєм весняних вод", тобто низинні. У наших умовах пізня капуста найчастіше потерпає не від нестачі вологи, а від дефіциту в ґрунті поживних речовин: калію, кальцію і, звичайно, азоту. Адже в низинних місцях навесні з верхнього шару ґрунту вимивається багато основних елементів живлення, що негативно позначається на врожайності (у цьому я теж неодноразово переконувався у своїй практичній діяльності).

А взагалі, на власній земельній ділянці кожен сам собі агрономом, хоча учитися й пізнавати щось нове ніколи не пізно. І використовувати ті поради, які прийнятні у вашій ґрунтово-кліматичній зоні.

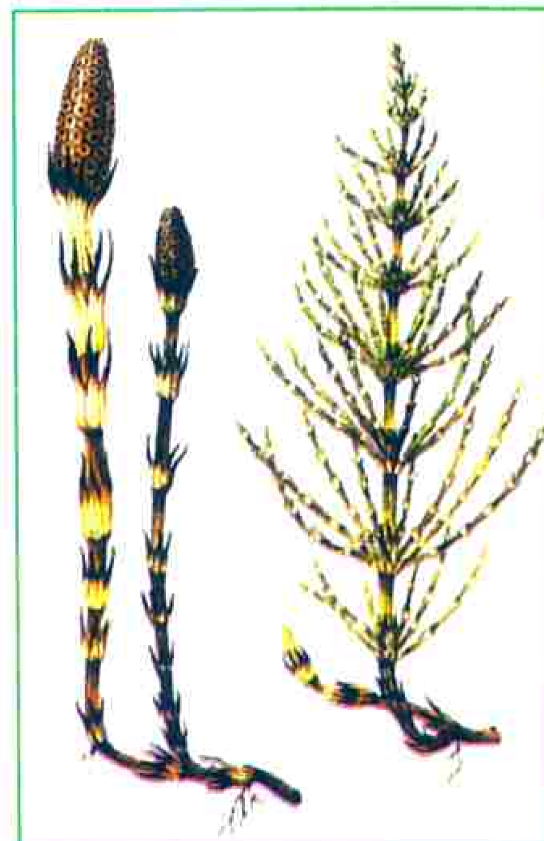
В.Т. Никитчик,
учений агроном,
вул. Вокзальна 19/34, м. Середина-Буда,
Сумська обл., 41000, тел. 8(097)8180012

Як знищити сосонку?

На моєму городі з'явилася сосонка. Чим не знищував її – раундапом та іншими хімічними засобами, але вона все одно розмножується. Порадьте, як з нею боротися.

А.М. Прима, *м. Київ*

Хвощ польовий (Eqisetum arvence), який називають сосонкою, належить, як і пирій повзучий, до кореневищних бур'янів. Звідси витікають і засоби боротьби з ним. Коріння його стелеться у горизонтальному напрямі, тому доволі ефективне вичісування тризубом. Проведіть зубцями в усі боки від вичесаної рослини, по вогнищах цього бур'яну – і побачите, скільки коріння витягнете. Якщо є можливість заїхати трактором, існує загальновідомий зяблевий обробіток: дисковим лущильником, що подрібнює і розрізує на дрібні шматочки кореневища, а за тиждень–два – глибока оранка. До або після неї слід знову пройтися по городу тризубом. Граблі тут менш ефективні, оскільки тризуб заглиблюється на більшу глибину. На невеликій площі під час перекопування ефективно вручну ретельно вибрати з ґрунту все коріння хвоща.



Раундап ефективний проти надземної частини бур'янів, однак коріння він не в змозі знищити. Тому, якщо маєте бажання застосовувати хімічний спосіб боротьби, обирайте гербіциди системної дії, рекомендовані для багаторічних кореневищних бур'янів (про них можна довідатися у мережі магазинів, які займаються реалізацією). Серед препаратів, дозволених для роздрібного продажу, це, наприклад, Ураган, Тарга супер тощо.

Зважте на те, що хвощ полюбляє кислі ґрунти. Тому по можливості проаналізуйте кислотність вашого ґрунту. Для цього потрібно знати, як відбирати проби, отож краще довіритися спеціалісту, але можна й самому, тільки візьміть зразки з різної глибини. Якщо підвищена кислотність підтвердиться, доцільно внести крейду, яєчну шкаралупу на фоні високих доз органіки.

Ю.В. Слєпцов,
Національний аграрний університет

ДОРАДА

Які культури вигідніше вирощувати?

Нині це питання турбує багатьох українських сільгоспвиробників. Однак їхні думки щодо вирощування різних сільськогосподарських культур інколи бувають доволі суперечливими. За роз'ясненнями редакція вирішила звернутися до дорадника ВП "Зіньківський" Полтавської обласної сільськогосподарської дорадчої служби М.Пасюти.

Розрахунки витрат і визначення собівартості основних видів продукції рослинництва, що виконуються за загальноприйнятою в Україні методикою, не показують фактичних витрат виробника і його потреб щодо оновлення основних засобів виробництва. Внаслідок цього собівартість зернових і технічних культур значно занижується, а відтак створюється ілюзія високої рентабельності виробництва навіть за порівняно низьких цін реалізації продукції. Як це пояснити?

Річ у тім, що амортизаційні відрахування на оновлення технічних засобів – однієї з складових собівартості – розраховуються від вартості старої техніки, балансова ціна якої, навіть після індексації, у 3–4 рази нижча за ціну на аналогічні види сучасної техніки. Так, балансова ціна технічних засобів для виконання різноманітних операцій у рослинництві на площі близько 3 тис. га становить 2–2,3 млн. грн., а для повного оновлення цієї техніки за сучасними цінами господарству потрібно 7,5–8 млн. грн.

При амортизаційних відрахуваннях за прийнятою методикою (2:10 = 0,2 млн. грн.) господарству потрібно 37,5 року для оновлення техніки (7,5:0,2=37,5 року) за нормативу 7–10 років.

Отже, для перехідного періоду частка амортизаційних відрахувань на стару техніку має бути не 10%, а 40–50%. При цьому витрати на виробництво зернових і технічних культур підвищуються на 25–30% і становитимуть на 1 га 820–990 грн. для ярого ячменю і до 2580–2940 грн. для цукрових буряків (табл. 1).

Витрати на виконання технологічних операцій під час вирощування ранніх зернових, зернобобових та олійних культур коливаються від 460 до 630 грн./га, кукурудзи – 590–710, цукрових буряків – від 1090 до 1250 грн./га. При цьому 40–50% витрат (а по цукрових буряках – 70–75%) припадає на збирання врожаю, 20–25% – на основний обробіток ґрунту і внесення добрив, 10–15% – передпосівну підготовку ґрунту та 5–10% – на сівбу; для просапних культур 10–15% – на догляд за посівами.

Витрати на насіння, мінеральні добрива, заходи захисту рослин, а також транспорті та інші послуги становлять 50–55% від загальної суми витрат, які становлять для озимої пшениці за середнього рівня інтенсифікації та

Таблиця 1. Витрати на виконання технологічних операцій під час вирощування основних сільськогосподарських культур, грн.

Культури та їхня врожайність / Види робіт	Озима пшениця, 40 ц/га	Ярий ячмінь, 26 ц/га	Горох, 22 ц/га	Кукурудза, 50 ц/га	Соя, 15 ц/га	Ріпак, 18 ц/га	Соняшник, 15 ц/га	Цукрові буряки, 300 ц/га
Основний обробіток ґрунту та внесення добрив	120–150	100–130	110–140	120–150	120–130	110–120	100–130	140–160
Передпосівний обробіток ґрунту та сівба	70–90	70–90	80–100	90–110	80–100	90–110	90–110	90–110
Догляд за посівами	50–70	10–20	20–30	80–100	30–40	70–100	80–100	110–130
Збирання врожаю	270–300	230–260	250–280	300–350	240–260	280–300	250–280	750–850
Усього витрат на виконання технологічних операцій	510–610	470–500	460–550	590–710	470–530	550–630	520–620	1090–1250
Матеріали:								
–насіння	200–250	180–200	220–260	60–80	100–110	150–160	30–60	180–190
–мінеральні добрива	350–400	80–100	80–100	350–400	250–300	300–330	80–100	450–500
–засоби захисту рослин	120–130	40–50	40–50	150–180	120–130	180–200	100–120	300–350
Транспортні витрати	70–90	40–50	40–50	60–80	50–70	40–60	40–50	350–400
Інші витрати	50–70	30–40	40–50	70–80	50–70	30–40	40–50	110–140
Витрати на реалізацію	60–70	40–50	35–40	60–70	50–60	40–50	35–45	100–110
Усього витрат	1360–1620	820–990	915–1100	1340–1600	1090–1270	1250–1470	815–1015	2580–2940

Таблиця 2. Рівень прибутку основних культур.

Назва культури	Собівартість, грн./т	Ціна, грн./т	Прибуток, грн./т	Рентабельність, %
Озима пшениця	340–405	510	170–105	50–26
Ярий ячмінь	315–380	430	115–50	35–15
Кукурудза	315–380	430	115–50	35–15
Горох	400–420	450	50–30	12–7
Соя	800–860	1000	200–140	25–16
Озимий ріпак	540–580	1500	960–920	178–158
Соняшник	543–675	750	207–75	28–10
Цукрові буряки	86–96	160	74–62	46–39

врожайності 40 ц/га – 1360–1620 грн./га, ярого ячменю при врожайності 26 ц/га – 820–990, кукурудзи (50 ц/га) – 1340–1600, соняшнику (15 ц/га) – 815–1015, сої (15 ц/га) – 1090–1270, озимого ріпаку (22 ц/га) – 1250–1470, цукрових буряків (300 ц/га) – 2580–2940 грн./га.

Таким чином, виробництво основних видів продукції рослинництва, навіть за середнього рівня інтенсифікації, може бути рентабельним і високорентабельним. Але за умови, що ціни за її реалізацію на внутрішньому ринку будуть близькими до світових. І це природно, адже основні витрати на виробництво продукції рослинництва проводяться за цінами міжнародного ринку, а інколи вони взагалі вищі.

Найбільший прибуток – від ріпаку

Найбільший прибуток з одного гектара посівної площі може забезпечити ріпак. Так, за цінами 2006 року (табл. 2) озимий ріпак має рентабельність до 178 %. Тож переваги цієї культури для вирощування очевидні. Окрім того, вона не виснажує ґрунт, а навпаки збагачує його органічними речовинами, розчинними формами фосфору, слугує фітосанітаром проти кореневих гнилей зернових культур. Найпереконливішим аргументом на користь розширення площ під посіви ріпаку є невпинно зростаючий попит на нього як на сировину для харчової та технічної олії (у т.ч. для виробництва біодизелю). Чи не найважливіший показник – висока економічна віддача коштів за вирощування ріпаку.

Останнім часом стрімко розвивається новий напрям використання ріпакової олії як альтернативного джерела паливної енергії для двигунів внутрішнього згоряння. Біопаливо з ріпаку виявилося не тільки екологічно чистим, а й конкурентоспроможним, надійним у роботі.

Тож недарма площі ріпаку в різних областях України щороку зростають. Це пояснюється тим, що на культуру є великий попит, а відтак – місцеві товаровиробники можуть отримати чималий фінансовий зиск. Тож є над чим замислитися сільгоспвиробникам.

М.Пасюта,
дорадник
ВП "Зіньківський" Полтавської обласної сільськогосподарської дорадчої служби

Від редакції. *Шановний пане Миколаю! Ми щиро вдячні Вам за цікаву й докладну статтю на актуальну тему. Принагідно хочемо запросити працівників обласних та районних дорадчих служб, експертів-дорадників та фахівців з різних галузей сільського господарства до співпраці на сторінках журналу "Дім, сад, город". Переконані, що Ваші поради стануть саме тією "соломинкою", яка допоможе садівникам, городникам, власникам особистих селянських господарств і фермерам не тільки вижити у складних умовах нашого сьогодення, а й значно поліпшити добробут власних родин.*

Низький уклін дорадникам за допомогу

Шановні працівники редакції! Я підприємець, виробляю та реалізую сільськогосподарську продукцію, яку вирощую на власних земельних паях та орендованих угіддях. Мушу сказати, що сільськогосподарський бізнес – це надзвичайно великий ризик, бо селяни залежні не тільки від погоди, а й від постачальників насіння, засобів захисту рослин, добрив тощо. А ще для сільгоспвиробників дуже важливо своєчасно продати вирощену продукцію за ціною не нижче її собівартості, щоб мати доробок і на наступний рік, а не вилетіти, як кажуть, у трубу, тобто не збанкрутувати.

Однак я переконаний, що знати всі тонкощі господарювання на землі, передбачити можливі економічні ризики й примхи погоди можуть далеко не всі. Та потрібно навчатися. Тож буде дуже добре, коли свої знання й навички селяни постійно поповнюватимуть і вдосконалюватимуть. А таку можливість сільгоспвиробникам Зіньківського району Полтавської області надають обласна та районна сільськогосподарські дорадчі служби.

Наші дорадники не залишають селян без уваги. Вони запрошують їх на семінари, дні поля, різні навчальні заходи, надають індивідуальні консультації з різноманітних питань. Зокрема, 15 грудня 2007 року в нашому селі Лютенські Будища було проведено дуже корисний і цікавий семінар за участю професора з Німеччини Петера Шумана з питань вирощування насіннєвої та харчової картоплі й овочів, про який уже йшла мова у минулому номері журналу.

Щодо моєї підприємницької діяльності, то мені також неодноразово доводилося звертатися по допомогу до кваліфікованих спеціалістів-дорадників. Зокрема, у листопаді 2007 року Зінківська дорадча служба допомогла мені реалізувати партію столових буряків.

Отже, щоденна й копітка праця дорадників вкрай необхідна селянам. Було б добре, аби в кожному районному центрі та селі були представництва Асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України. Принагідно прошу через ваш журнал подякувати працівникам Зіньківської районної сільськогосподарської дорадчої служби за плідну й таку потрібну для селян роботу.

Р.Л. Бедюх,
с. Лютенські Будища,
Зіньківський р-н, Полтавська обл.



рів, в якості сечогінного та загальнозміцнювального засобу, для лікування деяких хвороб шлунка і печінки, характеризуються бактерицидними властивостями, позитивно впливають на стан стінок кровоносних судин, м'язів, крові і на нервову тканину. Настій з квіток використовують при запаленні сечового міхура, відвар з гілок і кори – при водянці, відвар з листків і квіток – як зовнішній засіб при запаленні очей та горла (ангіна, тонзиліт). Присипка із свіжих подрібнених листків сприяє загоюванню ран.

Походження

Латинську назву жимолості – Lonicera дав знаменитий шведський систематик Карл Лінней на честь німецького математика, лікаря і ботаніка Адама Лоніцера, який жив у XVI столітті.

ЖИМОЛОСТЬ З ЇСТІВНИМИ ПЛОДАМИ

Жимолость – рослина з ягодами, які достигають майже на тиждень раніше від суниці. Прекрасний медонос. Плодоносить регулярно, достигання плодів неодночасне і розтягнуте. Ягоди жимолості приємні на смак, багаті на вітаміни, мають лікарські властивості. Кущі довговічні, можуть рости і плодоносити 30–40 років. Жимолость морозостійка, швидкоплідна (плодоносить на 3-4-й рік після садіння), не уражується хворобами і слабо пошкоджується шкідниками.

Хімічний склад та лікарські властивості

В ягодах жимолості міститься 10–19% сухих речовин, 3–13% цукрів, представлених в основному глюкозою і фруктозою, 0,4–4,0% органічних кислот, 0,4–1,6% пектинових речовин, 20–200 мг% аскорбінової кислоти. Багаті ягоди жимолості на фенольні сполуки, особливо на Р-активні речовини, які зміцнюють стінки кровоносних судин, попереджають ламкість капілярів, знижують тиск; лейкоантоціани мають протипухлинну властивість; флавоноїди впливають на склад крові – збільшують кількість еритроцитів, знижують рівень холестерину. Так, у плодах міститься 250–800мг/100 г катехінів, 400–1500 антоціанів, 100–500 лейкоантоціанів, 0,05–0,32 каротиноїдів, 2,8–3,8 тіаміну, 2,5–3,8 рибофлавіну, 7,2–10,2 мг/100 г фолієвої кислоти. Ягоди також мають значну кількість макро- та мікроелементів: кількість магнію досягає 21 мг/100 г, натрію – 35, калію – 70, фосфору – 35, кальцію – 19, заліза – 0,8 мг/100 г. Ідентифіковані також мідь, марганець, кремній, алюміній, стронцій, барій, йод. За вмістом магнію і натрію жимолость належить до найбагатших серед дикорослих ягідних рослин, а за вмістом калію – поступається лише брусниці.

Жимолость здавна використовувалася з профілактичною і лікувальною метою. Ягоди завдяки високому вмісту вітамінів мають протицинготні властивості, сприяють виділенню шлункового соку, ефективні як жарознижувальний та гіпотензивний засіб. Вони застосовуються при лікуванні малярії, гіпертонії, малокрів'ї, серцево-судинних захворюваннях, ожирінні, лікуванні різноманітних лишаїв і виразок, хвороб горла та очей, хронічних проносів, запо-

Рід жимолость (Lonicera) належить до родини жимолостевих Caprifoliaceae, широко представлений у рослинному світі і налічує близько 200 видів. Проте лише деякі з них мають їстівні плоди. Сучасні ботаніки розуміють жимолость із їстівними плодами доволі широко як один збірний і дуже мінливий вид – жимолость синя. Він об'єднує в собі жимолость камчатську, їстівну, Регеля – з чудовими ягодами, часто без гіркоти, а також жимолость Турчанінова, алтайську, Палаcа, які мають посередній смак.

У літературі перша згадка про солодкі, придатні для споживання ягоди жимолості зустрічається в "Скасках" російського землепрохідця Володимира Атласова, який наприкінці XVII ст. (1697–1699 рр.) відкрив Камчатку. В "Описании земли Камчатки" Степана Крашенінникова, відомого природодослідника середини XVIII ст., містяться детальніші відомості про ягоди жимолості та способи їх використання. Першою культивування в садах дикорослих форм жимолості розпочала Т.Д. Маурітц у Східному Сибіру (м. Нерчинськ) у 1884 році. На початку XX ст. її почали вирощувати на Далекому Сході у центральній і північній частині Західної Росії. Однак лише в 1956 році Всесоюзна Рада з введення в культуру нових корисних рослин рекомендувала жимолость для широкого культивування.



Морфологічна характеристика

Жимолость з їстівними плодами – прямостоячий кущ, переважно середньо- і сильнорослий. Висота 7–9-річних рослин (період повного плодоношення) досягає 1–1,8 м, а діаметр крони – 1,5–1,8 м. Скелетні гілки з міцною деревиною, вузлуваті, розгалужені. В кущі може бути до 10–12 і більше скелетних гілок. Кора на них бура з червонуватим або сірим відтінком, легко відділяється від деревини вузькими поздовжніми смугами. Деякі садівники-початківці цю біологічну особливість жимолості вважають наслідком пошкодження морозом.

Пагони утворюються із бруньок на прирості попереднього року. Їх називають пагонами галуження, або порядковими. Такі пагони мають довжину від 5 до 35 см, при основі у них у піхвах нижніх листків утворюються квітки, потім – плоди. Упродовж вегетаційного періоду у верхній частині пагонів галуження закладаються бруньки із зачатками квіток під урожай майбутнього року. У жимолості є також пагони формування. Вони нечисленні, утворюються із сплячих бруньок на трирічній або старішій деревині, вирізняються сильним ростом. Довжина їх коливається від 50 до 90 см. Бруньки, які закладаються на порослевих пагонах, містять зародки квіток, але в меншій кількості порівняно з порядковими пагонами. Припинення росту пагонів у довжину зовні проявляється утворенням термінальної бруньки.

Бруньки у жимолості великі, зверху вкриті криючими лусками, розміщені у піхвах листків по 2–3 одна над одною, утворюючи вертикальний ряд – серію. Нижня і середня бруньки серії, як і верхівкова, мають зародки квіток, а верхня в серії брунька – лише вегетативний конус і залишається сплячою. Через 2–5 років вона може дати початок порослевому пагону.

Листки жимолості розміщені супротивно. Вони цілокраї, різноманітні за формою (овальні, округлі, оберненояйцеподібні, ланцетні тощо), голі або опушені. Забарвлення – від жовтувато-зеленого до сизуватого, але найчастіше темно-зелене. Для багатьох видів характерна наявність великих дископодібних прилистків, особливо на порослевих пагонах. Прилистки не опадають восени разом з листками, а стають темними, шкірястими і залишаються на гілках упродовж усього наступного року.

Квітки жимолості досить великі, завдовжки 1–2 см від блідо-жовтих до зеленкуватих, зібрані у двоквіткові суцвіття. Форма віночка трубчаста, лійкоподібна, дзвоникоподібна. Рильце маточки виходить далеко за межі віночка, а тичинки заховані або дещо виступають із віночка. Зав'язь нижня, невелика, має форму майбутнього плоду. Біля її основи розміщена чашечка, схожа на два маленькі листочки.

Жимолость плодоносить на однорічних приростах, тому весь урожай розміщується переважно на периферії куща. Плоди на пагонах висять попарно, рідше – по чотири. Розміщуються вони в піхвах нижньої пари листків, часто в піхвах другої пари і рідко – третьої.

Плід жимолості – супліддя, утворене розростанням оцвітини. Форма ягід у всіх видів жимолості добре варіює не лише на різних рослинах, а й на одному й тому ж кущі. Нерідко зустрічаються кущі з відносно вирівняними за формою ягодами. У жимолості камчатської і алтайської ягоди здебільшого гладенькі, правильної форми. У жимолості їстівної і Турчанінова – плоди з нерівною горбкуватою поверхнею. Найбільше варіювання форм плодів у жимолості камчатської і Турчанінова. У них трапляються овальні, яйцеподібні, округлі, грушоподібні, видовжені, еліпсоїдні, серпоподібні тощо. У жимолості алтайської і камчатської найчастіше зустрічається овальна форма ягід, у жимолості їстівної і Турчанінова – видовжена.



Через синьо-голубе забарвлення плодів із сизим восковим нальотом вони схожі на буяхи (рос. голубика). Однак від останньої жимолость відрізняється великоплідністю, щільнішою консистенцією м'якуша й ароматом. Довжина плодів жимолості становить 12–15 мм, діаметр – 6–15 мм. Маса – 0,5–1,5 г. За масою плоди поділяються на дрібні (до 0,6 г), середні (0,7–1 г) і великі (більше 1 г). М'якуш червонувато-фіолетовий, соковитий, ароматний, від кисло-солодкого до гіркого. Гіркуватий смак нагадує смак плодів калини.

Плоди звисають на коротких плодоніжках довжиною 5–15 мм. Прикріплення до плодоніжки може бути від дуже слабкого, коли плоди осипаються, до дуже сильного. Оптимальним є середній ступінь прикріплення до плодоніжки: плоди не осипаються самі по собі, але добре відриваються під час збирання

У плоді жимолості міститься 8–26 насінин. Їхня кількість залежить від умов запилення. Насіння буре, дрібне, пласке, округлої форми з тонким насіннєвим покривом. Маса 1000 насінин коливається від 0,9 до 1,2 г. Через малі розміри і пласку форму велика кількість насіння в ягоді не помітна і аж ніяк не відбивається на смакових якостях.

Коренева система жимолості – стрижнева, густорозгалужена. Основна маса коренів розміщена на глибині до 50 см, а окремі корені проникають у ґрунт на глибину до 70–80 см. Радіус поширення кореневої системи сягає 1,2–1,5 м і виходить за межі проекції крони куща.

Біологічні особливості

В умовах Лісостепу України жимолость починає вегетацію раніше від інших ягідних – у II–III декадах березня при середньодобовій температурі 2,5–4°С. Перехід її в стан вегетації супроводжується розкриттям спочатку верхівкових, а через 4–7 днів – розміщених нижче бруньок, появою бутонів і листочків.

Квітки з'являються через один–два тижні після масового розгортання листків. Цвітіння починається, зазвичай, 6–15 квітня і триває залежно від погодних умов 7–15 днів. Розтягнуте цвітіння пов'язане з неодночасним розкриттям квіток. Похолодання в цей період не призводить



до загибелі квіток. Квітки жимолості можуть витримувати зниження температури до мінус 5–7°С. Проте стійкість бруньок, бутонів і квіток значною мірою залежить не стільки від абсолютної величини, скільки від тривалості впливу низьких температур. Тривалість життя окремої квітки – трохи довше доби. Вже через 7–11 днів після початку цвітіння спостерігається помітне збільшення зав'язі, а через 28–35 днів (I–II декади червня) плоди набувають типового для стиглих ягід голубого забарвлення. Ягоди жимолості достигають неодночасно. Період плодоношення триває 2–3 тижні. Недоліком її є обсипання ягід під час достигання. Цю особливість можна використати для збирання урожаю – під кущем простелити поліетиленову плівку і злегка потрусити кущ. Проте вже створені сорти жимолості, ягоди яких не обсипаються, наприклад Сінільга, Черничка, Ізбранніца.

Ріст пагонів жимолості починається на 2–6 днів раніше від початку цвітіння і триває близько місяця. Найінтенсивніший ріст, коли середньодобовий приріст пагонів перевищує 1 см, триває 7–12 днів. Закладання елементів квіток у бруньках відбувається в період затухання росту пагонів. У більшості рослин ріст пагонів закінчується на початку червня. Загальна тривалість їхнього росту коливається від 28 до 50 днів. Іноді після закінчення плодоношення в середині липня частина верхівкових бруньок на молодих кущах розпускається і з них утворюються пагони другої хвилі росту довжиною 8–12 см. До закінчення вегетації вони встигають повністю здерев'яніти і в зимовий період не підмерзають. Цвітіння на таких пагонах відбувається на 6–8 днів пізніше. Осіннє забарвлення листків з'являється в другій половині вересня, потім настає листопад.

Жимолость – дуже морозостійка рослина, витримує зниження температури до мінус 40°С. Але вона має дуже короткий період спокою. Вже наприкінці жовтня рослина починає виходити із стану глибокого спокою і переходить у стан вимушеного спокою. Тепла затяжна осінь чи тимчасове потепління взимку провокує розпускання бруньок, а іноді навіть цвітіння. Внаслідок цього після повернення морозів бруньки і навіть пагони пошкоджуються, підсумковий урожай зменшується. Це створює враження недостатньої зимостійкості жимолості.

Запилюється жимолость комахами: джмелями, бджолами, осами тощо. Ця рослина давно відома як добрий медонос. При самозапиленні плоди не зав'язуються, тому при вирощуванні жимолості на присадибній ділянці потрібно мати не менше 2–3 різних сортів.

Вибір місця для садіння

Жимолость – вологолюбна рослина, але негативно реагує на тривале затоплення. У той же час відмічено, що в роки з підвищеною вологістю утворюються більші плоди, завдяки чому збільшується врожай. За нестачі вологи та довготривалих посух спостерігається пригнічення рослин, зменшення приросту пагонів та опадання листя, погіршення якості плодів.

Жимолость – світлолюбна рослина, може витримувати лише легке затінення. При поганому освітленні не лише пригнічується ріст рослин, а й закладається мало репродуктивних бруньок, що негативно позначається на врожайності.

Росте і плодоносить жимолость на різних ґрунтах, але кращими для неї є пухкі, середні за механічним складом, добре забезпечені органічною речовиною ґрунти. Оптимальна реакція ґрунтового розчину для цієї культури – слабокисла (pH 5,5–6,5), однак вона може варіювати в широкому діапазоні кислотності (pH від 4,5 до 7,5). Кислі ґрунти слід вапнувати. В культурі жимолость краще вирощувати на чорноземах, сірих опідзолених, дерново-підзолистих ґрунтах.

Добрими попередниками для жимолості є картопля, овочі, просапні культури. Підготовка ґрунту для неї така ж, як і під інші ягідні культури. Основний обробіток ґрунту здійснюють на глибину 12–15 см. Норма органічних і мінеральних добрив залежить від природної родючості ґрунту.

Вибираючи місце для садіння жимолості слід враховувати її біологічні особливості, в першу чергу дві основні умови: забезпечення доброго освітлення та достатньої вологості ґрунту. Бажаний також захист жимолості від вітрів, оскільки вони в ранньовесняний період можуть пошкоджувати молоді ніжні листочки, а в період достигання – обтрушувати зав'язь і стиглі плоди.

Садіння жимолості та догляд за рослинами

Кращим строком садіння жимолості є кінець вересня – початок жовтня. Висаджують 2–3-річні саджанці висотою 35–45 см, з 2–3 пагонами і з розвинутою кореневою системою завдовжки 20–25 см, в ями 40х40 см. Посадкові ями добре заправляють органічними та мінеральними добривами з розрахунку 8–10 кг на кущ перегною або торфу і 200–300 г мінеральних добрив у вигляді подвійного суперфосфату і калійної солі. Рослини розміщують за схемою 3х1,5 м. Після садіння ґрунт притоптують, рослини добре поливають.

Догляд за рослинами жимолості зводиться до розпушування ґрунту, знищення бур'янів і внесення добрив. З органічних добрив вносять перегній з розрахунку 8–10 кг на 1 м^2 приштамбового круга. Органічні добрива вносять один раз у 3–4 роки, як правило, під осіннє перекопування ґрунту. Підживлення проводять у період масового розпускання бруньок азотним або комплексним добривом з розрахунку 20–30 г/м^2 аміачної селітри (добрива розбавляють у воді і поливають ґрунт під рослинами). Другий раз підживлюють у середині червня в період закладання квіткових бруньок (25–30 г/м^2 комплексного добрива). Восе-

ни, під час розпушування ґрунту, вносять по 15 г/м^2 подвійного суперфосфату та калійної солі. Ґрунт навколо кущів жимолості розпушують неглибоко (на 5–10 см), щоб не пошкодити коренів. Не забувайте про мульчування. Мульчувати ґрунт під кущами треба навесні після першого розпушування, коли він ще вологий. Обрізування проводять за типом проріджування, а не вкорочування гілок. До 15 років віддають перевагу санітарному обрізуванню – вирізують пошкоджені та поламані гілки.

Плодоносити жимолость починає на 3–4-й рік. Період повного плодоношення настає на 7–8-й рік. Плодоносить щороку. З одного куща можна зібрати 1–2,5 кг ягід. Жимолость – довговічна культура, на одному місці її можна вирощувати більше 20 років.

Розмноження

Жимолость добре розмножується як насінням, так і вегетативно.

При насіннєвому розмноженні не всі властивості материнських рослин передаються потомкам: вони можуть бути кращі або гірші. А дізнатися про це можна лише через кілька років, коли сіянець заплодоносить. Тому зараз, коли з'явилося багато гарних сортів, в саду краще вирощувати саме сортові рослини. Але якщо хтось хоче розмножувати жимолость з насіння – будь-ласка. Насіння слід відбирати з ранньостиглих форм чи сортів з добрим смаком ягід. Плоди розчавлюють на аркуші фільтрувального паперу і просушують у тіні на протязі або ж розчавлюють і залишають у будь-якому посуді для бродіння. Через тиждень насіння промивають і просушують. Схожість насіння зберігає до 3–4 років.

Вирощування жимолості з насіння складається з чотирьох етапів: сівба, пікірування, дорощування у відкритому ґрунті до першого плодоношення, відбір кращих сіянців для висаджування на постійне місце. Для висівання насіння готують таку ґрунтосуміш: дернова земля, перегній і пісок – 2:1:1. Насіння висівають у посівні ящики на глибину 0,5–0,8 см. Поливають щодня помірно. Висівати можна й сухе насіння. Період спокою насіння досить короткий.

Можливі три строки сівби: літній, осінній і ранньовесняний. Літню сівбу починають відразу після достигання ягід. Літня сівба прискорює на рік вступ рослин у плодоношення. Свіжозібране насіння проростає через 18–22 дні. Лабораторна схожість 25%, польова – 19%. Сіянці у фазі першої пари справжніх листків можуть зимувати в ящиках під снігом.



Восени насіння в умовах Лісостепу висівають наприкінці жовтня – на початку листопада в посівні ящики, які також зберігають під снігом, чи в розсадник, де воно взимку проходить стратифікацію. Сходи з'являються на 16-й день після перенесення ящиків у теплицю.

Для весняної сівби насіння стратифікують упродовж одного місяця у вологому піску при температурі 0–5°С, потім висівають у посівні ящики. Сходи з'являються через 10–15 днів. При появі першої пари справжніх листків і висоті 2–3 см їх пікірують у посівні ящики за схемою 3x3 см чи в горщечки. Коли висота сіянців досягне 6–8 см і на них буде 3–4 пари справжніх листків та добре розгалужена коренева система, рослини висаджують у ґрунт на дорощування. На постійне місце сіянці висаджують у віці двох років висотою 25–40 см з 2–3 бічними пагонами та 8–10 скелетними коренями.

Найраціональнішим способом масового розмноження жимолості є зелене живцювання. Його проводять у теплиці, хоча можна і на укривній ділянці, але результат при живцюванні в парниках дещо гірший. Живці беруть у фазі закінчення росту пагонів, що в умовах Лісостепу припадає на 1–10 червня. Живець має бути завдовжки 8–12 см, з 1–2 міжвузлями. Нижню пару листків видаляють, верхню залишають. На нижній частині живця нижче бруньки роблять косий зріз гострим ножем. Живці висаджують похило під кутом 45–55° у зволожений субстрат висотою не менше 20 см, який складається з піску і торфу (1:1) або піску, торфу і дернової землі (1:1:1). Зверху на субстрат насипають шар промитого річкового піску (4–5 см). Живці розміщують за схемою 7x5 см. Після висаджування живці притінюють. Температурний режим підтримують у межах 25–30°С, відносну вологість повітря – 80–90%. Догляд у цей період полягає у регулярному поливанні, періодичному розпушуванні субстрату і видаленні бур'янів. Поливають 3–5 разів, у похмурі дні – 1–2 рази на день. Для поливу краще застосовувати мікророзпилювальні пристрої. Через 2–3 тижні, коли на живцях почне утворюватися коріння, частоту поливів зменшують. У першій декаді вересня живці висаджують на дорощування.

Жимолость можна також розмножувати здерев'янілими живцями, відсадками та поділом куща.

Сьогодні асортимент жимолості в Україні представлений сортами російської та вітчизняної селекції. Для вирощування в західних, північних та центральних областях України краще використовувати сорти: Богдана, Васюганська, Герда, Димка, Золушка, Ізбранніца, Камчадалка, Куміновка, Лакомка, Морена, Московська 23, Німфа, Павловська, Синичка, Сувенір, Фортуна, Шахиня, в східних і південних областях – Дончанка, Скіфська, Українка. Найбільші плоди у сортів Сибірячка, Лазурит, Бажовська (середня маса 1,4 г), а найсолодкоплідніші сорти – Амфора, Герда, Німфа, Фіалка, Волховка.

Є.А. Васюк,
кандидат біологічних наук,
науковий співробітник,
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка
НАН України


Доросле дерево фейхоа з квіткою

ФЕЙХОА

Ця чудова плодова культура родом з далеких країн Бразилії й Уругваю була завезена до нас відносно недавно, у 1899 році, із Франції, а поява перших плантацій у Грузії, Азербайджані й у Криму датується 1914 роком.

М'якуш плодів кислувато-солодкий, з приємним сунично-ананасним ароматом. Крім цукрів (13%), органічних кислот (15%) і вітамінів, головна складова плодів фейхоа – органічні сполуки йоду (40 мг на 100 г плодів), що саме по собі цінне в медичній практиці для лікування щитоподібної залози й інших захворювань, пов'язаних з порушенням обміну речовин.

При правильному догляді ця рослина дуже декоративна, особливо в період цвітіння, коли вкривається рожево-білими квітками з великою кількістю коралово-червоних тичинок. Цвіте фейхоа наприкінці весни – на початку літа.

Фейхоа витримує непрості умови освітлення й сухості повітря, задимленість приміщень його не пригнічує.

Непогано почувають себе рослини, вирощувані в приміщеннях навіть зі східного чи західного боку.

Догляд

Перші 2–3 роки фейхоа краще пересаджувати щорічно, а в більш зрілому віці – через кожні 2–3 роки.

Пересаджувати фейхоа в нову ємність слід з грудкою землі, не розбиваючи і не обсипаючи її. Об'єм навколо грудки в новій посудині заповнюють свіжим ґрунтовим субстратом. При пересаджуванні корінці, що ростуть за межею земляної грудки, обрізують, а пагони вкорочують на 1/4. Після пересаджування рослини обов'язково потрібно притіняти від прямих сонячних променів.

Для молодих рослин потрібна суміш торфу і піску (2:1), чи субстрат з перегною, піску і дернової землі (1:1:1).

Для дорослих рослин краще підходить субстрат з дернового, парникового, листяного ґрунту (4:3:2) з невеликою добавкою піску (0,2 частини) і кісткового борошна.

Для нормального розвитку однорічних сіянців горщечки повинні мати діаметр 15–20 см; для 2–3-річних рослин – 20–25 см; 4-річних – 30–40 см.

Як і всі субтропічні рослини, фейхоа краще почувається взимку за температури 10–12°С. Протягом літа, до настання приморозків, рослини можна виносити на балкон чи тримати біля розкритих балконних дверей. При температурі 11°С фейхоа починає рости, а цвіте при 20–24°С. Цвітіння продовжується досить довго – понад 30 днів.

Кращим для розвитку й росту рослин вважається утримання їх деякий час узимку (1–3 міс.) при відносно низькій температурі (10–12°С).

Фейхоа буде вам вдячне за щоденні (чи хоча б щотижневі) обприскування водою в літній період.

Рослина виростає компактним деревцем чи кущем і не потребує спеціального формування крони. Видаляють лише сухі пагони і ті, що спрямовані всередину крони.

Коли сіянець досягне у висоту 25–30 см, його треба вкоротити на третину висоти. На бічних пагонах поступово формують гілки наступних порядків.

Варто пам'ятати, що плоди у фейхоа утворюються на пагонах приросту поточного року. Тому вкорочувати і прищипувати слід тільки сильнорослі пагони, щоб вони не згиналися під власною масою і під масою плодів, що зав'язалися (з одного дерева врожай до 3 кг). Форму-


Доросле дерево фейхоа



ють крону до закладання бутонів, десь наприкінці лютого – на початку березня.

У культурі відомо чимало сортів і форм фейхоа. Серед них є і самоплідні, і такі, що потребують перехресного запилення.

Якщо у вас фейхоа регулярно квітує, але не зав'язує плодів, то йому потрібне штучне запилення чи друга рослина поруч.

Щоб допомогти рослині зав'язати плоди, м'яким пензликом зберіть пилок з одних квіток і перенесіть на тичинки інших. Зазвичай, у кімнатній культурі з цією метою вирощують кілька дерев фейхоа, що квітують одночасно.

Поливи

У тіні фейхоа випаровує менше вологи, тому норму поливу зменшують, а якщо рослина живе на осонні, варто поливати частіше і великою кількістю води.

Особливо багато вологи рослинам потрібно в першій половині вегетаційного періоду, коли відбувається найінтенсивніший ріст.

Для збільшення кількості зав'язі рекомендується обприскувати квітки фейхоа у вечірні години чистою злегка теплою водою "до і після" запилення.

Не забувайте, що зайвий полив холодною водою може призвести до затримки росту кореневої системи, закисання ґрунту в горщиках і, як результат, рослина гине.

Підживлення

Підживлюють рослини залежно від їхнього розвитку, пори року і розмірів посадкового горщика. Чим менша ємкість, тим частіше потрібно підживлювати і поливати рослини.

У кімнатних умовах фейхоа, як і більшість рослин, що виростають у закритому ґрунті в горщиках, дуже виснажують ґрунт. Щоб поповнити запаси поживних речовин, потрібно постійно вносити мінеральні й органічні добрива у підживлення. За день до підживлення деревце обов'язково потрібно полити водою.

Для підживлення рекомендується розчин коров'яку (1:5) або готовий препарат на основі біогумусу Азотні й калійні добрива вносять у період інтенсивного росту рослин – навесні, а фосфорні – влітку, перед початком і під час цвітіння, аби краще зав'язувалися плоди.

Підживлюють регулярно, через кожних два тижні. Органічні добрива тривалої дії – кісткове борошно та рогову стружку – змішують із субстратом під час пересаджування рослин. Беруть відповідно 100 і 150 г на відро ґрунтосуміші чи використовують у вигляді водяної витяжки. Для цього їх запарюють окропом, настоюють протягом 1,5–2 годин і цим розчином поливають (50 г на 10 л води).

Шкідники та хвороби

Фейхоа пошкоджується м'якою несправжньою щитівкою, яка полюбляє переважно листки і молоді пагони, з яких шкідник висмоктує сік. Рослина слабне, погано розвивається. Дуже часто це призводить до масового обпадання листя.



Найефективнішим способом боротьби з м'якою несправжньою та іншими щитівками є обприскування 1%-ною мінерально-масляною емульсією (на 1 л теплої води взяти 1 чайну ложечку машинного масла чи рослинної олії і додати 1 столову ложку будь-якого прального порошку) у літній період – з червня по вересень і 0,2%-ний – у період спокою (після збирання врожаю до початку нової вегетації). Рослину потрібно обприскати тричі з інтервалом сім днів. Аби мильна вода не потрапляла в ґрунт, поверхню горщика не забувайте прикривати папером чи поліетиленом. Добре себе зарекомендував тут також біопрепарат "Дачник". З ним узагалі ніяких проблем.

Плямистість листків фейхоа проявляється у вигляді невеликих коричневих плям на листочках. Проти захворювання застосовують обприскування 1%-ним розчином бордоської рідини.

Наприкінці розкриємо найголовніший секрет успішного вирощування будь-якої рослини, зокрема й тропічної. Точніше сказати, хочеться нагадати про найважливіше і значуще в цій справі. Рослини дуже часто приносять нам радість своїм виглядом, цвітінням і доставляють нам надзвичайне задоволення чудовими плодами. Вони немов пробуджують у нас радість і любов, про яку ми іноді забуваємо. Рослини дуже відчувають і нашу любов до них.

Розповідайте казки вашим рослинам, говоріть їм приємні слова, співайте, вмикайте їм приємну музику, любіть їх і вони завжди будуть приносити вам радість і прекрасний настрій.

Віталій Маркуш,
вул. Челябінська, 5-б, кв. 72, м. Київ, 02002,
тел.: 8 050 357 82 68, 8 044 2275356



Байер КропСайенс. Р.П., А№ 00802 Ліц. АБ №216539



КАЛІПСО
НА ВАРТІ ВРОЖАЮ САДУ ТА ГОРОДУ!

І знову весна на подвір'ї. Що робити? Як захистити свій сад та город від комах-шкідників, які також почали свою активну життєдіяльність?


Яблуневий плодовий пильщик

В Україні значної шкоди плодовим деревам у фазі розпукування рожевого пуп'янка, цвітіння, завдають близько 40 шкідливих видів комах. Пуп'янками, пиляками, маточками й пелюстками квіток живляться плодові довгоносики (бруньколоїд, або довгоносик сірий бруньковий, яблуневий квіткоїд) і трубковерти (казарка, букарка), гусениці листовійок і совок, кільчастого шовкопряда, білана жилкуватого і минуючих молей. Великої шкоди насадженням завдають личинки розанової цикадки, яблуневої та грушевої листоблішок, попелиць і плодових пильщиків (трачів). Квітки пошкоджують, також, жуки західного й східного травневого хрущів, бронзівки золотистої і, особливо, оленки волохатої (Epicometes hirta Poda.).


Картопляна міль


Оленка волохата

Картоплі та овочевим культурам неймовірної шкоди наносять колорадський жук, совки, попелиці, трипси, цикадки та безліч інших шкідників.

ТМ «Зелений Світ» від компанії «Байер» пропонує для захисту саду та городу надзвичайно ефективний препарат нового покоління - **Каліпсо 48% к.с.**


Попелиці

Дерева яблуні обприскують у фазі рожевого пуп'янка – до фази цвітіння, з нормою використання 2-2,5 мл препарату на 10 л води на 1 сотку саду.


Яблунева плодожерка

За умови дотримування рекомендованих норм витрат препарат безпечний для бджіл, що дозволяє проводити обприскування, також, і під час цвітіння.


Слива плодожерка

Препарат ефективний проти усього комплексу комах-шкідників саду, таких, як квіткоїд яблуневий, довгоносики, плодожерка яблунева, пильщик яблуневий, минуючі молі, оленка волохата і т.д. Особливо хотілося підкреслити надзвичайну ефективність проти плодожерок та оленки волохатої, що є особливою бідою для садів України.


Білокрилка

Обприскування картоплі та овочевих культур проводять в період вегетації, при появі перших ознак ураження шкідниками. Достатньо одноразової обробки для знищення багатьох шкідників. Для захисту картоплі та овочів поти колорадського жука, попелиць, трипсів та совок необхідно обприскати робочим розчином препарату, з розрахунку 1мл на 5 л води на 1 сотку.


Колорадський жук

Препарат надзвичайно ефективний для захисту картоплі від колорадського жука.

Строк від останньої обробки до збирання врожаю: картопля – 20 діб; яблуня – 30 діб.

Строки виходу для проведення механізованих робіт допускаються без обмежень, для проведення ручних робіт – через одну добу.



Каліпсо дозволений для роздрібного продажу населенню. **В цьому році для дачників та селян пропонуються наступні види упаковок: 10 мл та 150 мл – пластикові флакони прямокутного перерізу зразку 2007 року (мал. 1), та упаковки зразку 2008 року (мал. 2) – 4 мл полімерний пакет, та 100 мл пластиковий флакон квадратного перерізу в спеціальному конверті.**

ТМ «Зелений Світ» компанії Байер, гарантує якість своєї продукції і радить усім купувати її лише в ТКЦ «Зелений Світ» та авторизованих місцях продажу, що є важливою умовою досягнення відмінного результату.

Гарного Вам врожаю!

www.zelenysvit.com





Bayer CropScience



Я – за сіянцеву підщепу

Шановна редакціє! Я один з ваших постійних читачів журналу, особливо уважно завжди перечитую вашу рубрику "Ходімте в сад". Сам займаюсь садівництвом, до того ж багато в цій справі допоміг журнал "Дім, сад, город". Завжди з повагою ставлюся до садівників, які постійно діляться своїм досвідом на сторінках журналу. Але стаття Владислава Бігуна в січневому номері за 2008 рік мене просто шокувала.

Ще ніхто так не паплюжив віками перевірені сорти і технології вирощування садів, як він. Маю іншу думку, а саме ось яку. Давайте поглянемо на наші присадибні сади, які оточують нас у кожному українському селі.

Це сади віком 30–40 років, щеплені на сіянцевій підщепі. За мінімального догляду через рік вони нас радують щедрими врожаями, а той же Кальвіль сніговий, про який так зневажливо висловився В. Бігун, плодоносить щорічно. Хоча щовесни на базарі продають уже упродовж 15–20 років деревця яблуні майже виключно на карликових підщепах. Чомусь тільки в присадибних садах не видно нових слаборослих садів, а якщо в кого і росте декілька таких дерев, то врожай з них мізерний, а плоди набокуваті, непоказні. Зовсім не такі, як можна побачити взимку на базарах, куди їх привезли з Молдові, Польщі тощо. То в чому ж річ? А відповідь тут ось яка. Справді, сади на вегетативних підщепах при загущеному садінні дають високі врожаї високоякісних товарних плодів. Та цього можна досягти лише за дотримання таких вимог.

Насамперед, має бути родючий ґрунт, кваліфіковане обрізування, високопродуктивні швидкоплідні сорти, підбір районованих підщеп, своєчасне обприскування проти шкідників і хвороб по 5–10 і більше разів за вегетацію, залежно від умов року. Додайте до цього ще й постійні поливи, а краще системне зрошення, принаймні для більшості областей України.

З впевненістю можна сказати, що дотримання даних вимог 95 відсоткам садівників не під силу. Ось чому сіянцева підщепа для середньостатистичного садівника-аматора найбільш придатна.

Тепер стосовно добору сортів. Звісно, теперішні модні сорти Лігол, Пінова, Джонаголд та інші мають приємний солодкий смак, привабливий зовнішній вигляд завдяки постійним обприскуванням хімікатами під час вегетації. Але кошик таких яблук зовсім не має ніякого яблучного запаху, що не можна сказати про кошик духмяного Білого наливу, Пепінки литовської та багатьох інших старих сортів, вирощених в наших присадибних садах, від яких приємний аромат поширюється на всю кімнату чи сховище.

Крім того, за твердженнями вчених, саме в наших яблуках: Ренеті Симиренка, Антонівці, Білому наливі міститься найбільше корисних для нас вітамінів, на відміну від заморських: Чемпіона, Глостера, Пінови тощо. Додайте до цього хімічне навантаження кільканадцятьма обробками за вегетацію і виходить, що користі від такого яблука взагалі ніякої, а от шкода – буде.

Не раз доводилось спостерігати, як городяни на базарі чомусь купували зовні не дуже привабливі яблука у старенькиx бабусь, котрі привезли фрукти на продаж із свого садочка.

Хоча там же поряд завалені прилавки заморським Голден Делішесом без жодної червоточини чи подряпини.

Звісно, що деяким теперішнім "горе-фермерам" наплювати на те, яку "користь" принесуть покупцям їхні "мертві" яблука, бо головне для них – прибуток.

Потрібно було б навідатись хоч раз восени у старий колгоспний сад. І звернути увагу ось на що. Дерева висаджені рідко, розлогі, добре освітлені, навкруги трава вистелена запашними яблуками. Їх ніхто не обробляв хімікатами, але, що дивно, відсоток пошкоджених яблук плодожеркою незначний, а може секрет у тому, що в здичавілому саду ціле літо щебечуть птахи, ґрунт під постійним задернінням, тобто природа сама відрегулювала чисельність шкідників і подарувала нам екологічно чисті, духмяні яблука.

Ні, це не казка, я сам не раз бував у таких садах. Можливо, люди колись збагнуть, що природа мудріша за нас і сорти, які вона сама створила, витриваліші й цінніші.

А ось який підхід до справи в мене з власного досвіду. Знаю, що коли приходить весна, то багато садівників-аматорів ідуть на ринок купувати нові саджанці, інші беруть пилки і починають обрізування свого саду.

Я вважаю, що недосвідченим садівникам потрібно починати з іншого, а саме, придбати на тому ж базарі книгу з садівництва і не просто уважно її перечитати, а вникнути, розібратись (особливо стосовно обрізування і формування крони). Тоді людина, яка матиме, як кажуть, теоретичну підготовку, сама для себе визначиться, який сорт і на якій підщепі краще підійде для власного саду, як правильно вибрати саджанець. У нас же виходить навпаки. Не раз бачив, як продавці щеп "вішають локшину" на вуха недосвідченим покупцям садивного матеріалу, які уявлення не мають про садівництво, але хочуть мати власний сад.

Що цікаво – люди вірять. І ось тільки тоді, коли ми будемо прислухатись до порад, викладених у довідниках з садівництва, матимемо позитивний результат.

Перевірив на власному досвіді. Тепер завдяки книгам саджанця не купую, сам оволодів прийомами щеплення і проблем з садивним матеріалом не маю.

А що стосується карликових вегетативних і сіянцевих підщеп, то ростуть у мене і одні, й другі. Причому дотримуючись рекомендацій з формування та обрізування, всі яблуні, щеплені на сіянцевій підщепі, в мене мають висоту близько 3 метрів, тобто нічим не відрізняються від розмірів дерев на слаборослих підщепах. Насамперед раджу цікавитися, читати, пробувати і результат не забариться, а книга в цьому буде вашим першим порадником і помічником. Вважаю, про технологію садіння, обрізування і взагалі догляду за садом достатньо викладено в літературі з садівництва.

Хотілось би, щоб люди почули й мою думку, протилежну ніж у Владислава Бігуна.

Олег Фесенко,
с. Ольшаниця, Рокитнянський р-н, Київська обл.

Посуха 2007 р. і садові рослини на Харківщині

Особливості погоди

Погода кожного вегетаційного періоду має свої особливості. Відмінністю сезону 2007 року був постійно наростаючий дефіцит вологи одночасно з підвищеною температурою повітря. Так, з квітня по липень включно випало 50–68% опадів від середніх багаторічних значень. А з 26 липня до 30 серпня – жодного дощу. У березні середньомісячна температура повітря на 6ºС перевищила середню багаторічну. А з квітня до липня перевищення становило: 1,1ºС (квітень), 3,3ºС (травень), 4,2ºС (червень).

Як відреагували на такий погодний сюрприз садові рослини?

Зимовий запас вологи у грунті значно поповнився у січні, коли випало вдвічі більше опадів порівняно з середнім багаторічним показником. Причому всі вони увібралися грунтом. Раннє танення снігу та суха тепла погода у березні дали змогу розпочати культивацію грунту ще у середині третьої декади березня.

Вегетація усіх садових рослин теж розпочалася раніше, ніж в інші роки. З 1 квітня зацвів кизил, а з 12 квітня – жимолость. Саме в цей час у ніч з 8 на 9 квітня температура повітря знижувалася до -3ºС. Цей короткочасний нічний заморозок залишив нас без урожаю плодів кизилу, абрикоса та жимолості синьої. У суцвітті кизилу квітки розпускаються неодночасно. Це є захисним механізмом цієї ранноквітуючої рослини. До цього року якою б не була весна, а кизил плодоносив щорічно. Але дуже тепла третя декада березня (+7,8ºС) та перша 5-денка квітня (+10,4ºС) призвели до того, що усі квітки у суцвітті кизилу зацвіли майже одночасно і були пошкоджені заморозком.

Усі інші садові культури квітували за сприятливих погодних умов. Результат того – чудовий урожай садовини того року. 2 травня 2007 року ми спостерігали рідкісне явище: випадання снігу (3 мм) під час цвітіння садових культур (фото). Температура повітря знижувалася до +1ºС. Пошкоджень генеративних та вегетативних органів рослин не спостерігалося. Тож порадували нас якісним урожаєм черешні, вищні, порічки, малина, агрус, алича і особливо яблуня, груша та виноград. Суха та тепла погода у травні не сприяла поширенню грибних хвороб. Результат – чудовий урожай вишні та якісні, не пошкоджені паршею яблука та груші. Не спостерігалося минулого року розтріскування плодів черешні.



Відмітимо, що приступали до збирання врожаю усіх садових культур на 10–14 днів раніше, ніж у минулі роки. Так, ягодами ранніх сортів винограду ми смакували уже 20 липня, а масове достигання сонячних грон ранніх сортів припало на другу декаду серпня.

Усьому цьому ми раділи та з тривогою дивилися у майбутнє. Надто ослаблені високим урожаєм дерева та постійно наростаючий дефіцит вологи у грунті, який досягнув свого піку наприкінці серпня, робив плодові рослини дуже вразливими до зимових сюрпризів погоди. Тому такий агротехнічний прийом, як вологозарядковий пізньоосінній полив дерев та кущів мав бути дуже актуальним.

Але надалі природа була до нас більш поблажливою. Дуже вологий вересень (кількість опадів у 4 рази перевищила середні багаторічні значення) суттєво покращив стан рослин.

І все ж посуха завдала значної шкоди садовим рослинам, особливо розсадникам. У минулому році вихід якісного садивного матеріалу значно зменшився, а собівартість вирощування зросла. Це ж прогнозується і на 2008 рік.

Посухостійкість плодових дерев у 2007 році

2007-й рік виявився одним із найспекотніших і сухих за 30 років наших спостережень за погодою. Саме у такі екстремальні роки найкраще проявляються особливості рослин, їх жаростійкість та стійкість до повітряної та ґрунтової посухи.

Це загальна характеристика вегетаційного сезону, що минув. Хоча кожна ділянка має свої мікрокліматичні та ґрунтові особливості.

Літні дощі випадають досить нерівномірно по території, а 2007 рік особливо відзначився дуже нерівномірним їх розподілом. У цьому сенсі нашій ділянці пощастило найменше. Але худа без добра не буває. Ми отримали багатющий науковий матеріал, до аналізу якого ще повертатимемося не одноразово.

То ж як проявили себе плодові дерева у цих екстремальних умовах?

Минулий рік виявився дуже врожайним для плодових дерев. Цьому сприяли погодні умови позаминулого року (добре закладання плодових бруньок), тепла зима та весна без пізніх весняних заморозків. Порадували нас минулого року вишні, черешні, алича, яблуні та груші. Плоди перших трьох культур достигли у період, коли ґрунтова посуха ще не дійшла свого піку і вплив її на рослини був не дуже суттєвим. Реакція дерев на ґрунтову посуху почала проявлятися у другій половині серпня. На цей час вже достигли літні сорти яблук та груш. Тому вплив на урожай цих зерняткових культур був мінімальним. А дерева осінніх та особливо зимових сортів яблуні постраждали більше. Вони відреагували на посуху значним осипанням плодів, а плоди, що залишилися, були невеликих розмірів. Однак плоди не всіх сортів яблуні осипалися в однаковій мірі. Добре трималися на дереві плоди сортів яблуні Пріма, SR-0523, Ліберті, Пріам, Сап-

фір, Флоріна, Аскольда, Радогость. Посухостійкість дерев яблуні на напівкарликовій підщепі 54-118 виявилася доволі високою, майже на рівні сіянців. Значно кращою, ніж у яблуні, виявилася посухостійкість дерев груші на сіянцях. Осипалися плоди цієї культури лише пошкоджені плодожеркою і уражені плодовою гниллю. Їх регулярно слід збирати й утилізувати. Чудово витримали посуху дерева грецького горіха та велиплідної шовковиці, порадувавши нас значним урожаєм.

Виноградний рік

Що стосується винограду, то це був саме його рік – урожай високий, якість ягід чудова. Посушливі погодні умови несприятливі для розвитку грибних хвороб, адже відсутнє розтріскування ягід та пошкодження їх осами. Рясні дощі, що почалися вже після 6 вересня 2007 року призвели до пошкодження врожаю лише незначної частини сортів винограду середнього строку достигання. Адже врожай більшості сортів винограду до цього часу вже був зібраний.

Крім ґрунтової посухи, на врожайність, якість плодів та стан рослин значний вплив у 2007 році проявила повітряна посуха наприкінці травня та у серпні. У цей час вологість повітря знижувалась до 18–20%. Повітряною посухою вважається вологість повітря менше 30%. Наприкінці травня значно зменшився однорічний приріст пагонів, через великі витрати запасів вологи і поживних речовин на транспірацію вологи.

Урожай ягід значною мірою залежав від агротехніки

Кущі ягідних культур по-різному відреагували на посуху. Порадували нас у тому році своїм урожаєм порічки та аґрус. Посухостійкість їх доволі висока. Без проблем витримали посуху великоплідні сорти смородини золотистої. У минулому році всі ми дивувалися високому врожаю великих ягід малини, вирощених у богарних умовах з мульчуванням грунту. Навіть у серпні рослини малини за цих умов не відчували дефіциту вологи. Стан їх був значно кращий порівняно з сусіднім варіантом досліду, де міжряддя малини утримували за системою чорного пару. Товсті міцні пагони, здорове зелене листя рослин малини на замульчованій ділянці дуже контрастували порівняно з блідими ослабленими рослинами на ділянці без мульчування. А звідси різна стійкість до хвороб, зимостійкість та наступний урожай. Хоча слід зауважити, що кількість пагонів заміщення та кореневих паростків малини, що виросли минулого року, була дуже малою у всіх варіантах. Те ж саме стосується і смородини чорної. Отримав пристойний урожай великих товарних ягід цієї культури лише той, хто добре доглядав за кущами (обрізування, своєчасне закриття вологи у ґрунті навколо кущів, відсутність бур'янів, полив, підживлення кущів тощо). Йошта, як пізньоплідна ягідна культура, ягоди якої достигають у липні, постраждала від посухи досить суттєво, відреагувавши значним зменшенням урожаю.

Найвигіднішими ягідними культурами у спекотному і посушливому 2007 році виявилися малина, аґрус та порічки. Причому аґрус за економічною ефективністю вирощування впритул наблизився до кращих великоплідних сортів малини. На своїх ділянках ми вирощуємо сорти аґрусу малоколючкового, стійкі до ураження борошнистою росою.



Постраждали плодорозсадники

Значною мірою від посухи постраждали плодові розсадники. У нашому розсаднику навіть за високого рівня агротехніки значно знизився приріст однорічних пагонів жимолості, смородини, порічок, калини, кизилу, малини. Саджанці яблуні на напівкарликовій підщепі 54–118 значно якісніші, вони менше постраждали від посухи. Отримано чудові саджанці груші на сіянцевій підщепі, аґрусу, горіха грецького, шовковиці, винограду. Це найбільш посухостійкі культури. Серед декоративних саджанців найбільш посухостійкими виявилися молоді кущі ялівцю козацького та його пістрявої форми; туї західної – форми кулеподібна, Говея, вузькоколоноподібна, жовта; самшиту. Саджанці згаданих вище культур вирощувалися за богарних умов (без поливу). Менш посухостійкі – ялина канадська, форма карликова конічна та ялина звичайна, форма гніздоподібна. Саджанці цих культур були якісними лише за умови періодичного поливу. Саджанці, висаджені минулої весни та восени 2006 року теж потребували періодичного поливу. Дичка дуже рано підійшла до літнього окулірування, а на початку третьої декади серпня кора уже не відставала у всіх плодових культур. Літнє окулірування доводилося проводити у стислі строки у жарку погоду з дуже низькою вологістю повітря (менше 20%), зрізи швидко висихали, тому приживлюваність вічок значною мірою залежала від якості та швидкості виконання роботи.

Чудові погодні умови осені 2007 року значно зменшили негативні наслідки спекотних і посушливих весни та літа. І все ж, перевантажені великим урожаєм плодів та ягід, садові рослини цієї зими потребували особливої уваги. Не зайвими були снігозатримання, а за відсутності снігового покриву мульчування ґрунту навколо дерев та кущів, побілка штамбів і основи скелетних гілок плодових дерев.

О.В. Яхимович,
кандидат сільськогосподарських наук,
Л.Б. Яхимович,
пров. Красноярський, 6, смт.Краснокутськ,
Харківська обл., 62002,
тел. 8 (050) 300-18-61

Яблуня.

Пепінка золотиста



Сорт української селекції. Виведений на Мліївській дослідній станції садівництва. З 1971 року районований в усіх грунтово-кліматичних зонах України, але найпоширеніший на Поліссі та в Лісостепу.

Дерево середньоросле, з широкоокруглою середньозагущеною кроною, створеною міцними скелетними гілками, що відходять від стовбура під кутом 50–90°. Пробуджуваність бруньок середня, пагоноутворювальна здатність середня. Плодоносить на кільчатках, списиках, плодових прутиках, однорічних приростах.

Зимостійкість висока. Стійкість до грибних захворювань вища за середню.

Цвітіння та плодоношення. Цвіте в ранні строки, дуже рясно й дружно. Життєздатність пилку середня – 41–59%. Зав'язування плодів від вільного запилення 12–21%, від кращих запилювачів (Антонівка звичайна, Айдаред, Кальвіль сніговий, Рубінове Дуки, Спартан) – 12–37%.

У плодоношення вступає рано, на третій рік росту в саду на ММ106. Плодоносить дуже щедро й стабільно. У молодому віці швидко нарощує врожай. На Поліссі 5-8-річні дерева формують по 30–45, 10–13-річні – по 80–120 кг плодів.

Плоди середні та більші середніх розмірів (140–180 г), середньої одномірності, кулясті або широкоокругло-конічні, зеленувато-жовті, зі світло-червоним розмитим рум'янком на сонячному боці, з ледь помітними зеленувато-сірими підшкірними цяточками. Шкірочка дуже тонка, гладенька, блискуча, масляниста. М'якуш білий, дуже ніжний, соковитий, дрібнозернистий, доброго кисло-солодкого смаку (4,1–4,3 бала).

Достигання та лежкість. Знімальна стиглість настає в другій декаді вересня, споживча – в жовтні. У звичайному сховищі плоди зберігаються 1–1,5, в холодильнику – до 4 місяців. Транспортабельність середня.

Використання: у свіжому вигляді, для мочіння, виготовлення пюре, варення, джемів.

Примітки: сорт добре вдається в регіонах з помірно теплим кліматом, ефективніше реалізує потенціал продуктивності на середньорослій підщепі.

Пріам



Сорт французької селекції. З середини 80-х років проходить виробниче випробування в насадженнях наукових установ по всій території України. Перспективний для Лісостепу, Криму, Передкарпаття та Південного Полісся.

Дерево сильноросле, з овальною, доволі загущеною кроною. Скелетні гілки відходять від стовбура під широким кутом, кінці їх спрямовані догори. Пробуджуваність бруньок середня, пагоноутворювальна здатність висока. Плодоносить на кільчатках, плодових прутиках, кінцях однорічних приростів.

Зимостійкість вища за середню. Імунний до парші, стійкість до борошнистої роси середня.

Цвітіння та плодоношення. Цвіте в середні строки. Життєздатність пилку низька – 10,7–17,6%. Зав'язування плодів від вільного запилення – 9–16%. Кращими запилювачами з імунних сортів є Мекфрі (19%), Прима (19%), Флоріна (17%), з неімунних – Джеймс Грів, Уелсі.

Скороплідний. На сьомий–восьмий рік росту в саду врожайність становить 40–44, у період повного плодоношення – 80–140 кг з дерева. Однак плодоношення при цьому стає періодичним.

Плоди середніх розмірів (100–120 г), одномірні, видовженоконічної форми, зеленувато-жовті, з яскраво-червоним розмитим рум'янком майже на всій поверхні. Шкірочка тонка, ніжна, еластична, блискуча. М'якуш жовтуватий, середньої щільності, дрібнозернистий, дуже ніжний, соковитий, доброго смаку (4,3 бала).

Достигання та лежкість. Знімальна стиглість настає 5–10 вересня. У звичайному сховищі плоди зберігаються 2,5–3, в холодильнику – 5 місяців. Наприкінці зберігання спухають. Транспортабельність висока.

Використання: у свіжому вигляді, на виготовлення соків, сухофруктів.

Примітки: у віці повного плодоношення потребує нормування квіток і зав'язі.

осінні сорти

Слава переможцям

Сорт української селекції. Отриманий на Мліївській дослідній станції садівництва. Районований з 1954 року і широко культивується в усіх зонах України. З-поміж осінніх сортів найпопулярніший у садівників-аматорів.



Дерево сильноросле, з ширококруглою кроною. Доволі міцні скелетні гілки нижнього ярусу відходять від стовбура під кутом 65–75°, верхні – 40–50°. Пробуджуваність бруньок нижча за середню, пагоноутворювальна здатність висока. Плодоносить на кільчатках, списиках, менше – на плодових прутиках.

Зимостійкість висока. Сприйнятливість до парші середня, до борошнистої роси – низька.

Цвітіння та плодоношення. Цвіте в середні строки. Життєздатність пилку низька або середня – 12–67%. Щорічно в загальній масі його міститься 27–48% не життєздатних пилкових зерен. Зав'язування плодів від вільного запилення – 4–8%, від кращих запилювачів (Делічія, Пріам, Антонівка звичайна, Джеймс Грів) – 12–30%.

На сильнорослій підщепі вступає у плодоношення на п'ятий–шостий рік. Плодоносить стабільно. Урожайність 7–8-річних дерев – 10–18, 12–13-річних – 40–75 кг.

Плоди середнього та більше середнього розмірів (125–180 г), середньої одномірності, округло-конічної форми або широкоовальні, з широкими ребрами, часто асиметричні, жовтувато-зелені, з темно-червоним розмитим рум'янком на більшій частині поверхні і бордовими штрихами. Шкірочка тонка, масляниста, з легким сизим нальотом. М'якуш жовтувато-білий або світло-кремовий, ніжний, середньозернистий, соковитий, відмінного кисло-солодкого смаку (4,4–4,6 бала).

Достигання та лежкість. Знімальна стиглість у лісостеповій зоні настає наприкінці серпня, на Поліссі – в першій декаді вересня. У сховищі плоди зберігаються 1–1,5, в холодильнику – 3,5–4 місяці. Під час зберігання можуть спухати.

Використання: у свіжому вигляді, на виготовлення марочних соків, сухофруктів, для мочіння.

Примітки: у посушливих регіонах схильний до здрібніння і передчасного опадання плодів.

Теремок

Сорт української селекції. Виведений в Інституті садівництва УААН (Київ).

З 1999 року районований на Поліссі та в Лісостепу України. Швидко поширюється в насадженнях садівників-аматорів.



Дерево середньоросле, з пласко-округлою середньозагущеною кроною. Скелетні гілки відходять від стовбура під широким кутом. Пробуджуваність бруньок і пагоноутворювальна здатність середні. Плодоносить на кільчатках, списиках, однорічних приростах.

Зимостійкість вища за середню. Стійкість до парші та борошнистої роси висока.

Цвітіння та плодоношення. Цвіте в середні строки, щорічно, досить інтенсивно. Життєздатність пилку –71–83%. Від вільного запилення зав'язує 6–18% плодів. Кращі запилювачі: Алкмене, Жовтневе Дуки, Чемпіон.

Скороплідний сорт. На середньорослій підщепі у плодоношення вступає на третій рік росту в саду. Плодоносить стабільно. Врожайність 4–5-річних дерев – 7–12 кг, 8–10-річних – 40– 55 кг плодів.

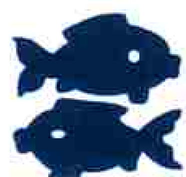
Плоди середні та більші середніх розмірів (140– 200 г), середньої одномірності, зрізано-ширококонічні, часто асиметричні, світло-жовті, з оранжево-червоним штрихувато-розмитим рум'янком на більшій частині поверхні. Шкірочка середньої товщини, щільна, еластична, суха, гладенька. М'якуш світло-жовтий, дрібнозернистий, ніжний, соковитий, ароматний, гармонійного кисло-солодкого смаку (4,2–4,5 бала).

Достигання та лежкість. Знімальна й споживча стиглість настає в першій половині вересня. У сховищі плоди зберігаються до одного, в холодильнику – 2,5–3 місяці. Транспортабельність висока.

Використання: у свіжому вигляді, на виготовлення соків.

Підготовлено за матеріалами наукового видання "Яблуня в Україні",
***Т.Є. Кондратенко**, К.,2001*

Травень



Риби 30.04 (9:10)–2 (13:50)

Астрологи вважають, що Місяць у знаку Риби позитивно впливає на суницю. Досвідчені городники роботи на суничнику розпочинають наприкінці квітня – на початку травня. Як тільки в ці дні можна пройти рано вранці на ділянку, коли верхній шар ще не скрізь відтанув, необхідно простежити, чи немає застою талих вод у мікропониженнях, і відвести їх, бо суниця не витримує застою води. У цей же період вносять азотні добрива. На рослинах, які висадили восени, звільняють "сердечка", якщо вони затягнуті ґрунтом, і навпаки, якщо коренева система оголена, трохи заглиблюють її і притрушують землею.

Якщо є необхідність висадити суницю навесні, зробіть це саме тепер.

Як тільки ґрунт підсохне, його слід розпушити у міжряддях і в рядках і, звичайно ж, виполоти бур'яни. Суницю першого року використання мульчують, а на ділянках, де намічається збирання врожаю, під квітконіжки підстеляють солому. Дехто ставить опори, щоб ягоди не лежали на землі. Не слід підстеляти свіжоскошену траву, бо вона сприятиме розвитку сірої гнилі.



Овен 2 (13:50)–4 (14:57)

Догляд за ягідними кущами розпочинають до початку вегетації. Малину звільняють від обв'язки, видаляють слабкі й пошкоджені верхівки, поросль підв'язують до опори. В цей період вносять азотні добрива. У смородини та аґрусу формують кущі. Якщо ці рослини не висаджені восени, то це здійснюють тепер. Ґрунт під кущовими рослинами розпушують, під малиною – мульчують торфом, тирсою, перегноєм-сипцем і навіть соломою, сіном, перепрілим листям. Землю під кущами утримують чистою, в суху погоду поливають. Під час розпускання бруньок молоді листочки обприскують проти попелиці, кліщів, молі, трача.

Зараз можна висадити в ґрунт середньостиглі сорти помідорів. При цьому розпікіровану в стаканчики розсаду висаджують на 1–2 см глибше від рівня стаканчика.



Телець 4 (14:57)–6 (14:17)

Новий Місяць – 5 (15:18)

Навесні перевіряють, чи витримали дерева зимові холоди. Деякі дерева доводиться викорчовувати, а інші лікувати і, звичайно ж, висаджувати. При цьому необхідно перевірити, чи не заглиблена коренева шийка. Під час висаджування кореневу шийку деревця рекомендується піднімати на 3–4 см на піщаних і на 5–6 см – на важких суглинкових і глинистих ґрунтах. Щоб підняти заглиблене через неправильне висаджування або просіле деревце, обережно лопатою знімають верхній шар ґрунту над коренями, дерево підтягують вгору до тих пір, поки не побачите кореневу шийку. В утворену яму додають землю і утрамбовують її. Після цього в ямі роблять лунку і вливають у неї 1–2 відра води.



Близнята 6 (14:17)–8 (14:01)

Висаджують у ґрунт витку троянду, ожину, виноград та інші виткі рослини, а також суницю, і висівають горох та витку квасолю.

Важливо знати, що у зоні укривного виноградарства при вирощуванні сортів, нестійких до низьких температур, широко застосовують віялове безштамбове формування. Воно дає змогу доволі легко вкривати кущі на зиму. За такого формування у площині ряду розміщують 4–5 рукавів завдовжки не менш як 35–45 см, але й не більше половини відстані між кущами в ряду.

За високоштамбового формування відстань між рядами кущів становить, залежно від росту сортів, 3–3,5 м, а між кущами відповідно 1,25–2 м.



Рак 8 (14:01)–10 (16:09)

В Україні, напевно, немає сільської сім'ї і навіть дачника, які б не висаджували картоплю. Місце на городі під цю культуру відводять світле, з глибоко розпушеним ґрунтом, найкраще супіщаним і легким піщаним. Але врожай картоплі буває відмінним і на суглинках та осушених торфовищах. Малі врожаї – на важких суглинках і в перезволожених місцях. Там картоплю можна висаджувати на гребенях. За висаджування цієї культури беруться, як правило, коли середньодобова температура сягає 10 градусів.

Ранню картоплю висаджують раніше, дотримуючись спеціальної технології.

Хто не встиг проростити насіннєву картоплю, бажано перед садінням викласти її на сонячну ділянку хоча б на півдня.



Лев 10 (16:09)–12 (21:47)



Перша чверть Місяця – 12 (6:47)

З усіх садово-городніх робіт найтяжчою і найбільш трудомісткою є боротьба з кореневищними бур'янами, особливо з пирієм. Перекопуючи город, доводиться дуже ретельно вибирати кореневища, адже залишений навіть невеликий обрізок корінця пирію обов'язково проросте і розвинеться знову. На стежках та межах до нього з лопатою і граблями навіть не доберешся. В такому випадку слід скористатися хімічним препаратом – раундапом.

Під цим знаком Зодіаку можна висіяти й висадити квіти, але не для збирання насіння, а лише для краси.



Діва 12 (21:47)–15 (6:46)

У теплі травневі дні приступають до висівання теплолюбних квіткових рослин. З-поміж однорічних квітів тепер висівають настурцію, левкой, нагідки, резеду та інші, а з-поміж багаторічників – люпин, хризантеми, гвоздику, бурячок.

У травні, як, до речі, і в будь-якому іншому місяці, пильну увагу слід надавати трояндам. Кущі садових сортів троянд розмножують шляхом прищеплення вишуканих сортів на підщепу, якою, зазвичай, є шипшина або дикорослі сорти.



Терези 15 (6:46)–17 (17:58)

Майже 2 млн. га картоплі висаджують на городах і в так званих колективних садових товариствах. Недаремно ж картоплю називають другим хлібом.

Цієї весни площі під картоплею, безперечно, не зменшаться. Нічого особливого не порекомендуєш, але не варто забувати, що на ділянці під картоплю слід внести перегній, компост чи торф, загортаючи добрива під час перекопування на глибину штика лопати або під час оранки на 20–25 см.

Висівати моркву, буряки, редиску, редьку, бульбоцибулинні досвідчені городники рекомендують разом із салатом, кропом, іншими однорічними зеленними овочами. Завдяки цьому можна не тільки зорієнтуватися, де висіяно ці культури, але й краще їх прорідити.



Скорпіон 17 (17:58)–20 (6:18)



Повний Місяць – 20 (5:11)

Висаджують на грядку розсаду помідорів ранніх сортів, якщо ґрунт прогрівся приблизно до 14°С. Розсада при цьому має бути загартованою. Грядку слід ретельно розрівняти і заправити добривами. Якщо помідори висаджують на другий рік після внесення гною чи компосту, на 10 квадратних метрів вносять по 0,3–0,6 кг азотних добрив на третину у формі кальцієвої, аміачної селітри перед висаджуванням розсади, а дві третини – у формі аміачної селітри для наступного підживлення (0,4–0,8 кг суперфосфату і 0,2–0,4 кг 40%-ної калійної солі). Завдяки цьому помідори будуть високої якості.

Кавуни і дині можна вирощувати із розсади.



Стрілець 20 (6:18) – 22 (18:55)

Ще можна висадити саджанці дерев у підготовлені завчасно ями в запланований сад. У цей же період необхідно підживити плодові дерева, кущові ягідники азотними добривами, розпушити ґрунт у міжряддях і пристовбурних кругах. Провести боротьбу з хворобами й шкідниками.

Якщо травень посушливий, слід подбати про поливання саду.



Козеріг 22(18:55)–25 (6:51)

Цей знак Зодіаку вважається в астрологів земним знаком, який впливає на коріння і бульби.

Редиску можна висівати протягом усього травня з інтервалом 10–14 днів, забезпечуючи таким чином сім'ю свіжим урожаєм протягом усього періоду її вирощування.

Столові буряки висівають у першій половині травня, а ті, що заплановані на зимове зберігання, в останній декаді місяця, тобто саме тепер. Якщо сходи моркви виявилися густими, їх треба проріджувати, аби рослини в рядку були на відстані 2 см.

До речі, якщо хочуть мати до столу свіжу моркву, то її можна висівати протягом усього травня, тобто і в ці дні.



Водолій 25 (6:51)–27 (16:38)

Під знаком Водолія астрологи не рекомендують сіяти й садити будь-які рослини. Проте для боротьби з шкідниками й хворобами, проріджування дерев і, взагалі, облаштовування саду і городу – це найкращий період.



Риби 27 (6:38)–29 (22:52)

Остання чверть Місяця 28 (5:56)

Якщо головчастий салат, висіяний на початку місяця, погано розвивається, його слід підживити аміачною селітрою.

Починаючи з нижньої частини листкового салату, поступово зривають листки для вживання в їжу.

У ці дні травня можна висіяти у розсадник ендивій – рослину салатного типу, а також цикорій салатний.

Продовжують збирати врожай шпинату, вирізуючи його розетки і не допускаючи квітування рослин. Надмірно густі сходи листкової петрушки, не проріджені у попередній період, слід обов'язково проріджувати.

Підготовлену в парнику розсаду листкової селери висаджують у ґрунт під знаком Риб.



Овен 29 (22:52)–1.06 (1:18)

Розсаду перцю і баклажанів, підготовлену в парнику, підживлюють спочатку розчином аміачної селітри, а пізніше – сумішшю мінеральних добрив. Якщо весна тепла, розсаду висаджують, зазвичай, наприкінці травня, тобто в ці дні, під знаком Овна.

Як перець, так і баклажани потребують теплого, добре аерованого, багатого на перегній високородючого ґрунту. Ділянка, на якій ці культури розміщують, має добре освітлюватися сонцем і бути закритою від вітрів.

Не рекомендується вносити свіжий гній.

Червень



Телець 1(1:18)–3 (1:05)

На початку червня ще трапляються, особливо у північній частині України, в Карпатах заморозки. В цей період закінчується квітування плодових рослин і утворюється зав'язь. Захистити квіти і зав'язь від морозу можна дрібнокраплинним дощуванням. Дрібний інтенсивний дощ має покривати всю поверхню квітуючих дерев протягом усього заморозку. Дощування захистить квіти і зав'язь від заморозку навіть за температури -5°C. Можна вкрити дерева або квітуючі гілки поліетиленовою плівкою. Її слід накинути на деревця чи гілку і зав'язати біля основи.

Старовинний спосіб захисту від заморозків – димові завіси.



Близнята 3 (1:05)–5 (0:15)

Новий Місяць 3 (22:22)

Підживлюють овочеві культури, поливають їх, розпушують міжряддя, борються з шкідниками й хворобами овочів, знищують бур'яни. На присадибних ділянках (на межах, придорожніх смугах) скошують траву, щоб не цвіли й не плодоносили там бур'яни.



Рак 5 (0:15)–7 (0:59)

У першій половині червня завершують висаджування розсади помідорів, кабачків, гарбузів. Підживлюють овочеві культури, поливають їх, розпушують міжряддя, борються з шкідниками й хворобами.



Лев 7 (0:59)–9 (5:00)

У плодових дерев видаляють дику поросль, яка утворюється від основних коренів (вишні і сливи) та кореневої шийки (яблуня, груша, слива і вишня).



Діва 9 (5:00)–11 (12:54)

Остання чверть Місяця – 10 (18:04)

У багатьох кімнатних рослин не зав'язується насіння, тому їх розмножують живцюванням, діленням кореневищ, вусами, прищеплюванням. Здійснюють це не тільки навесні, але і влітку, зокрема й у червні. Як правило, використовують стеблові, рідше – листкові живці. Їх укорінюють у воді або в добре промитому піску. "Капризніші" живці накривають зверху скляною банкою – створюється своєрідна тепличка.



Терези 11 (12:54)–13 (23:52)

Дуже важливо утримувати верхній шар ґрунту розпушеним. Це збереже значну кількість ґрунтової вологи для культурних рослин. Ґрунт під столовими коренеплодами, в яких корінь проникає вглиб, з кожним разом обробляють глибше на 3–5 см, а останній раз – на 12–15 см.



Скорпіон 13 (23:52)–16 (12:19)

Глибину обробітку ґрунту під капустою, помідорами і огірками постійно зменшують, адже в них корені ростуть у ґрунтовому шарі горизонтально. Як тільки огірки, висіяні за схемою 90x50 см, розпочнуть давати плоди, розпушувати ґрунт під ними припиняють. Ще раніше закінчують обробіток 70-сантиметрвих міжрядь.



Стрілець 16 (12:19)–19 (0:51)

Червень – місяць значного росту плодових і ягідних культур. У цей час вони особливо потребують вологи і поживних речовин. Краще тримається зав'язь плодів, якщо дерева своєчасно і вдосталь поливають. У цей період суницю, дерева і кущі необхідно підживити азотними добривами.



Козеріг 19 (0:51)–21 (12:33)

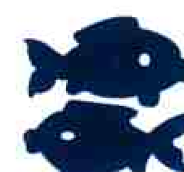
Повний Місяць – 20 (20:31)

У червні овочівники збирають врожай щавлю, редиски, цибулі-батун, кропу, цибулі на перо. Достигає і перший урожай ранньої капусти, пучкової моркви і буряків.



Водолій 21 (12:33)–23 (22:32)

Можна потурбуватися про майбутній урожай. У цей час овочівники заготовляють органо-мінеральні компости. Для цього слід використовувати, якщо є можливість, торф, гній, а також рослинні рештки, сухе листя, дворове сміття та інші відходи.



Риби 23 (22:32)–26 (5:48)

У червні вже достигають ягоди суниці. Не забувайте збирати їх своєчасно. Сподіваємося, що на своїх суничниках ви обрізали "вуса", а в посуху своєчасно полили ділянку, під кущі підклали достатньо підстилки, щоб ягоди не забруднювалися.



Овен 26 (5:48)–28 (9:50)

Перша чверть Місяця – 26 (15:10)

Слід перевірити весняні щеплення. Ослабивши обв'язку, видаливши поросль на шипах, підв'яжіть до них молоді пагінці.



Телець 28 (9:50)–30 (11:02)

На штамбах однорічок слід прищипнути верхівки пагонів подовження, як тільки вони виростуть завдовжки 18–20 см, а верхівкові пагони-провідники підв'яжіть до шипика.

Не забудьте поставити під плодоносні гілки підпори, аби їх не зламав рясний урожай.

УПОРЯДКОВУЄМО БАЛКОН І ЛОДЖІЮ



ЗАСКЛЕННЯ

Нині у багатоквартирному житловому будинку, щойно зданому в експлуатацію, ще до заселення господарі прагнуть засклити балкон або лоджію. Згодом, через 2–3 роки після заселення, у такому будинку, зазвичай, майже всі балкони та лоджії засклені.

Пригадуєте, як за часів колишнього СРСР працівники ЖЕКів намагалися заборонити засклення балконів, аргументуючи це тим, що застосування різних матеріалів, кольорів і конструкцій псує зовнішній вигляд будинку? Однак, подолати тотальне "скління" їм не вдалося.

У наш час чимало новобудов здається в експлуатацію вже із засклениими лоджіями та балконами. І це правильно, бо за таких умов до квартири потрапляє значно менше шуму та пилу, взимку в ній тепліше, а сам балкон чи лоджія більше нагадують житлове приміщення, аніж вулицю.

Якщо ж вирішили самотужки склити балкон, то радимо все ж таки робити це так, щоб не псувати загальний вигляд будинку.

Найпростіше засклити лоджію, адже в неї відкрита лише одна сторона, а екран огорожі найчастіше виготовлений із залізобетону (рис. 1).

Починаючи засклення, перш за все вимірюють відстань між стінами вгорі, посередині і на рівні поручнів перил. Найменший з цих показників зменшують на 5–10 мм і приймають його за зовнішній розмір віконної коробки по ширині. Коробка має вільно встановлюватись між стінами. Краще потім ущільнити проміжки між коробкою та стіною пружним матеріалом (поролоном, клоччям, будівельною "пінкою" тощо) і закрити розкладками (наличниками).

Заміряють відстань між верхньою балконною плитою і поручнями екрана біля стін і посередині. Слід зазначити, що різниця тут може бути доволі значною (до кількох сантиметрів).

Зовнішній розмір висоти коробки краще визначати, керуючись найменшим показником, – легше підкласти під коробку брусок, ніж потім стругати її. Коробку виготовляють з бруска товщиною 30–50 мм. Вона має бути з прямими кутами. Це дуже важливо при виготовленні та навішуванні віконних рам.

Коробку достатньо прикріпити до стін у двох місцях з кожного боку. Для цього пробивають отвори, встановлюють пробки і пригвинчують коробку шурупами або прибивають цвяхами. Порожнину між коробкою та екраном заповнюють пружним матеріалом і з двох боків до коробки прибивають розкладки (прямокутні, квадратні, трикутні, фігурні дерев'яні бруски), щоб не було протягів.

Зверху, якщо виліт верхньої балконної плити менший 15–20 см, бажано на коробці закріпити козирок. Тоді вода під час дощу менше заливатиме вікно і не просочуватиметься між плитою та коробкою.

Можна порекомендувати такий спосіб закріплення та ущільнення козирка. У верхній балконній плиті пробивають отвори діаметром приблизно 12 мм і глибиною 30–50 мм. На всю довжину козирка готують металеву штабу завтовшки 4 мм і завширшки 40 мм, в якій висвердлюють через 25–30 см отвори під болт М8. Виготовляють затискну гайку (рис. 2) діаметром і довжиною, як отвори у стелі. У середині гайки до половини – різьба М8, а далі – конусний отвір. Ця частина вздовж розрізана або розпиляна на 4 частини.

Гайку вставляють розрізаною частиною в отвір, прикладають козирок, штабу і наживляють болтами. Потім

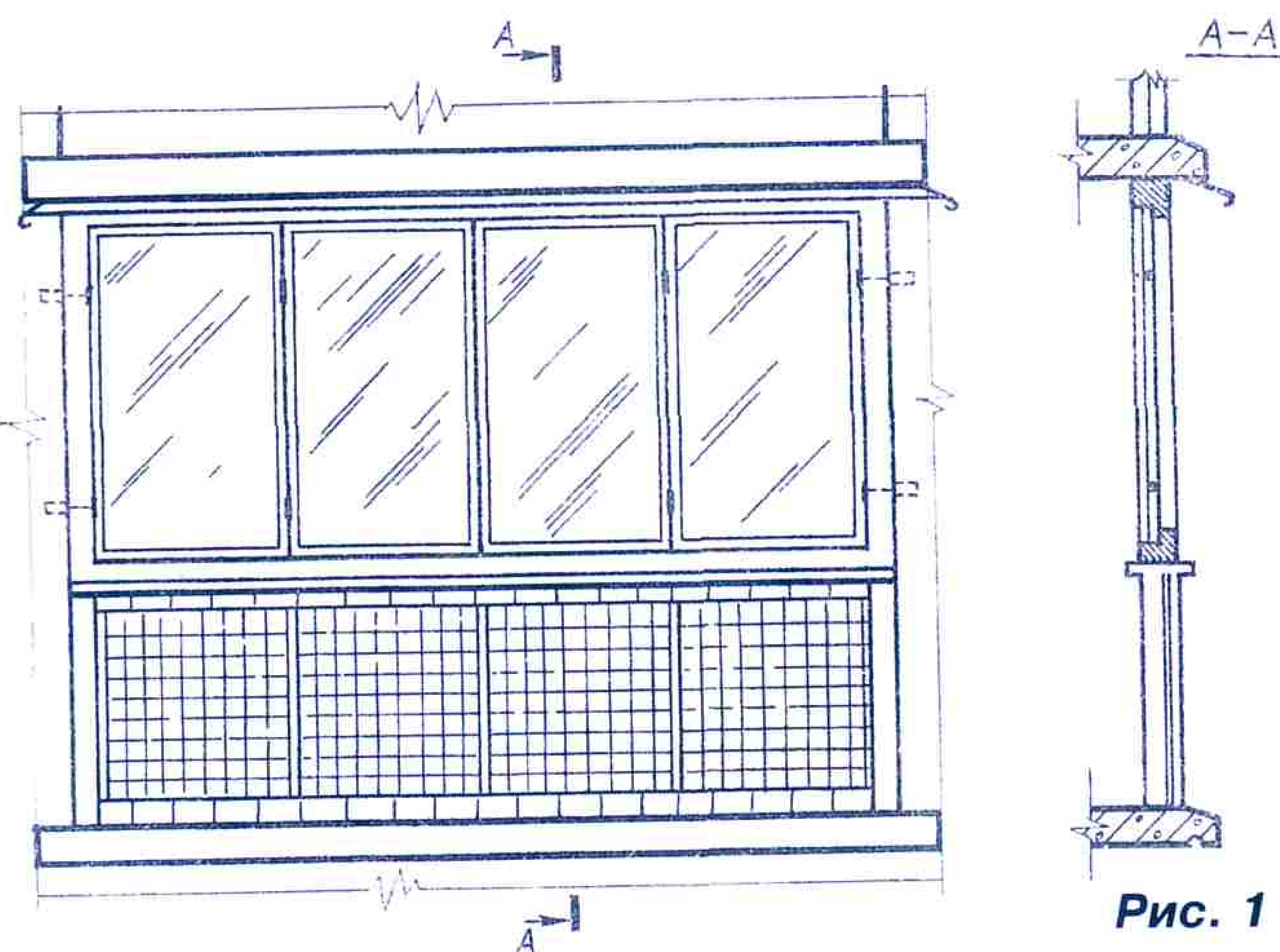


Рис. 1

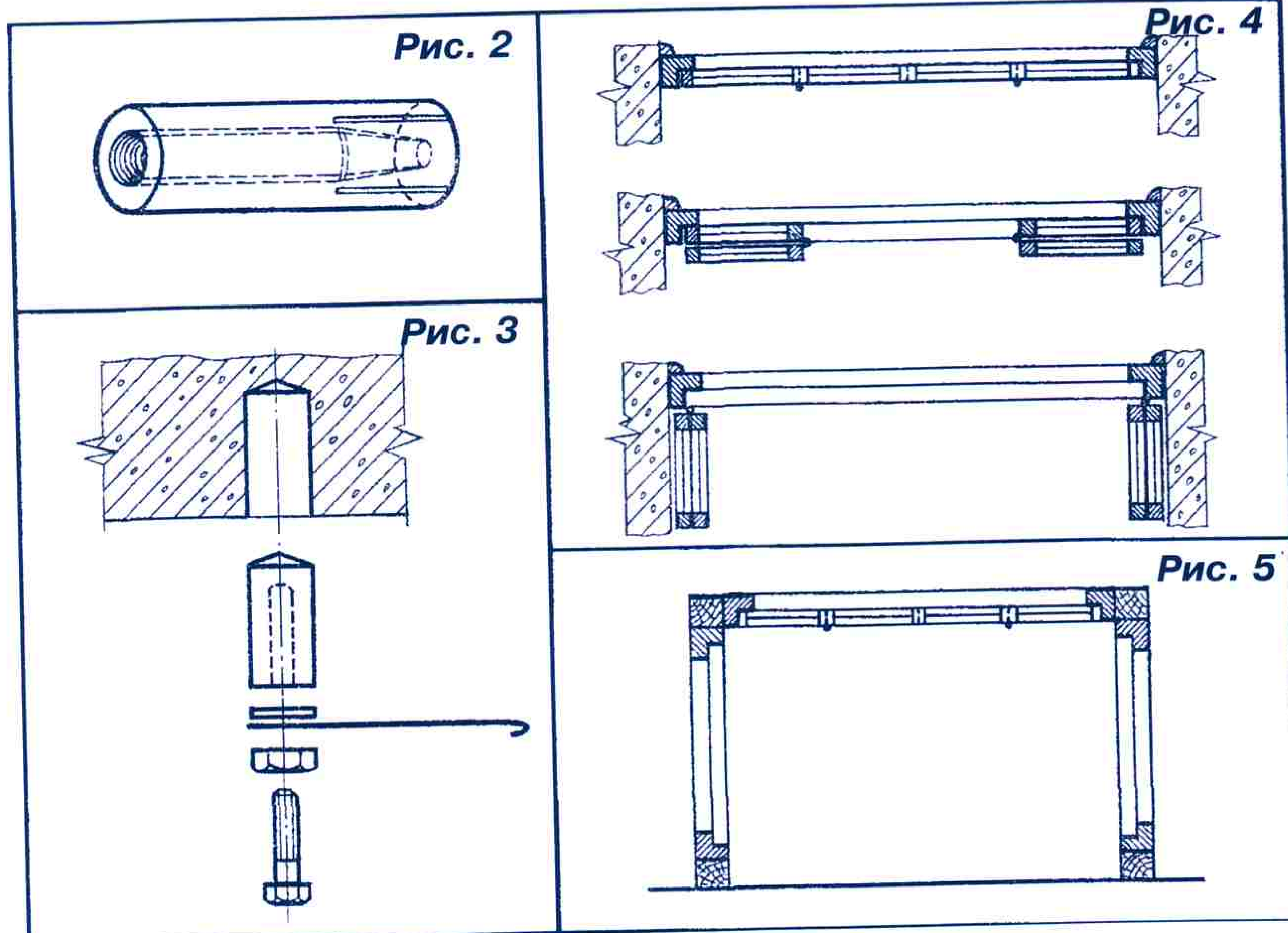

Рис. 2

Рис. 3

Рис. 4

Рис. 5

простір між стелею і козирком покривають шаром гіпсу, змішаним з олійною фарбою (рис. 3). Усе це притискується болтом. Під дією болта хвостовик гайки розсувається в отворі й міцно там тримається.

Після того, як закріплені коробка і козирок, навішують (вставляють) рами. Бажано заздалегідь подбати, щоб вони відчинялись (якщо не всі, то хоча б частина з них).

Можна зробити рами, які при відкриванні складатимуться (рис. 4). Це дуже зручно, бо тоді вони не займатимуть місця на балконі, який і без того, зазвичай, не дуже широкий.

Тепер залишається тільки загерметизувати всі щілини, пофарбувати рами і засклити їх.

Так само можна засклити і винесений балкон. Тільки слід врахувати те, що його кріплення має бути дуже надійним і міцним. Тож треба добре закріпити до верхнього балкона каркас (кутові стояки). Бічні рами на такому балконі частіше роблять глухими, а передню фасадну сторону балкона з вікнами, які відчинятимуться (рис. 5).

ПІДЛОГА НА БАЛКОНІ

Добре влаштована підлога на балконі дає змогу збільшити можливості його використання. Приміром, якщо підлога тепла, то на балконі можна обладнати навіть куточок для дитячих ігор. Треба лише, щоб не було щілин в огородженні.

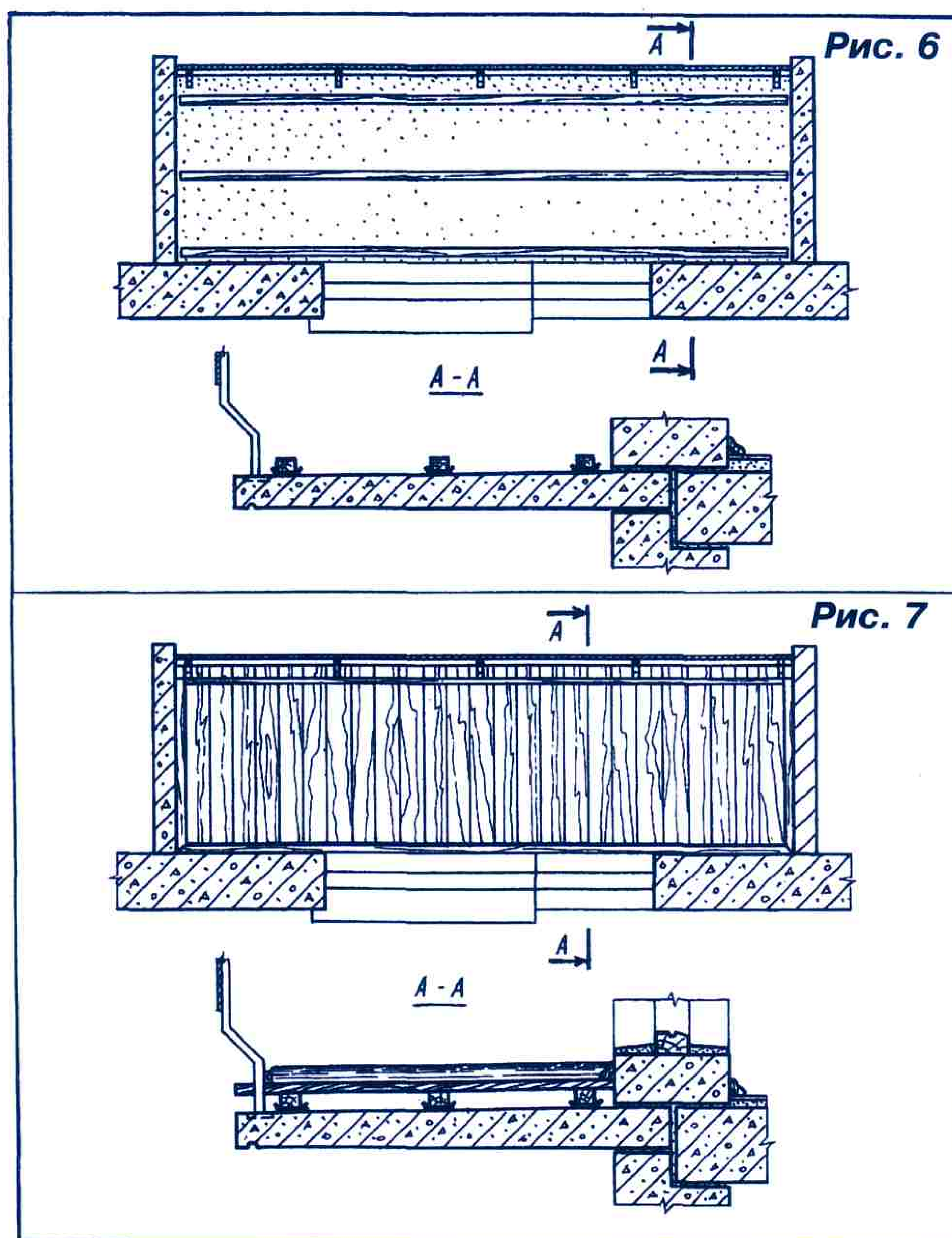
Підлогу на балконі влаштовують із різних матеріалів. Найпростіший спосіб – пофарбувати бетонну підлогу олійною фарбою. Попередньо на поверхні замазують (зашпаклювують) усі ямки і щілини, зрубують горбочки, видаляють рештки розчину і бетону, шліфують поверхню шматком цегли з рівною поверхнею, пемзою або карборундовим бруском.

Пил і сміття змітають віником, двічі покривають поверхню підлоги оліфою, а після висихання – фарбують. Для відкритого балкона (лоджії) краще використовувати атмосферостійку фарбу, призначену для зовнішніх робіт, наприклад, сурик. У заскленому балконі можна використовувати фарбу для внутрішніх робіт. Періодично фарбу на поверхні підлоги слід поновлювати.

Однак пофарбована бетонна підлога – це вже, як кажуть, учорашній день. Нині господарі віддають перевагу сучаснішим матеріалам для обладнання балкона чи лоджії. Скажімо, досить часто на балконі влаштовують підлогу з лінолеуму. Таку підлогу дуже зручно доглядати – її легко підмітати і мити. До того ж, на закритому балконі підлога з лінолеуму доволі довговічна.



Основу під лінолеум готують так, як для фарбування: зачищають, шпаклюють, шліфують. Потім вирізують полотнище лінолеуму за розмірами балкона і розкладають його на підготовленій основі. Через деякий час він вирівняється. На мою думку, для балкона краще брати лінолеум без підоснови, щоб під ним не накопичувалася волога і не з'явилася цвіль. З цією ж метою періодично лінолеум доведеться піднімати й просушувати його основу.



На закритих балконах підлогу можна настелити з полівінілхлоридних плиток на відповідних клеях. У наш час чимало господарів віддають перевагу балконній підлозі з керамічних плиток розміром 300x300 мм. Безумовно, така підлога буде надзвичайно довговічною як на закритому, так і на відкритому балконі.

Проте чимало мешканців багатоквартирних житлових будинків найбільше полюбляють на балконі, особливо заскленому, підлогу з дощок. Влаштовують таку підлогу на лагах, які можуть бути з брусків або дощок перерізом 25x100 мм. Їх укладають на смужки руберойду або толю завширшки 12–15 см так, щоб кожна лага повністю лежала на ізоляційній підкладці. Відстань між лагами приймають (в осях) не більше 400 мм (рис. 6). Лаги вкладають на одному рівні з невеликим нахилом, щоб вода стікала в бік від стіни будинку. Простір між ними, якщо є така можливість, засипають керамзитовим гравієм.

Перевіривши рівність поверхні лаг, прибивають настил з дощок завтовшки 20–25 мм і завширшки 70–100 мм (рис. 7).

Слід враховувати, що для підлоги на відкритому балконі, яка постійно перебуває під дією сонця, вітру, дощу тощо, краще брати вузькі дошки. Вони будуть менше деформуватися (горбитися) під впливом атмосферних факторів. Щодо закритого балкона, то тут їх ширина не має вирішального значення.

Дошки для підлоги повинні щільно з'єднуватися. Нерівності усувають після їхнього настилання, обстругуючи рубанком. Біля стін прибивають плінтус, а з відкритого боку – штапик. Готову підлогу фарбують або покривають лаком.

Б.Т. Резницький,
м. Київ



Доктора ветеринарних наук, професора, академіка Української академії наук, завідувача лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи Інституту ветеринарної медицини Української академії аграрних наук Леоніда Кузьмовича Волинця у зв'язку з 70-річчям!

Леонід Кузьмович народився у с. Беламутівці Ружинського району Житомирської області у селянській родині. Після закінчення з відзнакою у 1959 році Мирецького ветеринарного технікуму працював на Рівненській обласній сільськогосподарській дослідній станції с. Шубків Гощанського району. Після закінчення Львівського зооветеринарного інституту в 1984 році Леонід Кузьмович працював у Коропському районі Чернігівської області завідувачем ветеринарної дільниці, начальником протиепізоотичного загону районної станції з боротьби з хворобами тварин, директором районної ветеринарної лабораторії.

З 1969 по 1972 рік – аспірант Українського Головного науково-дослідного інституту сільськогосподарської мікробіології. Після закінчення аспірантури працював начальником санітарно-профілактичного відділу та заступником начальника Полтавської обласної ветеринарної станції по боротьбі з хворобами тварин. У лютому 1973 року переїхав до Києва і очолив ветеринарну службу ВПДНГ України, згодом був назначений на посаду ветлікаря відділу Держветінспекції Головного управління ветеринарії МСГ УССР. У 1974 році захистив кандидатську дисертацію.

З серпня 1978 по листопад 1978 року – старший науковий співробітник, а з 1988 по 1992 рік – завідувач української зональної науково-контрольної лабораторії Всесоюзного державного науково-контрольного інституту ветпрепаратів МСГ СРСР.

За час роботи вніс вагомий внесок у вдосконалення ветеринарного контролю за виконанням вимог нормативної документації з виготовлення препаратів для потреб ветеринарії та тваринництва.

З листопада 1978 року Леонід Кузьмович працює у науково-дослідному ветеринарному інституті на посаді старшого, а потім провідного наукового співробітника лабораторії хвороб свиней, а пізніше – асоційованих інфекцій.

У 1994 році захистив докторську дисертацію, у якій обґрунтував принципи та методичні підходи до діагностики й профілактики колібактеріозу поросят у спеціалізованих господарствах. З 1986 року по сьогодні – завідувач лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи інституту.

Наукові розробки описані у довідниках, монографіях, методичних рекомендаціях, авторських свідоцтвах та наукових статтях.

Під його керівництвом захищено чотири кандидатських та одна докторська дисертації, продовжують плідно працювати ще чотири дисертанти. У 2003 році йому присвоєно звання професора.

За плідну наукову та організаційну працю Леоніда Кузьмовича нагороджено медалями та почесними грамотами.

Леонід Кузьмович постійний автор і нашого журналу "ДСГ". Колектив редакції щиро вітає Вас, Леоніде Івановичу, і бажає Вам врожайних жнив на вашій науковій ниві та молодечого здоров'я ще багато-багато літ, щастя Вам і на здобуток народу нашому!

Як вибрати

Майже всі наші хвороби – це наслідки вживання неповноцінних та неякісних продуктів.

Отже, якщо ви надумали придбати м'ясо, скажімо, на стихійному ринку, то найперше, що маєте зробити, це – звернути увагу на його запах, а ще роздивитися, чи є на ньому цвіль.

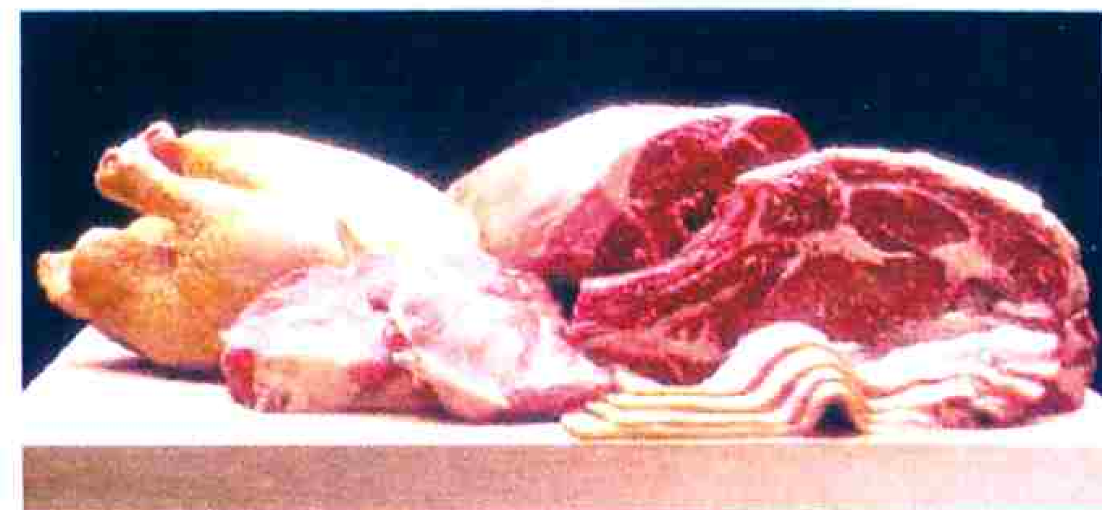
Від чого бувають подібні вади цього продукту? Безумовно, від того, що м'ясо зберігалося не в охолодженому стані. А відтак на ньому може з'явитися ослизнення, зумовлене розвитком мікроорганізмів, скажімо, таких, як молочнокислі бактерії, дріжджі та мікрококи.

Ну, а якщо ви все-таки придбали м'ясо на стихійному ринку (а ми радили б вам цього не робити), то його маєте добре вимочити у воді, затим порізати на дрібні шматочки й лише після цього можете його варити, тушкувати чи класти ще до якоїсь іншої страви.

Тепер про сало. Аби придбати свіже, смачне і, зрозуміло, якісне сало, ви можете відрізати лише шматочок, підпалити його сірником і, як тільки вогонь охопить цей білий шматочок, ви відчуєте приємний запах, отже – у ваших руках поживне й смачне сало від здорової тварини. А буває й так, що у ваших пучках на сірниковому вогні "смажиться" шматочок сала і ви відчуваєте запах хряка, то, безумовно, ви його не придбаєте.

І ще про вибір м'яса. Коли натиснути на розріз шматка м'яса, то на тому місці, на яке ви натиснули, утвориться ямка, але вона тут же, на ваших очах, швидко вирівнялася, а ще ви зауважили, що м'ясо на розріз щільне, еластичне.

Вибираючи м'ясо свинини, яловичини, зверніть увагу на його колір, як воно знекровлене, чи не має у судинах згустків крові, коли ж кров не згорнута, а згустки крові забарвлені в темно-червоний колір, то це свід-



якісне м'ясо



чить про те, що тварина могла бути задушена. Важливо купувати сало, отримане від тварини достатньої вгодованості. А якщо воно тонке, тоді виникає підозра, що годівля тварини була неповноцінна, або тварина була хронічно хвора і її дорізали. Необхідно враховувати, що в сала свині, яку згодовували зерновими кормами, жир щільний, а за відгодовування кукурудзою – легкий та легкоплавкий. Кращим вважається зернисте сало, вигодуване від свиней, до раціону яких входило не менше 1/3 ячменю.

Вибираючи м'ясо на прилавках або у м'ясних павільйонах, будь ласка, зверніть увагу, аби воно було охолоджене або в підмороженому стані. Правильно охолоджене до температури 0–4°С м'ясо має поверхню не вологу, а покриту тоненькою кірочкою рожевого або блідо-рожевого кольору. Підморожене м'ясо на глибині 6 см має температуру від 0 до 2°С. А якщо такої ознаки немає, то процес дозрівання у м'ясі не відбувся.

Якщо ви надумали придбати тушку кролика або зайця, то на одній із задніх лапок зберігають шкірку довжиною 2–3 см. М'язи достатньо розвинені, остисті відростки хребців заледве промацуються.

Купляючи птицю, вона повинна бути випотрошена. У дорослої птиці грудний відросток окостенілий, твердий, трахеальні кільця тверді й не стискаються, дзьоб у качок та гусей ороговілий.

Отож, коли купуєте м'ясо, будьте уважні і не кваптеся, вибираючи його для приготування своїх страв, бо в ньому запорука нашого з вами здоров'я.

Л.К. Волинець,
доктор ветеринарних наук,
професор

"Таємниці" догляду за новонародженими

Часто на новонароджених телят, ягнят і поросят нападають хвороби через те, що господарі, котрі доглядають їх, не зважають на особливості молодого організму.

Так, у молодняку площа тіла стосовно до маси більша, ніж у дорослих, і через це тепловіддача в них теж більша.

У перші години життя новонародженого температура тіла знижена. До кінця дня вона починає відновлюватися. Телята і ягнята легше переносять ці зміни, а от поросята часто переохолоджуються. Тому приміщення, де відбувається опорос, потрібно обігрівати. Порося, що тільки-но народилося, відразу необхідно добре обтерти й помістити під лампу.

У новонароджених спрацьовує система самозігрівання: щоби прогнати гарячу кров по всьому тілу, частіше б'ється серце, а щоб наситити тканини киснем і вивести з них вуглекислий газ, частіше дихання. Якщо ж у приміщенні волого, задушливо, гуляють протяги, то риніт і пневмонія молодняку забезпечені.

Або така ситуація: ви напоїли новонародженого, здавалося б, теплим молозивом, а малюку без причин раптом погіршало. Річ у тім, що питво повинне бути тієї ж температури, що й температура тіла новонародженого. Якщо молозиво холодніше хоча б на 10–15 градусів, то теля або порося починає тремтіти, відтак його організм витрачає значну частину енергії, і ще не зміцнілі серце, легені зазнають додаткового навантаження. Новонароджений слабне. У кишківнику це тремтіння виявляється посиленням перистальтики, в результаті їжа надмірно швидко просувається по кишківнику, а відтак – пронос. Ви хапаєтеся за антибіотики, а вина зовсім не в інфекції. Враховуйте всі ці нюанси!

Сергій Хлопотов,
ветлікар

Як врятувати породіллю



Моя коза народжувала перший раз. Принесла троє козенят. Все було б добре, але біда: дивлюся – послід не виходить...

Стала гладити козі живіт, масажувати його – вона живіт підтягнула, і послід вийшов наполовину. Я перестала гладити, і він втягся назад. Тоді взяла чисту ганчірочку й однією рукою стала піднімати живіт, а іншою поволі, обережно витягувати послід назовні, але потихеньку, щоб він не обірвався. Коза стогнала, ніби розуміла, що я їй допомагаю. І все закінчилося благополучно. Наступного року з іншою козою відбувся такий же випадок – я і її врятувала.

Ніна Жестіна

Кролик на лоджії квартири

Кролі – надзвичайно швидко дозрівають та найбагатоплідніші сільськогосподарські тварини. Скажімо, доросла самка дає на рік не менше 4–5 окролів, а її старше потомство – додатково два окроли, із загальним приплодом до 45–50 крільчат. У цілому це дає 100–150 кг дієтичного м'яса, калорійність якого вища від курячого, телятини та яловичини.

Можна розводити кролів різних порід, наприклад, пухових – ангорських. Цікава історія розвитку пухового кролівництва. В 1723 році європейські моряки під час перебування в одному з турецьких портів звернули увагу на надзвичайно тонкі, шовковисті, виняткової краси шалі – їх носили місцеві жінки. Тварини, з пуху яких плели ці шалі, були морякам абсолютно невідомі. Перед від'їздом вони купили декількох таких тварин і привезли до Франції. Від них і повела свій початок у Європі порода кролів, названа згодом ангорською (за назвою місцевості, звідки вивезені її родоначальники).

Так у 18 столітті на Заході виникла нова галузь текстильної промисловості. Спочатку пух ангорських кролів переробляли вручну, а з 1815 року у Франції почали застосовувати механізовані способи його прядіння.

Пізніше до комерційного виробництва ангорської пряжі вдалися й англійці. Племінних кролів було завезено на Британські острови із Франції. Незабаром вони стали швидко розмножуватися у господарствах сільських мешканців і власники передмість пряли пух кустарно й виготовляли з нього на продаж плетені вироби й тканини.

У Франції ж, яка й нині посідає перше місце в світі з виробництва ангорського пуху і диктує на нього свої ціни й стандарти в міжнародній торгівлі, комерційна галузь кролівництва завжди була першою. Французькі кролівники вважають за краще не демонструвати цих тварин на виставках. Проте слід визнати, що вирощені ними кролі залишаються найбільшими за своєю масою і найвитривалішими у світі.

Ангорський пух користується великим попитом у текстильній промисловості. Його використовують самостійно або разом з вовною, синтетикою, шовком. На текстильну промисловість Японії та Італії припадає 77% світового попиту на ангорський пух, а за ними йдуть Німеччина, Франція, США, Корея та Швейцарія. Одним з найбільших виробників ангорського пуху (90% світової продукції, 7000–8000 т на рік) є Китай.

Ангорські кролі бувають різного забарвлення: білі, голубі, чорні та сірі. Білий пух особливо цінний, оскільки легко фарбується у будь-який колір. Усе тіло ангорського кроля рівномірно вкрите густим вовняним покривом високої якості. Вовна в них неоднорідна – складається вона з остюків, пуху та перехідного волосу. На частку пуху у вовні припадає 90–92%. Довжина пуху в середньому 6–7 см. За тониною і кучерявістю пух ангорських кро-



Кріль ангорської породи.

лів не поступається кращим сортам вовни мериносних овець. Річний збір пуху становить у середньому 427–485 г. З окремих особин настригають до 700 г. Середні показники дорослих тварин: жива маса 4 кг і більше, довжина тулуба – 54–56 см, обхват грудей – 34 см, середня плодючість – 6–7 крільчат.

Установлено, що за плодючістю і здатністю вирощувати крільчат ангорські кролі не відрізняються від кролів м'ясо-шкуркових порід. Але слід чітко усвідомлювати, що отримання від них пуху належної якості вимагає ретельного догляду та дотримання бездоганної чистоти в клітках.

Ось, наприклад, що робить досвідчений кролівник-любитель, сусідка по нашій дачній ділянці – вона професор з розведення та впровадження кролів пухових порід, особливо ангорських. У неї голубі та сірі ангорські кролі ласкавіші й швидше стають ручними, ніж білі. Кролиця на кличку Димка – це молода кролиця у найніжнішій, дивовижно голубій шубці. Пух цієї шубки довгий і тонкий, окремі волосинки дрібно звиваються, немов після хімічної завивки. Такий довгий пух (15 см і більше) можна прясти навіть без додаткової нитки. До того ж цей пух кращий за козячий тим, що пряжу не треба відмивати від жиропоту, як козячу, вона чиста й без миття.

Під час догляду за цими вухастими постійно дотримуються золотого правила: чистота – запорука здоров'я. Що це значить? А ось що. Один раз на день чистять клітку, годівниці, прибирають з дерев'яної підлоги залишки корму і обов'язково влітку міняють воду в напувалках не рідше двох разів на день. Періодично, особливо, коли є небезпека захворювань, замість чистої води готують слабкий розчин марганцевокислого калію (марганцівка). Часто оглядають вуха тварин, а на випадок запалень, зумовлених коростявим кліщем, 2–3 рази внутрішню поверхню вуха змащують за допомогою ватного тампона сумішшю по 1 столовій ложці гасу та рослинної олії. Зазвичай, ця хвороба швидко зникає.

Щоправда іноді в крільчат "цвіте" рот. І як наслідок, вони гірше поїдають корм та хворіють. Таким малюкам 2–3 рази протирають мордочку й ротову порожнину ваткою, змоченою розчином з однієї чайної ложечки мідного купоросу на півсклянки кип'яченої води. Щоб запобігти хворобі, один раз на рік за рекомендацією ветспеціаліста роблять тваринам необхідну вакцинацію.

Годують своїх вихованців один раз на день, переважно вранці, хоча бажано двічі–тричі на день. Спочатку перевіряють борошняний комбікорм: чи, бува, немає у ньому посліду гризунів, і лише після цього обварюють комбікорм окропом. Потім додають овочі: кормові буряки, моркву, протерті на великодірчастій терці, все перемішують і насипають до годівниці.

На що звертається особлива увага в жаркі літні дні? На напування водою, оскільки відомо про велику потребу самки з приплодом у воді – 3,5 л на день. Шлунок у кролів однокамерний (як у коня). Тому поять їх до годування. Інакше у кролів починаються коліки шлунка, які, зазвичай, закінчуються загибеллю.

Спаровують рано: міцних самок підпускають до самця уже в 6–7-місячному віці. Особливої уваги надається молодняку: прагнуть подовше потримати з матір'ю-кролицею. Оскільки материнське молоко зміцнює їх краще за будь-якого підгодовування, відлучають від самки у віці двох або 1,5 місяця, заздалегідь сортуючи на самців та самок. У цей час до раціону крільчатам додають терту моркву, трохи підігріте рідке коров'яче молоко (із сухого молока у розведенні 1:7).

Згодовування мокрої та зігрітої трави категорично не допускається, оскільки це викликає у кролів здуття кишківника (тимпанію).

Хліб можна згодовувати тільки в підсушеному вигляді, у жодному випадку не давати пліснявий хліб, що часто трапляється у господарів, які мешкають на дачній ділянці.

Але що чекає на кролів після того, як закінчився дачний сезон? Вухастих забирають з дачі й поселяють у засклeній лоджії з подвійними рамами. Ставлять шість кліток у три яруси. Вгорі дві клітки – з фанери, легкі, їх можна перенести до кухні, щоб там, у теплі народжувалися малюки. Вони істоти ніжні, бояться холодів. Підлога в усіх клітках у вигляді дерев'яних решіток. Її можна виймати і мити. Щілини між решітками вузькі, щоб випадав тільки послід. Для таких пухнастих дуже важливо, щоб на підлозі не було вологості.

Ще одна хитра прибудова допомагає підтримувати підлогу сухою. Зауважено, що кролі завжди влаштовують "туалет" у певному місці. Це місце (куток) вибирає їм господиня, обладнавши по всій довжині однієї стінки вузьку, шириною 5 см, годівницю. Значить "туалет" буде біля іншої стінки. Й ось уздовж цієї стінки господиня прибиває широкі плінтуси. По них рідина стікає тільки під решітки на бляшанний піддон, який можна виймати і мити, як і решітки. До речі, клітки для пухових кролів господиня квартири робить сама. Їх можна робити тільки із зварної сітки, тому, якщо використовувати сітку "рабицю", то до її щілини потраплятиме довгий кролячий пух і збиратиметься там.



Ясла для сіна в цих клітках винесені назовні (на дверях), бо ж пухову кролячу шубку не можна засмічувати шматочками сіна. Тому й утримують кроликів на дерев'яній підлозі, а не на сітці, а також і без підстилки, яка теж засмічувала б пух. Банка для води кріпиться до сітки.

Перед народженням крільчат господиня ставить до фанерної клітки, перенесеної до кухні, ящик-гніздо заввишки приблизно 10 см. Угорі він відкритий, а дно у нього сітчасте, але сітка дрібна. Через неї проскакує послід, але не випадають крільчата.

Спрага в кролиці призводить до поїдання своїх крільчат. Тому в напувалці завжди має бути вода. І ще одне правило: допоки крільчата не підростуть, господині категорично не можна користуватися пахучими кремами, дезодорантами та парфумами!!! Це дратує кролицю. На її поведінку впливають навіть такі дрібниці, як скрипіння дверей, стукіт предмету, що впав, й інші шуми, оскільки самка злякається і може накинутися на дитинчат.

Рекомендується ізолювати таку кролицю від самця, бо коли він сидить за стінкою і стукає лапами, кролиця у стані стресу може з'їсти своє потомство. Якщо ж самку разом з потомством ніяк не можна ізолювати, то кролицю можна злучити з самцем, тоді він буде спокійніший. Кролиці, яка годує малят, обов'язково дають молоко. Місяць-півтора малюки перебувають під опікою матері, але, не зважаючи на це, в господарів усе одно багато клопотів. Устають до них навіть вночі – перевіряють, чи всі поїли, не підтягнуто у кого-небудь черевце.

Чому вночі? Та тому, що у кролів основний апетит з'являється саме в цей час доби. Пам'ятайте, що кролі – нічні тварини і для росту пуху після відлучення крільчат від самки (у віці 1,5–2 місяці) корми мають бути багаті на білок. Краща їжа для пухових кролів – це комбікорм, приготовлений за спеціальним рецептом. Комбікорм для великої рогатої худоби або свиней просіяти, бо там багато солі.

На зиму господарі запасають багато сіна і зберігають його у коробках, у лоджії. Сушать у пучках на мотузці. Заготовляють так само, як сіно, й кропиву – це також цінний корм для кролів.

Й останнє. Тож задля чого окремі господарі й у таких умовах утримують дану породу кролів? Це – аби мати високоякісний пух.

І ще. Кролів треба розчісувати один раз на день – вони це люблять. Краще не стригти кролів ножицями з тупими кінцями, оскільки під час стрижки залишається старий пух, а він заважає рости новому. Отже, найкраще кролячий пух вичісувати (вищипувати масажною щіткою).

П.І. Івашков,
доктор філософії,
доцент Луганського національного аграрного університету,
Г.В. Вікуліна,
магістр ветеринарної медицини.



Корові цвяхи, зрозуміло, ні до чого

Велика рогата худоба схильна до травматичного ретикуліту. Це захворювання провокують гострі предмети, що потрапляють до шлунка корови. І за розтину там знаходять ножі, ложки, голки, спиці, дріт, цвяхи, камені, шматки дерева...

Узимку й особливо навесні в кормах стає дедалі менше вітамінів – вони поступово руйнуються. Через це у тварин псується апетит: з'являється схильність їсти глину, камені, скло, металеві й інші неїстівні предмети. Розвивається, як кажуть, "лизуха".

За неповноцінного й нерегулярного годування корова жадібно поїдає корм, недостатньо його пережовуючи. Якщо до сіна потрапить чужорідний предмет, вона і його проковтне, оскільки у великої рогатої худоби невисока чутливість слизової оболонки ротової порожнини. До того ж язик має велику кількість сосочків, спрямованих у бік горла.

Стінка сітки вкрита великою кількістю чарунок, через які сортуються частинки їжі. Металеві предмети можуть застряти в цих чарунках, не заподіюючи великої шкоди. У такому разі корова на вигляд цілком здорова. Але якщо в шлунку накопичується велика кількість тупих чужорідних предметів, його робота ускладнюється. Відтак погіршується травлення, і, як наслідок, знижується продуктивність тварини.

У тяжких випадках гострий предмет упирається в стінку сітки й може проколоти її. Але й це ще півбіди. Сітка розташована поруч з життєво важливими органами. І є небезпека, що під впливом її скорочення чужорідне тіло переміститься і травмуватиме печінку, легені, селезінку, очеревину, а то й серце. Крім того, разом з чужорідними предметами із сітки до пошкоджених органів проникає шкідлива мікрофлора, що викликає гнійне запалення, знижується апетит, періодично роздувається шлунок, змінюється жуйка, з'являється відрижка, частішає дихання. Тварина стає млявою, мало та обережно рухається, мукає, стогне. Через біль у травному тракті корова набуває характерної пози: згорблюється, витягує голову та шию. Щоб полегшити свої страждання, вона намагається частину тулуба поставити вище, наприклад, передніми кінцівками стає на годівницю. Лягає вона обережно, а коли встає, то спочатку піднімає передню частину тулуба.

За підозри на травматичний ретикуліт відразу ж звертайтеся до ветеринарного лікаря, котрий видалить чужорідний предмет або знебезпечить його. Але у важких випадках, буває, допомогу надати неможливо.

Щоб уникнути травматичного ретикуліту, надайте належну увагу профілактиці цього захворювання.

- Не розкидайте металеві предмети в місцях збереження кормів, у хліву, на пасовищах.
- Не пасіть і не годуйте тварин на будівельних майданчиках, поблизу звалищ.
- Якщо через відсутність пасовищ поруч з присадибною ділянкою вам доводиться випасати тварин на забруднених сміттям ділянках, то навесні очистіть їх від металевих предметів граблями, великим магнітом.
- Перш ніж годувати тварин, ретельно перетрушуйте сіно. Соковиті й зернові корми уважно оглядайте, щоби до них не потрапили ніякі чужорідні предмети.

Коні й свині теж можуть проковтувати різні предмети, але захворювання у цих тварин трапляється вкрай рідко, оскільки навіть гострі предмети виходять у них природним шляхом без будь-яких наслідків.

Допомагає черемховий компот



Вирощуємо свиней, але нерідко у поросят буває розлад шлунка.

Лікуємо їх черемхою. Збираємо її у другій половині серпня і сушимо на сонці або в печі. А зараз плоди можна купити в аптеці.

Настій: 1 склянку ягід заливаємо 2 склянками окропу і витримуємо до того часу, поки він не охолоне до кімнатної температури. Потім додаємо до настою цукор і випоюємо малюкам. Заварені ягоди теж згодовуємо їм.

Петро Астахов

"Машинні" ліки

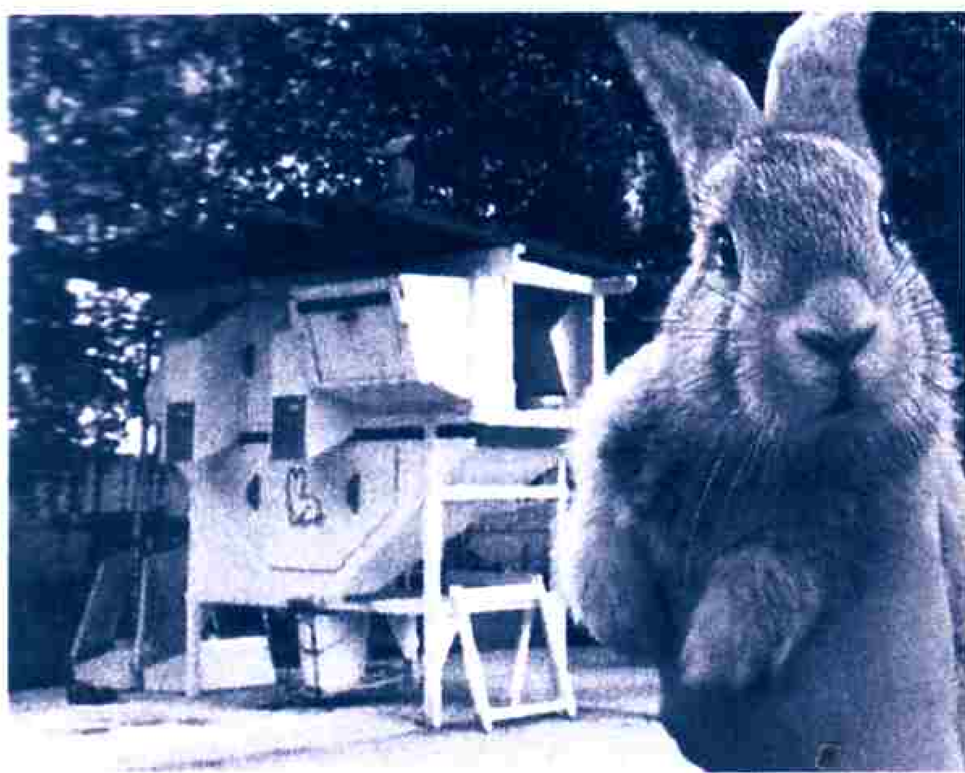
Нерідко у тварин, особливо у молодняку великої рогатої худоби, бувають лишаї.

Добре допомагає такий спосіб: 1–2 рази змастити хворе місце відпрацьованим тракторним або машинним маслом. У нас багато хто застосовує цей засіб, і результат завжди позитивний.

Марія Бєляєва,
Краснодарський край

Підготувала **Н. Дець**

НЕЗВИЧАЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДОМАШНЬОЇ МІНІФЕРМИ



Про методику Михайлівського акселераційного кролівництва в Україні вже відомо чимало. До цієї теми спостерігається також значний інтерес з боку різних газет і журналів. Адже така незвична методика мало кого залишає байдужим. Вона щоразу викликає безліч питань, запальних коментарів і прямо протилежних оцінок - від захоплення до повного неприйняття. Хоча, нічого дивного - акселераційний метод є настільки революційним, що всі звичні стандарти традиційного кролівництва він просто перевертає з ніг на голову...

Напевно, багато хто з читачів так чи інакше знайомий із загальноприйнятим способом розведення кроликів. Зазвичай тварини утримуються в простих клітках, встановлених, як правило, в сараї. Час від часу вони бідують від різних хвороб-епідемій, які викошують мало не все поголів'я. Не допомагають навіть регулярні щеплення. Такий плачевний стан справ до болю знайомий багатьом господарям практично в кожному регіоні країни. Причина цих бід полягає в сукупності негативних для кролика чинників: порушена екологія, негігієнічні умови утримання, годівля, що не відповідає природним потребам організму, різноманітні стреси призводять до масової загибелі, вагомих збитків і гірких розчарувань. За рік від тих тварин, що дивом залишилися живими, вдається все-таки одержати кілька кілограмів не дуже якісного м'яса і копійчаної вартості шкурки. Щоб отримати з такої, здавалося б, ризикованої справи істотну віддачу - подібна можливість для звичайного кролівника видається просто фантастичною. Але, як виявляється, в акселераційному кролівництві все може бути зовсім навіть навпаки...

Нагадаємо, що акселераційну методику кролівництва винайшов академік І.М. Михайлов, відомий російський учений. Ігор Миколайович здійснив своє відкриття на основі серйозних біологічних і фізіологічних досліджень. Михайлов довів на прикладі кролика, що тварина, яка не отруює себе власними відходами і яка годується молоком матері до тримісячного віку, а також одержує досхочу тепла і кормів, може набагато швидше рости і продуктивніше розмножуватися без будь-яких ліків і щеплень. А заодно набуває особливих якостей м'яса і хутра, та ще й надзвичайно сильного імунітету до всіх хвороб! Технологія заснована на поглибленому вивченні потреб кролика і їх повному забезпеченні. Завдяки чому усуваються причини, що викликають в звичайному кролівництві поголовну захворюваність тварин, уповільнення росту молодняку, перевитрату кормів, низьку якість м'яса і хутра. На сьогодні акселераційне кролівництво в світі вже широко замінює звичайне. Про значимість відкриття багато що скаже такий факт: в Китаї цей метод включений в державну (!) програму розвитку сільського господарства...

Основа акселераційної методики - в застосуванні специфічної конструкції агрегату для утримання кроликів. Він представляє собою оригінальну ярусну споруду - МІНіферму (саме МІНіферму, а не клітку) з відповідними секціями для різних вікових груп. Працює така МІНіферма в напівавтоматичному режимі і вимагає для обслуговування тільки півгодини вільного часу раз на 7 днів. Адже годівниці і напувалки в ній сконструйовані таким чином, що якщо їх заповнити, то запасу корму і води вистачає на цілий тиждень і вони цілодобово доступні для тварин. Мало хто знає про головну особливість кролячого шлунку: вона така, що кролик повинен постійно щось жувати. Спеціальні спостереження показали, що дорослі особини приймають їжу до 80 разів на добу. При звичайному 2-3-разовому годуванні забезпечити природні потреби тварини неможливо. Крім того, організм кролика потребує значної кількості води. В МІНіфермі акселерат може пити її досхочу, а не тоді, коли наливає недбалий господар. Взимку вода підігрівається, а влітку - прохолодна. Вона ще й самоочищається завдяки особливій конструкції вакуумної напувалки. В результаті такого безперервного і повноцінного режиму харчування, як це не дивно, кормів кролик почав споживати в 4 рази менше. В МІНіфермі кролячі послід і сеча поступають в спеціальний піддон, який також замінюється раз на тиждень. Агрегат обладнаний спеціальною системою природно-примусової вентиляції повітря, внаслідок чого він не має неприємного запаху і не приваблює мух, а акселерат дихає тільки чистим повітрям. Експлуатація МІНіферми передбачає також електропідігрів маточників. В результаті застосування такого нововведення отримали подвійний ефект: зекономлена енергія кормів тепер спрямовується на бурхливий ріст, тобто - акселерацію; а ще стало можливим одержувати стабільні круглорічні окроли (кожен - по 8-15 кроленят) незважаючи на холоди і морози.

Завдяки акселераційній методиці молодняк кроликів харчується материнським молоком на протязі перших 3-х місяців життя, а далі вже переходить на звичайний корм. Оскільки на підсосі тварини знаходяться набагато довше, ніж звичайно, то їх організм одержує найбільш цінні речовини, тим самим набуваючи особливо сильного імунітету. Внаслідок цього, а також інших названих раніше чинників акселерат не хворіє взагалі. Росте він в 3 рази швидше від звичайного кроля: товарної ваги (4-6 кг) набирає всього за 4 місяці. Його молочне м'ясо винятково смачне, не містить холестерину, пестицидів, запаху власних випорожнень, будь-яких інших хімікалій. Як запевняють лікарі, воно навіть здатне виводити з організму людини радіацію, лікувати виразку шлунку і значно підвищувати імунітет. При вмілому господарюванні м'ясо одержують майже безкоштовно, тому що все повністю окуплює і приносить прибуток вже сама шкурка, а точніше хутро акселерата. Так-так, це не описка - саме хутро, яке називається «мікраксель». Адже у акселерата воно теж особливе: високоноске (гарантія на випадання ворсин - до 20 років) і надзвичайно гарне. За експертними оцінками спеціалістів за якістю і красою «мікраксель» прирівнюється до хутра песця, норки і навіть шиншили. З нього зазвичай шиють вишукані жіночі шуби, а також м'які і міцні ковдри з яскраво вираженим лікувальним ефектом.

Використання такої незвичайної ферми-агрегату в домашньому господарстві відкриває для її господаря нові, невідомі раніше можливості. Адже виготовити МІНіферму можна самостійно, площі вона займає всього 1,4 кв.м, а встановлюється в будь-якому зручному місці - навіть під вікном житлового будинку. Служить МІНіферма довго - 10-15 років. Один раз побудувавши, господар кожного наступного року отримує від неї (підходячи тільки раз в тиждень) не менше 100 кг чудового м'яса і 35-40 шкурок з красивим і особливо міцним хутром на одну повнорозмірну шубу. Виходить такий собі домашній «міні-цех», який сім'ю і нагодує, і одягне. При цьому істотно економляться корми, відсутні проблеми з кролячими хворобами, загибеллю і, відповідно, з ліками та щепленнями. А яке тут поле діяльності для ініціативних і заповзятливих! Бо ж можна і не однією МІНіфермою обзавестися, а, наприклад, кількома десятками. Адже клопотів з ними небагато - впорається одна людина. А вкладені кошти в акселераційному кролівництві подвоюються з дивовижною швидкістю. Наприклад, вкладений господарем на початку року умовний капітал у розмірі 1000 гривень подвоюється вже через 4 місяці. Далі через кожні 4 місяці сума знову подвоюється, і в кінці року вже маємо 8000 гривень. В якій ще галузі відшукається такий вражаючий оборот коштів?

Безумовно, на перший погляд в акселераційній методиці розведення кроликів присутні багато незрозумілих і навіть «фантастичних» моментів. Причина - в недостатку інформації по цій темі. Той матеріал, що іноді трапляється, в більшості розрізнений, а іноді - навіть суперечливий. Але можемо порадувати читачів: по даній темі зовсім недавно видана спеціальна брошура під назвою «Необычайные возможности домашней МИНифермы». Поданий в ній систематизований матеріал допоможе вам повною мірою зрозуміти сутність революційного винаходу, побачити його переваги і перспективи, розповість про успішний практичний досвід. Видання буде цікавим і корисним кожному, хто цікавиться цією по-справжньому новою галуззю тваринництва.

Читачі журналу «Дім, сад, город» мають виняткову нагоду безкоштовно замовити брошуру «Необычайные возможности домашней МИНифермы» поштою. Для цього потрібно РОЗБІРЛИВО заповнити купон-замовлення (або ж просто написати заявку), разом з ним вкласти в конверт поштові марки на 1 грн. (для пересилки) і відправити його за адресою:

П/с 20 «Заявка-ДСГ», вул. Незалежності, 54,

смт. Стара Вижівка, Волинська обл., 44400

Шановні читачі! Акселераційна методика кролівництва, безумовно, варта належної уваги. Тому покваптесь ознайомитися з новими можливостями для успішного і прибуткового господарювання, що відкриваються з незвичайною домашньою помічницею - МІНіфермою!

лінія відрізу

КУПОН-ЗАМОВЛЕННЯ

ДСГ

(заповнити розбірливо)

Прошу **безкоштовно** вислати за вказаною адресою брошуру "Необычайные возможности домашней МИНифермы". *Поштові марки на 1 грн. додаю.*

Ваші П.І.П.: ____________

(прізвище)

____

(ім'я, по-батькові)

Ваша адреса : ____________

____

____

(вулиця, номер будинку, квартири, населений пункт, район, область)

Індекс: ☐☐☐☐☐ *Підпис:* ____________

лінія відрізу

Обприскувачі SOLO – німецька якість та інноваційність

Цього року компанія SOLO Kleinmotoren GmbH, що є провідним світовим виробником обприскувачів та іншої садової техніки, відзначає своє 60-річчя. Вся історія цієї компанії тісно пов'язана з створенням на базі інноваційних технологій нових зразків обприскувачів – від компактних ручних з об'ємом 1-2 л до потужних самохідних машин промислового призначення.

На зорі існування, у 1950 році, спеціалістами SOLO був створений перший в світі аерозольний мотообприскувач, і сталий попит на цю продукцію в післявоєнній Європі та Америці створив підгрунтя для подальшого зростання фірми. А на початку 60-х років минулого століття в виробництво було впроваджено перший універсальний ручний обприскувач, повністю виконаний зі стійкого до ультрафіолетового випромінювання пластику. Сьогодні компанія SOLO має в асортименті близько 20 моделей обприскувачів: ручні 1-2 л, універсальні переносні об'ємом 5-11 л, ранцеві професійні 12-20-літрові з ручним приводом насоса, ранцеві гідравлічного типу з приводом від бензинового двигуна та від акумулятора, а також ранцеві аерозольні моторозпилювачі, які найбільш відомі в світі і є своєрідною візитною карткою фірми.

Що ж зумовлює популярність аерозольних обприскувачів SOLO як в Україні, так і в усьому світі? Звернемо увагу на ті відмінності, що вирізняють аерозольні мотообприскувачі SOLO з-поміж інших, подібних за конструкцією. Більшість двигунів, що встановлюють на такі мотообприскувачі, мають високі оберти. Це відразу ж помітно, якщо придивитися до кожуха вентилятора: що більші оберти, то менший діаметр вентилятора. У таких обприскувачів швидкість обертання вала двигуна – 7000-8000 об./хв, тоді як у обприскувачів SOLO оберти двигуна в 1,5-2 рази нижчі, а діаметр вентилятора збільшений. Які переваги від цього? По-перше, менше зношується поршнева група, а отже, і ресурс двигуна більший, по-друге, запуск значно полегшується: тут не потрібен різкий ривок ручки стартера (запуск двотактного двигуна SOLO за плавністю нагадує запуск чотиритактного), по-третє, вентилятор одночасно нагнітає повітря для розпилювання й ефективно охолоджує циліндр та глушник двигуна. Двигун моделей 444, 450 задля унеможливлення прямого потрапляння розчину при заправленні в бак захищений пластиковим кожухом, а на SOLO 423, щоб уникнути попадання розчину, циліндр двигуна взагалі направлений донизу. В результаті співпраці компанії SOLO з департаментом захисту навколишнього середовища Німеччини в розробці нового вентилятора та форми його кожуха, а також завдяки розробці нового глушника зі збільшеним об'ємом вдалося помітно знизити рівень шуму. Повітряний фільтр двигуна великого розміру, а доступ до нього не потребує застосування інструменту. Робочий агрегат кріпиться до ранця чотирма сталевими пружинами-демпферами, а, крім цього, спинка ранця оснащена м'якою ергономічною подушкою. Плечові ремені з надійними фіксаторами можна відрегулювати безпосередньо перед роботою, не знімаючи обприскувача зі спини.

Однією з основних переваг аерозольних мотообприскувачів є значна економія води та хімікатів. Щоб з'ясувати, за рахунок чого вона досягається, звернемося до теорії. Розрізняють три типи обприскування: розпилювання, туманування і вуалювання. Суттєва різниця між ними – розмір крапель. При розпилюванні розмір краплин становить від 150 до 300 мікрон, при туманууванні – 50-150 мікрон, при вуалюванні – від 0,5 до 50 мікрон. З практичної точки зору ясно: що дрібніші краплі, то більшу площу можна обробити тією самою кількістю рідини, і тим кращою буде якість обробітку. Але за вуалювання дуже малі краплини легко розносяться вітром, у результаті чого витрати хімікатів збільшуються і може бути нанесена шкода рослинам, що ростуть поблизу оброблюваної площі. А за розпилювання щонайменше 25-30% хімікатів втрачається внаслідок використання великої кількості води і опадання (скочування) крапель. Тому оптимальним для обробки є туманування.

Якщо більшість гідравлічних обприскувачів працюють у діапазоні





розпилювання то потужний повітряний потік, що нагнітається вентилятором обприскувачів аерозольного типу, перетворює робочий розчин на туман із однорідних за розміром краплин (40-100 мікрон). Це дає змогу зекономити до 90% води, використовуючи в 8-10 разів більш концентровані розчини, ніж ті, що рекомендуються для звичайних обприскувачів. При цьому економляться і хімікати – саме ті 25-30%, які становлять втрати при розпилюванні гідравлічним обприскувачем.

Завдяки однорідності краплин та рівномірності їхнього осідання, вирішуються ще два завдання: рівномірний розподіл хімікатів і чудове покриття як верхньої, так і нижньої поверхонь листочків. Проте слід пам'ятати, що скорочувати об'єм робочої рідини за рахунок підвищення концентрації не можна до безкінечності. Головним орієнтиром має бути розвиток рослин, від чого і залежить напряму кількість робочої рідини. Вказана в інструкції норма внесення препарату залишається незмінною, змінюється тільки за рахунок води концентрація розчину і, відповідно, об'єм робочої рідини.

Головна ж перевага аерозольних обприскувачів – це можливість швидкої та якісної обробки відразу ж після дощу, коли вологий грунт не дає змоги використовувати важку техніку з причіпними агрегатами-обприскувачами. Потужний повітряний потік з розпилювальної труби одночасно з внесенням хімікатів видаляє значну частину вологи, що є на рослинах, зберігаючи таким чином необхідну концентрацію препарату.

Використання моторизованих ранцевих обприскувачів не обмежується галуззю рослинництва. Їх можна ефективно застосовувати для санітарної обробки та дезінфекції як відкритих площ, так і приміщень господарського призначення: ферм, сховищ, складів. Можна також проводити санітарну обробку рухомого складу: автомашин, рефрижераторів, вагонів.

Компанія SOLO гарантує бездоганну якість і бере на себе всі витрати із гарантійного обслуговування тільки тих виробів, що поставляються в Україну через її офіційного дистрибутора. Підтвердженням високої якості та надійності мотообприскувачів марки SOLO слугує те, що гарантійний термін експлуатації моделей 433, 444, 450, 450С, 423 становить 24 місяці.

Придбати мотокультиватори та іншу техніку SOLO можна за такими адресами:

Мережа спеціалізованих садовотехнічних центрів ВКП "ЕСКО":

Київ, Виставка-продаж: вул. Сирецька, 33-Ш, тел. (044) 238-65-55.
Київ, вул. Басейна, 13, тел. (044) 235-85-31, 235-85-32.
Одеса, вул. Строганова, 29, тел. (0482) 37-61-76, вул. Преображенська, 58, тел. (0482) 34-35-75.
Донецьк, вул. Артема, 146, тел. (062) 381-87-22, 381-87-83.
Дніпропетровськ, вул. Вокзальна, 6, тел. (056) 721-52-57, 721-52-95.

Біла Церква, магазин «Фортуна»: вул. Ярмаркова, 4, тел. (04463) 3-20-34.
Вінниця, ТТЦ «Майстер»: вул. Київська, 10, тел. (0432) 52-03-48, 666-777, 666-778.
Івано-Франківськ, «Будматеріали»: тер. ВАТ «ІваноФранківськцемент», тел. (0342) 58-37-36, 50-68-24.
Кам'янець-Подільський, магазин «Зелений світ»: вул. Огієнка, 24, тел. (03849) 3-16-62.
Кам'янка-Дніпровська, магазин «Фермер»: вул. Чкалова, 7, тел. (06138) 2-19-41, 2-29-56.
Київ, ТЦ «Садово-городня техніка»: вул. Костянтинівська, 71, тел. (044) 467-67-62, 467-54-79.
Київ, магазин «Фермер на Подолі»: вул. Межигірська, 55/20, тел. (044) 417-31-75, 417-56-13.
Кіровоград, магазин «Літіція»: вул. Комарова, 46, тел. (0522) 55-10-56, 33-52-65.
Коломия, магазин «Дім і сад»: вул. Майданського, 12, тел. (03433) 2-53-54.
Краматорськ, магазин «Мир инструментов»: вул. Леніна, 12, тел. (0624) 3-23-68.
Красноперекопськ, магазин «Агромаркет»: вул. Чапаєва, 1/3а, тел. (06565) 2-36-88.
Кременчук, ПП «Голембієвський»: тел. (0536) 79-61-78, моб. 8-067-232-88-24.
Луганськ, «Восток-инструмент-техсервис»: вул. Л. Шевцової, 21-А, тел. (0642) 50-21-04, 8-050-155-94-38.
Львів, магазин «Дім інструментів»: вул. І. Франка, 61, тел. (0322) 75-82-33, 96-63-36.
Мелітополь, магазин «Насіння «Семініс»: вул. Чайковського, Залізничний ринок, тел. (06192) 5-02-87.
Миколаїв, магазин «Інструмент»: Херсонське шосе, 96/1, тел. (0512) 44-48-65.
Мукачеве, ТЦ «Адамс»: вул. Ілони Зрині, 67, тел. (03131) 3-23-24.
Рівне, магазин «Ліс І Сад»: вул. Степана Бандери, 59, тел. (0362) 63-55-03.
Севастополь, магазин «Панорама-К»: вул. Руднєва, 33, тел. (0692) 23-00-00, 23-22-41.
Севастополь, ПП «Техноман»: вул. Пожарова, 6, тел. (0692) 45-41-50, 55-75-72.
Сімферополь, магазин «Воскресенье»: вул. Крилова, 21/22, тел. (0652) 600-936, 600-937.
Тернопіль, ТОВ «Вілайн»: вул. Яремчука, 37, тел. (0352) 43-43-59, 53-79-09.
Ужгород, ТЦ «Адамс»: вул. Гагаріна, 101, тел. (0312) 66-10-26, 66-12-01.
Харків, магазин «Мир Инструмента»: вул. 23 Серпня, 43, тел. (057) 340-45-28.
Херсон, магазин «Техномаркет»: вул. Декабристів, 27, тел. (0552) 44-14-01.
Херсонська обл., Цюрупинський р-н, с. Великі Копані, магазин «Жанна»: вул. Карла Маркса, 69, тел. 8-050-318-53-96, 8-050-315-79-74.
Хмельницький, магазин «Гассіб»: вул. Прибузька, 6, тел. (0382) 65-33-99, 65-41-32.
Хмельницький, ТЦ «Дачник»: вул. Шевченка, 85а, тел. (0382) 65-43-97.
Хмельницький, магазин «Зелений світ», вул. Вайсера, 28, тел. (0382) 65-44-40.
Черкаси, магазин «Електротехніка»: вул. Благовісна, 217, тел. (0472) 45-75-81, 45-42-65.
Чернівецька обл., Хотинський р-н, с. Недобоївці, магазин «Дім, сад, город», тел. (03731) 43-3-49, 8-050-6168080.
Чернігів, магазин «ТТТ»: пр. Миру, 139, тел. (04622) 5-33-91.

До уваги читачів!



Відтепер журнал "Календар садівника і городника", який є додатком до журналу "Дім, сад, город", виходитиме щомісяця в оновленому форматі. "Календар садівника і городника" – це всеукраїнський щомісячний повнокольоровий науково-виробничий журнал. На його сторінках кожний садівник, городник, виноградар, квітникар і народний умілець зможуть знайти для себе чимало корисних порад до часу та різноманітної цікавої інформації.

У журналі є розділи: "Календар городника", "Календар садівника", "Календар виноградаря", "Календар ландшафтного дизайнера" та "Календар квітникаря". І, звичайно ж, щономера редакція друкуватиме "Біодинамічний календар", у якому вказані сприятливі й несприятливі дні для висівання й висаджування різних сільськогосподарських культур. А ще в журналі постійно діятимуть різні конкурси та акції для читачів. Тож передплачуйте "Календар садівника і городника" і стежте за нашими анонсами.

Передплатні індекси журналу:

"Календар садівника і городника" – 30203.
"Дім, сад, город" +
"Календар садівника і городника" – 90245.
Передплатити журнал можна у будь-якому поштовому відділенні.



Дробарка зерна

На сторінках журналу "Дім, сад, город" ми вже писали, як відокремити кукурудзяне зерно від качана. Дійшли висновку, що наявне зерно, перед тим як згодовувати худобі й птиці, краще подробити. Так ось, подрібнювати зерно можна по-різному. Наприклад, навантажити лантухи з кукурудзою в автомашину, відвезти до млина, де вам за певну плату це зерно хутенько подроблять.. А ще можна власноруч змайструвати дробарку. Після чого ви вже не прохач, а гоноровий пан-господар.

Отже... Вивчивши теоретично, а частково навіть перемацавши наявні в господарствах заводські й саморобні дробарки різних конструкцій, я дійшов висновку, що вдома можна зробити кращу. Відтак, кілька років тому я виготовив молоткову зернодробарку. Вона виявилась економічною, зручною в користуванні й давно окупила потрачені на неї кошти й працю. Та й з зерном тепер не потрібно возитись.

Загальний вигляд цього агрегата (в роботі) видно на фото 1, а на фото 2 – його робочий орган – подрібнювальний молотковий барабан. Для цієї дробарки я використав чимало деталей із старих (списаних у металобрухт) сільськогосподарських машин. Так, за основу взяв зовнішній гальмівний барабан заднього фракціона трактора ДТ-75 (з внутрішнього боку він має зубці для зчеплення з ведучими дисками фракціонів), передній фланець основи – диск сошника зернової сівалки у зборі з маточиною і підшипником; молотки – протирізальні пластини пальців різального апарата зернозбиральних комбайнів; бункер для зерна – бункер секції бурякової сівалки СУПН-8.

На рисунку 1 показана основа подрібнювача в складеному вигляді. Молотковий барабан, бункер для зерна і тумбочка (корпус основи) на рисунку умовно не показані. Барабан 3 (заднього фракціона трактора ДТ-75) обрізуємо на токарному верстаті, лишаючи висоту 65 мм. До речі, з цілого тракторного барабана виходить дві заготовки для дробарки. З одного боку робимо виточку (сточуємо з середини зуби) діаметром 282 мм висотою 3 мм. Одну третину проточеного барабана відрізуємо під отвір для решета, яке опирається на дуги 8, що приварені до фланця 5 одночасно з барабаном і до зовнішнього боку барабана. Диск сошника 1 проточуємо до діаметра 281+0,5 мм, вставляємо у виточку зубчастого барабана і приварюємо електрозварюванням. Попередньо в маточині 2 просвердлюємо чотири повітрозабірні отвори діаметром 8 мм, без яких дробарка "задихається", внаслідок чого знижується продуктивність. У тій частині, де вирізано барабан, встановлюємо решето 7, яке кріпиться двома болтами 11 М8 боковою пластинкою до диска сошника. У верхній частині барабана робимо отвір

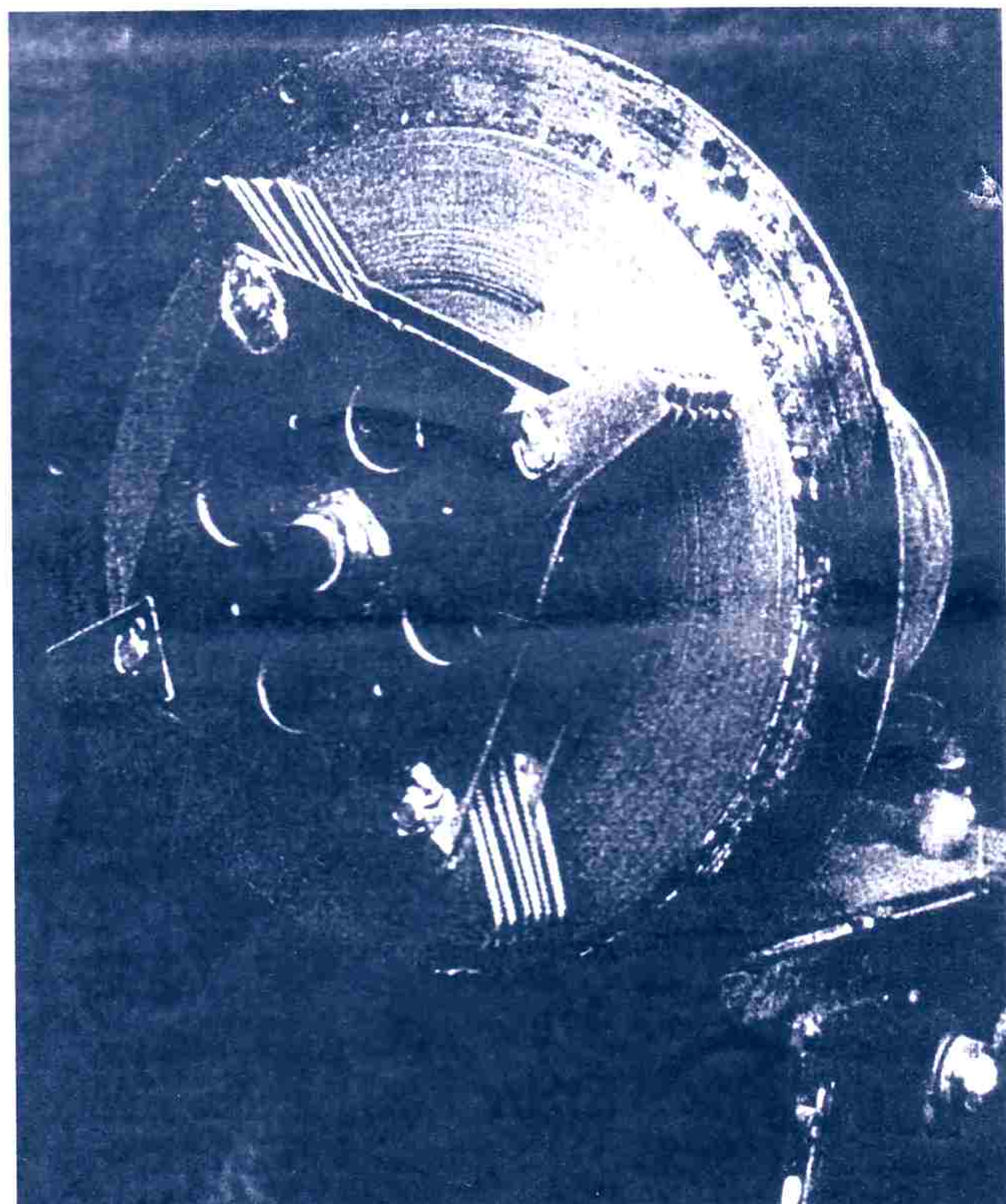


Фото 2.

Робочий орган подрібнювача – молотковий барабан.

Рис. 1. Основа подрібнювача:

1 – диск сошника (фланець); 2 – маточина диска з підшипником 180503; 3 – зубчастий барабан; 4 – фланець основи; 5 – фланець барабана; 6 – електродвигун N=1,5 кВт; n = 2940 об/хв; 7 – бокова пластина решета; 8 – дуга упорна (шпоночний матеріал 6 х 8 мм); 9 – кутник 45 х 45 мм; 10 – лійка крупозабірника; 11 – болт М8 з гайкою (2 шт.) кріплення решета; 12 – вал електродвигуна.

55х43 мм і кріпимо трьома болтами бункер для зерна з затвором – засувкою. Остання дає можливість регулювати кількість зерна, яке подається на подрібнення. Засувка фіксується болтом М5 з маховичком. Лійка крупозабірника 10 приварена до фланця основи і опірної (для решета) дуги під решетом. Подрібнене зерно збирається лійкою, через яку потім швидко вилітає у підставлене відро або підчеплений мішок.

Тумбочка, до якої кріпиться дробарка через кутник 9, розділена горизонтальною перегородкою на дві частини. У верхній частині розміщене електрообладнання: запобіжний автомат 10 А, реверсний магнітний пускач, сигнальна лампа і кнопки керування. У нижній частині тумбочки зберігаються змінні решета та інструмент. Нижньою частиною тумбочка закріплена до дерев'яної основи. Якщо молотковий барабан обертається за годинниковою стрілкою, то зерно, яке надходить на подрібнення, проходить короткий шлях від отвору до решета – з решета виходить крупна фракція крупи. А якщо ввімкнути оберти проти годинникової стрілки, тоді отримаємо крупу дрібнішої фракції. Ступінь подрібнення зерна можна регулювати і величиною отворів змінних решіт.

На рисунку 3 показано молотковий барабан, який неважко зробити власноруч. На вал 7 барабана надсаджуємо пластини 2 і приварюємо до нього. Слід звернути увагу, що в торці вала зроблено наскрізний отвір М10, що слугує для вкручування болта-знімача барабана з вала електродвигуна. На кожній із чотирьох осей 6 розміщено по шість молотків 3 (протирізальна пластина пальця різального апарата зернозбирального комбайна). Вони, зазвичай, загартовані й доволі зносостійкі. Отвір у пластині (під заклепку) необхідно розсвердлити до діаметра 10 мм. Відстань між молотками на осях барабана регулюємо набором шайб 4.

Для захисту дробарки від вібрації, яка може спричинити серйозні руйнації й часті поломки, необхідно провести статистичне балансування ротора барабана. На рисунку 4 показано простий пристрій для цієї мети. За допомогою технологічного валика 1 (впресованого в отвір вала барабана) ротор 2 у зборі з осями 3, шплінтами для них, шпонкою і стопорним болтом 4 установлюємо на ножі 5 пристрою. Пристрій виставляємо так, щоб його ножі були в горизонтальній площині. Висвердлюючи метал у пластинах ротора, досягаємо рівномірної зупинки ротора в різних положеннях.

Рис. 2. Решето подрібнювача:

1 – бокова пластина кріплення решета; 2 – решето.

Рис. 3. Молотковий барабан у зборі:

1 – болт стопорний М-10; 2 – пластина товщиною 3,5 мм; 3 – молоток; 4 – шайба 10 х 22 мм; 5 – шплінт 3 мм; 6 – вісь молотків; 7 – вал барабана.

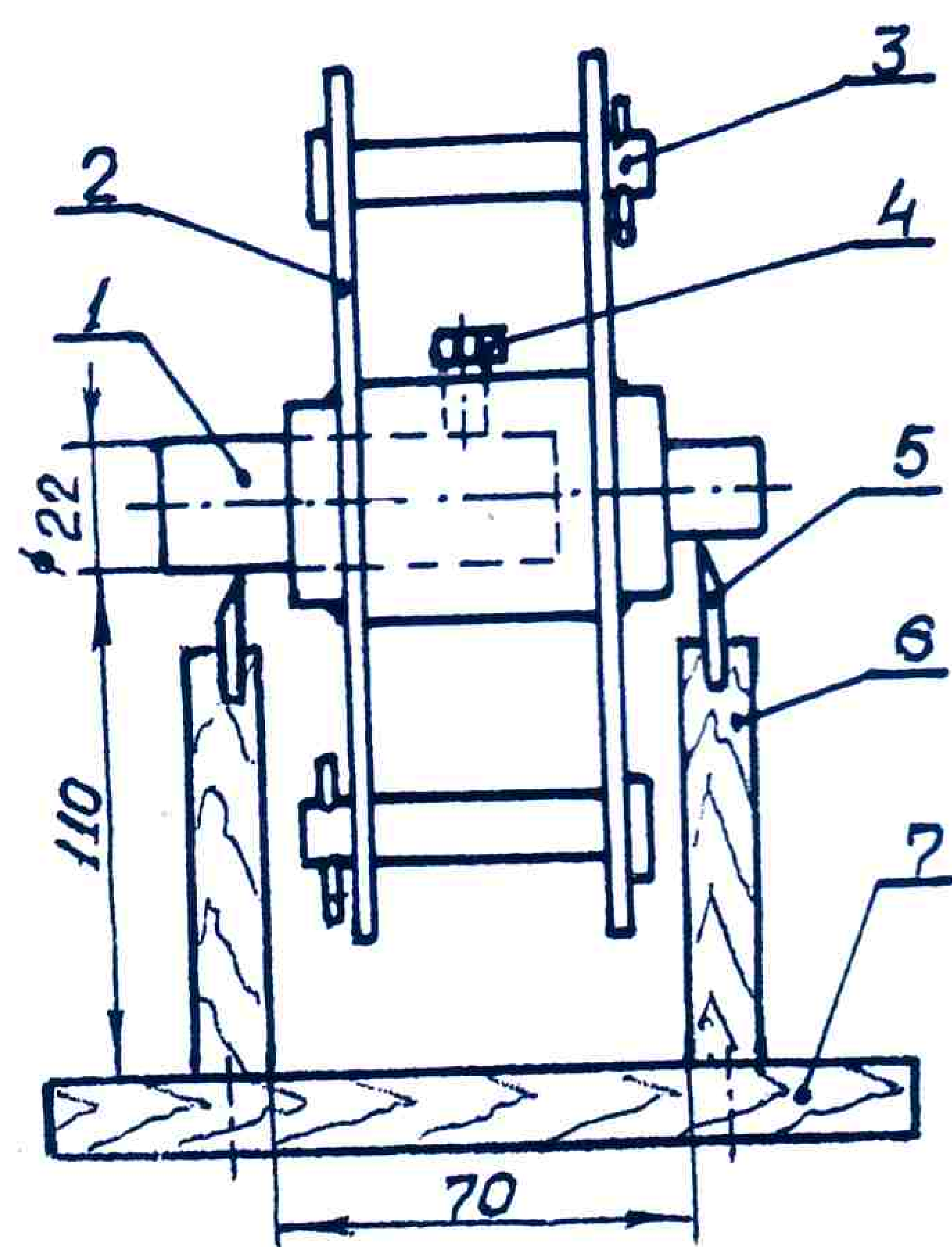


Рис. 4. Пристрій для балансування ротора молоткового барабана дробарки:
1 – технологічний валик;
2 – ротор у зборі
(без молотків і регулювальних шайб);
3 – вісь з шплінтом; 4 – болт стопорний;
5 – ніж пристрою; 6 – стійка (дерево);
7 – основа пристрою (дерево).

Комплекти молотків (по 6 шт.) і регулюючих шайб, які встановлюються на протилежних осях, підбираємо однакової ваги. Якщо молотковий барабан відбалансовано правильно, на працюючій дробарці вібрація не відчувається. Дробарка працюватиме довго без поломок – господарству на користь, а вам на втіху й радість. Віднині при потребі за 12–14 хвилин ви подрібнюєте мішок кукурудзи (можна ячменю або пшениці) вдома, в зручний для вас час. Успіху вам!

Микола Набок,
пенсіонер,
відмінник винахідництва й раціоналізації,
с. Рівне,
Кіровоградщина

КНИГА-ПОШТОЮ

- Корова в господі
- Переробка молока, Пригот. молочн. продуктів у домашніх умовах
- Вирощування і розведення курей
- Кінь у присадибному і фермерському господарстві
- Присадибне бджільництво
- Присадибне і любительське рибальство
- Технологія переробки риби
- Присадибне картоплярство
- Вирощування грибів у присадибних і домашніх умовах
- Народна ветеринарія

Ціна однієї книги – 4 грн.

- Сорти картоплі

Ціна – 3,5 грн.

- Кролі в господі • Хутрові звірі
- Шиншила • Домашній акваріум
- Папуги в оселі • Хом'яки
- Морські свинки • Ондатра
- Ваша собака • Добра кішка
- Перепелина ферма біля хати
- Коза в господі • Вівці
- Вичинка і фарбування шкір
- Цесарки • Фазани
- Вирощування і розведення гусей
- Вирощ. і розв. індиків
- Вирощ. і розв. качок
- Присадибне свинарство
- Способи забою тварин

Ціна однієї книги – 2 грн.

Ціни без врахування поштових витрат на доставку. Замовити книги поштою (після платою) можна за адресою: 03151, м.Київ, вул. Донецька,30, редакція. Тел (044) 243-38-22

Увага!

Придбати журнали “Дім, сад, город” за поточний та минулі роки, а також іншу літературу нашого видавництва можна на “Книжковому ринку” (станція метро “Петрівка”, м.Київ).

Ряд 100, місце 3.

Працюємо з 10 до 16 години щодня, крім понеділка.

Шановні читачі!

Передплачуйте найпопулярніший в Україні журнал "Дім, сад, город" на II півріччя 2008 року!

Безкоштовна лотерея

тільки для передплатників журналу

"Дім, сад, город".

Заповніть талон (див. на звороті) і надішліть його на адресу редакції до 1 липня 2008 року. Не втрачайте щасливої нагоди одержати набір високоякісного насіння кращих сортів овочевих і квіткових культур і набір цікавої й корисної літератури.

Підсумки лотереї будуть опубліковані в журналі "Дім, сад, город"

Передплата-2008

Секатор: що пропонує ринок?

Є два основних типи секаторів, які ріжуть, або діють за принципом гільйотини чи ножиць. Перший секатор має одне загострене (зазвичай, з обох боків) лезо, яке розрізує стебло, придавлюючи його до широкої рівної поверхні упорної пластини.

У секатора, який ріже за принципом ножиць, теж одне лезо, але загострене з зовнішнього боку. Ріже це лезо, рухаючись до другого (не заточеного), яке підтримує гілку.

Більшість садівників віддають перевагу цьому секатору, бо зрізи виходять рівнішими, чистішими, пагін менше згинається.

Зручно користуватися тим секатором, який підібрано по руці. Секатором із пружиною різати легше, бо пружина сама повертає лезо у відкрите положення.

Після роботи леза протирають розчинником (наприклад, бензином) та м'яким наждаковим папером аби очистити від смоли, рослинного соку чи залишків рослинних тканин. Потім леза, а також усі металеві частини змащують мастилами, щоб не ржавіли.

Періодично леза секатора, як і звичайних ножів, необхідно гострити. А в деяких типах секаторів і замінювати старі леза на нові.

Щоб отримати рівний зріз, леза секатора змикають різким рухом. Правда, робити це треба обачно, щоб не перестаратися і не викривити леза та не пошкодити рослину. Обрізуючи тверді пагони, після кожного руху злегка провертають леза, поки пагін не буде обрізаний повністю.

Слід зауважити, що всі секатори, які коштують 12–18 грн., виготовлені із сталі низької якості. Зазвичай ними користуються садівники-початківці.

Рівніші та чистіші зрізи можна отримати при роботі з секаторами, виготовленими з високовуглецевої зміцненої сталі.

Непогано зарекомендували себе секатори "піранья" торговельної марки "SUMIO". Виробник – "Геонг Хунг" (Тайвань), заснований у 1976 р. як спеціалізований завод з виробництва садових інструментів.

Секатори "піранья" призначені для тривалої безперервної роботи. Леза – високовуглецева зміцнена сталь, тефлонове покриття для запобігання їхнього злипання. Рукоятки ергономічні, що знижують фізичні навантаження й запобігають зісковзуванню рук.

Секатори "садівник" сертифіковані за стандартом "TUV". Леза з високовуглецевої сталі. Рукоятки ергономічні з міцного пластику, які знижують фізичні навантаження й запобігають зісковзуванню рук.



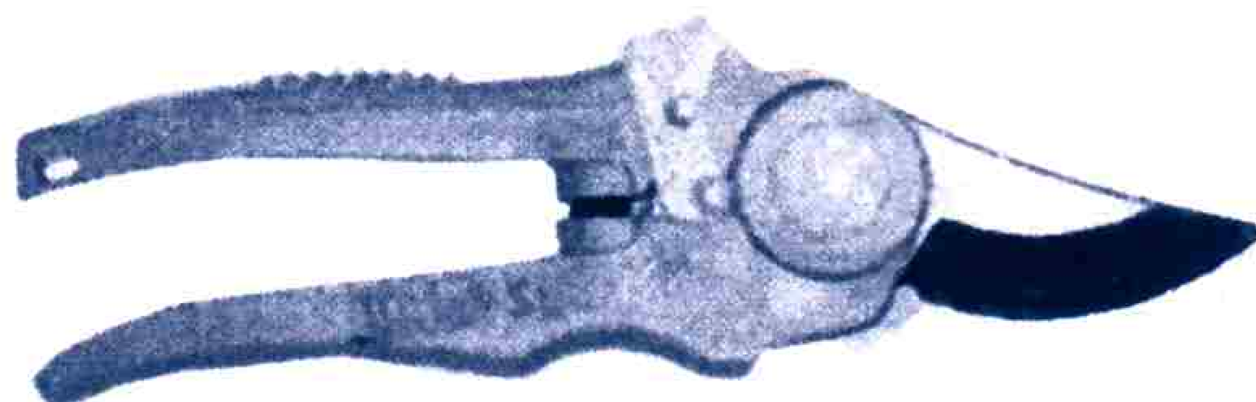
Секатор "садівник" універсальний.



Секатор "піранья" універсальний з петлеподібною ручкою. Довжина 203 мм.



Секатор-ножиці "садівник". Довжина 197 мм.



Секатор "піранья" універсальний. Довжина 216 мм.



Секатор-гільйотина "садівник". Довжина 180 мм.



До секаторів можна додатково придбати поясні чохли у формі кобури (до речі, новинка на ринку України) для зручності їхнього носіння в перервах між обрізуванням.

Г. Коваленко



Р.П. А №00668

Конфідор® Максі – АНАЛОГІВ НЕМАЄ!

На протязі останніх декілька років мільйони людей переконалися, що найефективніший засіб захисту проти **колорадського жука** та інших шкідників картоплі, овочів та саду є препарат **Конфідор Максі.**

Віднині **Конфідор® Максі** стало можливим використовувати і в закритому ґрунті при вирощуванні томатів та огірків для захисту від білокрилок, попелиць, трипсів та інших шкідників у теплицях.

Виробник препарату **Конфідор® Максі** — німецька компанія Байєр КропСаєнс, яка є лідером світового агрохімічного бізнесу та має найновітніші запатентовані технології виробництва засобів захисту рослин.

Конфідор® Максі має унікальні властивості, які не мають інші засоби захисту рослин і що робить **Конфідор® Максі** неперевершеним.

Справа в тому, що за несприятливих умов рослини потрапляють у стан стресу. Він може бути викликаний спекою, посухою, перепадом температур повітря та ґрунту, надто інтенсивним сонячним випромінюванням, нестачею кисню у прикореневій зоні, пригнічуючою дією гербіцидів, ушкодженням від шкідників та хвороб. Зі стресом треба боротися, інакше несприятливі фізіологічні зміни в рослині загрожуватимуть Вашому врожаю. Реагуючи на стрес, рослина починає виробляти речовини, які полегшують життєдіяльність, пристосовують її до стресових — небезпечних умов.



Щось подібне відбувається і серед людей. Коли ми відчуваємо стрес, організм швидко реагує збільшенням у крові рівня адреналіну. В стані стресу людина здатна на вчинки, неможливі за „нормальних" умов. Наприклад, пересунути на кілька метрів тягар, непідйомний для суперважковаговика. Або перестрибнути прірву, яку не в змозі подолати майстер стрибків у довжину. Організм мобілізує усі свої резерви...

Рослина теж здатна опиратися несприятливим умовам. Тільки функцію „адреналіну" виконують речовини, структурно подібні до хлорникотинової кислоти.

Дивна річ, але саме хлорникотинова кислота утворюється під час розпаду **Конфідор® Максі** в рослині. Тобто добре попрацювавши над шкідниками, **препарат збільшує в рослині концентрацію антистресових речовин, підвищує її життєздатність і потенціал.**

В наслідок цього рослини отримують інтенсивне зелене забарвлення листя, рівномірно розвиваються, підвищують кількість та якість врожаю.

Цей ефект названо **„Stress shild inside™"**, що в довільному перекладі на українську — **«ПОВНИЙ ЗАХИСТ ВІД НЕБЕЗПЕК»** або **„Антистресовий» ефект.**

Конфідор® Максі — препарат системної дії, який здатен досить вільно рухатися рослиною знизу вгору. А рослина в свою чергу легко засвоює його з ґрунтового розчину через коріння. Системність препарату забезпечує також високу активність проти сисних шкідників, а ґрунтове внесення високоефективне проти ґрунтових шкідників (наприклад, дротяників).

За умов крапельного зрошування захисній дії **„Stress shield inside™"**, підлягають всі частини рослини — від коріння до листя. Тому стимулюючий ефект працює значно довше.

За умов 2-3 поливів він діє протягом усієї вегетації.

А інші препарати? Адже **Конфідор® Максі** — не єдиний препарат групи неоникотиноїдів?

Так. Але інші препарати цієї групи не здатні утворювати хлорникотинову кислоту. І хоча вони мають інсектицидну дію, утворити **„Stress shild inside™"**, вони не здатні.

Тільки компанія Байєр КропСаєнс (Німеччина) володіє технологічним процесом синтезу діючої речовини, який забезпечує мінімальний вміст сторонніх домішок. Адже присутність навіть невеликих кількостей сторонніх речовин здатна заблокувати створення **„Stress shild inside™"**, не кажучи вже про здатність утворення рівномірного робочого розчину без осаду, безпеку для здоров'я людей та навколишнього середовища і гарантовану ефективність проти шкідників.

Тепер, що до дозування: при обприскуванні картоплі та томатів норма витрати дорівнює 0,5 грамів на одну сотку, при обробці садів — 1г на 14 л води на 4-6 дерев.

При внесенні шляхом зрошування, доза має бути вища, враховуючі довгий шлях препарату з ґрунту до кінчиків листя. На одну сотку витрачається до 3 г, залежно від біомаси рослин.

Ще один спосіб обробітку розсади **Конфідором® Максі**, який був випробуваний компанією «Уніфер», м. Каховка — замочування її перед висаджуванням в 0,1% розчині препарату. Тривалість замочування розсади томатів 8-10 годин забезпечує захисний ефект проти колорадського жука та попелиць протягом 3-4 тижнів, 1 годину — 1,5 тижня.

Таким чином, Конфідор® Максі — це унікальний засіб, який не тільки відмінно знищує шкідників, але й є потужним стимулюючим засобом, який з допомогою „Stress shild inside™", допомагає рослинам перемогти несприятливі умови та забезпечити високий врожай.

ВИМАГАЙТЕ **КОНФІДОР® МАКСІ** В КОЖНОМУ МАГАЗИНІ – ЗАХИСТІТЬ СВІЙ ВРОЖАЙ!

Кандидат с.-г. наук,
О.О.Каушан

ЗНОШЕНУ ПЛІВКУ – У ДІЛО!

Щорічно восени й навесні на садово-городніх ділянках назбирується велика кількість потрісканої й порваної поліетиленової й хлорвінілової плівки, знятої з теплиць і парників. Іноді плівку палять, забруднюючи сажею повітря, часто закопують її в землю, що теж погано. Нерідко плівку вивозять і викидають у лісі, біля доріг, залишають у проїздах біля садових ділянок. Плівка під впливом сонця розпадається на дрібні шматочки, які розносяться вітром на більші відстані й потрапляють або на необроблені землі, або на оброблені й засаджені культурними рослинами ділянки, утруднюючи ріст рослин. Ці шматочки доводиться періодично збирати, тому що, потрапивши в ґрунт, вони довго в ньому зберігаються.

Є доволі вдалий спосіб утилізувати відходи поліетиленової плівки, виготовляючи з неї потрібні для городників вироби.

Відомо, що поліетилен плавиться при температурі 125–130°С. Знаючи це, зібрану на землі брудну (немиту) порвану на шматки плівку щільно втрамбовують у металевому відрі, яке потім повільно нагрівають, щоб розплавити плівку. Відро можна підвісити над багаттям, гріти паяльною лампою, але найзручніше плавити поліетилен, поставивши відро на чавунну грубку (рис. 1), встановлену під



Рис. 1.
Чавунна кругла грубка для плавлення плівки.

відкритим небом. У міру плавлення плівки додають у відро чергові її шматки допоки відро не заповниться приблизно на 75% свого об'єму. Тільки майте на увазі, що на шматках плівки не повинно бути крапель води, бо це може призвести до викиду із цебра часточок розплавленої поліетиленової маси. Потім у відро насипають трохи (близько 10% за об'ємом) сухої землі й дерев'яною вузькою лопаточкою перемішують масу, щоб вона стала непрозорою.

Поки плівка плавиться у відрі, приготуйте в землі "матриці" – форми для виливки заготівель. Для цього, вибравши рівну ділянку землі, забивають у неї ударами кувалди (можна обухом сокири) пуансон з дошки, після чого обережно витягують його із ґрунту. Пуансон необхідно саме вбивати в землю, щоб поверхні дна й боковин виїмки були добре втрамбованими. Землю перед заглибленням пуансона трохи зволожте, щоб вона краще зберегла форму виїмки. Потім почекайте 10–15 хвилин, щоб підсохли стінки виїмки.

Розміри й форма пуансона, зрозуміло, залежать від конфігурації виробів, які думаєте відлити з поліетилену. Наприклад, для одержання "лицювальних" пластин для прикриття укосів грядок зробіть пуансон, показаний на рисунку 2. З усіх боків торцеві грані пуансона скошені на кут

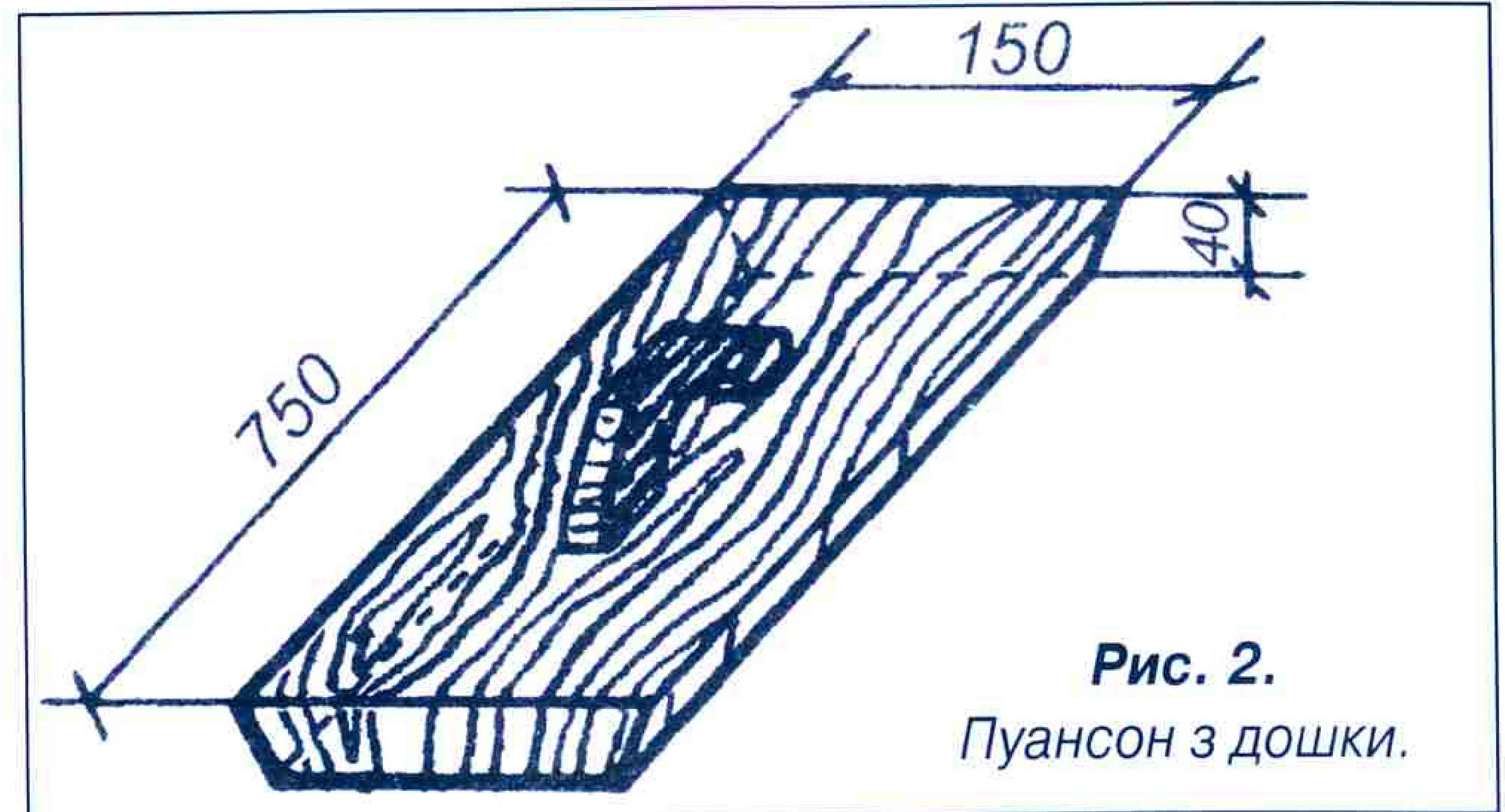


Рис. 2.
Пуансон з дошки.

20°. У ґрунті готують дві форми, загальна місткість яких відповідає обсягу розплавленої у відрі маси (близько 8 л).

Після повного розплавлення плівки обережно виймають відро із грубки, нахиляють його над виїмкою й за допомогою дерев'яної лопаточки швидко наповнюють її утвореною кашкою. Потім заливають поліетилен у другу виїмку. Зверху посипають поверхні виливок попелом й злегка вбивають її в заготовки дощечкою.

Для наступної фіксації пластин на укосах грядки викладають у ще м'яку масу виливок по два сталевих стрижні діаметром 6–8 мм і довжиною 200 мм, також нагрітих у грубці. Стрижні зміцнюють на довгій торцевій грані плитки, зануривши їх у масу приблизно на 50–60 мм. Можна ці стрижні ввести в заготівлю й після її охолодження, якщо достатньо розігріти їх.

Час охолодження пластин у землі становить близько 1 год, але можна вже через 15–20 хвилин полити їх водою й вийняти з форми.

Щоб пластини були однаковими за розмірами і добре прилягали вузькими боками одна до одної, можна обробити відповідні поверхні нагрітим лезом штикової лопати. Для виготовлення наступних пластин або реставрують старі форми, або готують нові на іншому місці.

Приклад розміщення пластин на укосах грядки наведено на рисунку 3. Встановлюючи пластини, кінці стриж-



Рис. 3.
Розміщення пластин на укосах грядки:
1 – грядка; 2 – пластина; 3 – стрижні.

нів вдавлюють у землю до дотикання нижньої поздовжньої крайки пластини із землею. Аналогічно поруч установлюють й інші пластини.

Наявність на укосах грядок таких пластин зменшує випаровування вологи, не дає проростати бур'янам на укo-

сах. захищає грядки від розмивання водою, дає змогу зберегти їхню форму й збільшити корисну площу грядок завдяки більшій "прямокутності" укосів, а шар попелу на поверхні пластин з боку укосів повністю усуває можливість розмноження й скупчення слимаків. До того ж темні пластини добре акумулюють сонячне тепло. Всі перелічені чинники значно полегшують вирощування врожаю.

Восени пластини знімають, щоб вони не заважали підготовці ґрунту до зими, очищають їх від налиплої землі й зберігають до наступного сезону.

"Сортимент" виготовлених у такий спосіб виробів можна розширити, наприклад, зробити серію квадратних плит розміром 400x400 $мм^2$ і викласти ними доріжки, щоб захистити їх від бур'янів, додати доріжкам естетичнішого вигляду і зменшити на них кількість бруду після поливання землі. Крім того, можна виготовити фігурні міжрядкові покриття (рис.4), щоб кожне з них закривало не



Рис. 4.
Міжгрядкове покриття.

лише укоси суміжних грядок, а й водночас поверхню межі між грядками. Ці покриття не мають потреби в дротових фіксаторах, вони захистять межі від бур'янів, збережуть вологу в них, а укоси грядок можна буде зробити вже під кутом 90°. Достатньо розігріти ділянки в місці згину пластини, щоб одержати покриття необхідної форми.

Зрозуміло, що в такий спосіб вдається формувати деталі й інших розмірів і форм. Слід зазначити, що заготівлі доволі легко "зварити" між собою, якщо з'єднувані поверхні розігріти до сметаноподібного стану й, сильно стиснувши, дати охолонути.

Насамкінець необхідно нагадати, що нагрівати плівку доцільно на малому вогні, а під час плавлення поліетилену й заливання форм слід дотримуватися такої ж обережності, як і при плавленні бітуму: тіло має бути повністю закрите одягом, працювати в захисних окулярах, рукавицях, а ще краще – у чоботах. Залиту у форму гарячу масу необхідно зверху закрити дошками, щоб випадково не наступити в неї ногою. Крім того, не слід плавити хлорвінілову плівку, яка має слабкий жовтувато-коричневий відтінок. Ця плівка під час плавлення утворює густішу масу, ніж поліетиленова, а головне – виділяє дуже шкідливі для органів дихання сполуки. В усіх випадках (навіть при плавленні поліетиленової плівки) необхідно враховувати напрямок вітру, щоб він відносив всі випари від працюючого (але й не на сусідів).

Описана переробка відходів плівки сприяє збереженню навколишнього середовища. Звичайно, було б краще організувати цілеспрямований збір відходів плівки біля садово-городніх ділянок і спеціально виготовляти з них за додаткову плату на замовлення городників необхідні вироби, зокрема, прямокутні плити для покриття укосів грядок, меж і доріжок. Устаткування краще мати спеціальне, наприклад, ємкість для плавлення полімерів має бути товстостінною й герметичною.

*Підготував **Г. Ткаченко***

Ворота з регульованими стулками

Щоб час від часу не займатися нудотними роботами з вирівнювання просівших воріт, установіть у себе на ділянці металеві ворота, положення стулок яких легко регулювати.

Стулки зваріть із старих водопровідних труб у вигляді цільної конструкції, щоб було зручніше кріпити їх до стовпів-опор. Звичайно, після установки єдиного полотна із двох стулок, його доведеться розрізати. Зате в цьому випадку й стулки практично не доведеться підганяти одну до одної. Виставити таке полотно по горизонталі буде простіше, а стовпи-опори без попередньої розмітки самі займуть своє місце.

Найкраще для стулок підійдуть труби діаметром 27 мм, тобто 3/4". Бічні зовнішні труби, які будуть обертатися у вушках шпильок, виконуючи роль осей, підберіть потовще. Далі приваріть до стулок розкоси (надають стулкам жорсткості) зі сталевих смуг завтовшки 3 мм і завширшки 25 мм. Стулки заповніть звичайним штахетником, для чого до горизонтально розташованих труб стулок прикріпіть болтами дерев'яні бруски. А щоб вони щільніше прилягали до труб, зробіть у брусках шерхебелем поперечні канавки.

Для стовпів-опор підійдуть труби діаметром 100 мм. Зверху на стовпах передбачена поперечна стяжка з тієї ж водопровідної труби. До стовпів стяжку пригвинтіть болтами, для чого до верхніх торців стовпів приваріть 5-міліметрові пластини, які повністю закривають отвір у трубах-стовпах. Попередньо в пластинах просвердліть по отвору діаметром 12 мм і навпроти отвору приваріть до кожної пластини гайку М10, закрутивши попередньо в гайку болт, щоб під час зварювання не зіпсувати різьбу.

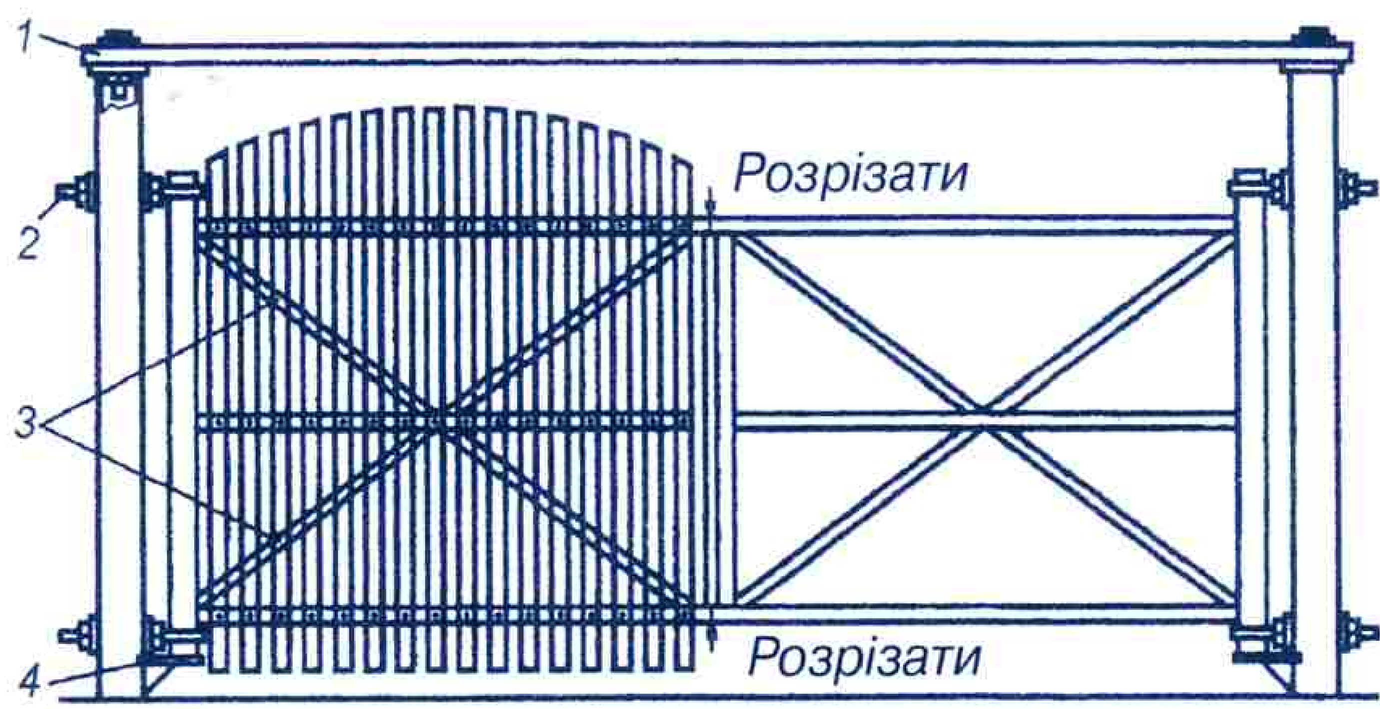
Замість традиційних завіс можна використати іншу систему кріплення стулок до стовпів-опор. Зробіть чотири шпильки з 10-міліметрової катанки. З одного кінця наріжте різьбу, а другий зігніть у вигляді вушка, в яке б без особливого люфту входила вісь (бічна зовнішня труба стулки). Далі приваріть до стовпів-опор площадки, на які будуть опиратися вісі стулок, примірте полотно стулок до стовпів-опор, і в потрібних місцях просвердліть в опорах отвори для шпильок з вушками.

Залишилося пригвинтити стовпи-опори до блоку зі стулок, прикріпити зверху до опор поперечну стяжку, встановити опори у заздалегідь підготовлені ями, перевірити правильність положення всієї конструкції й залити ями бетоном.

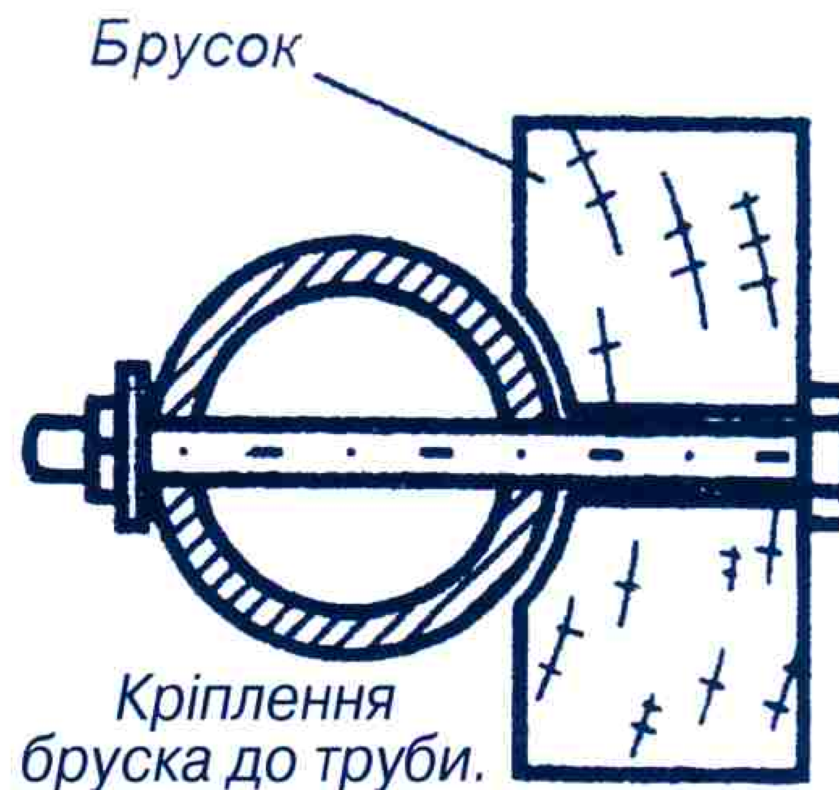
Під час збирання всієї конструкції воріт не фіксуйте стовпи-опори надто близько до вушок шпильок, оскільки інакше буде важко регулювати стулки "по горизонталі".

Після того як бетон застигне, розріжте верхню й нижню труби блоку зі стулок і приваріть до стулок петлі для висячого замка. Ворота готові!

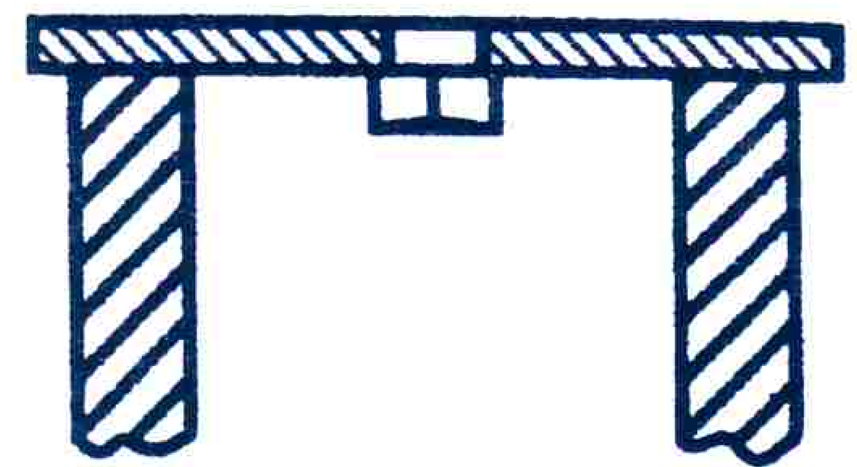
Як уже говорилося, положення стулок можна регулювати: по горизонталі – за допомогою шпильок; по вертикалі – підкладаючи під вісі сталеві пластинки відповідної товщини. І насамкінець. Поперечна стяжка зроблена знімною спеціально, щоб "пропускати" на ділянку вантажівки й трактори.



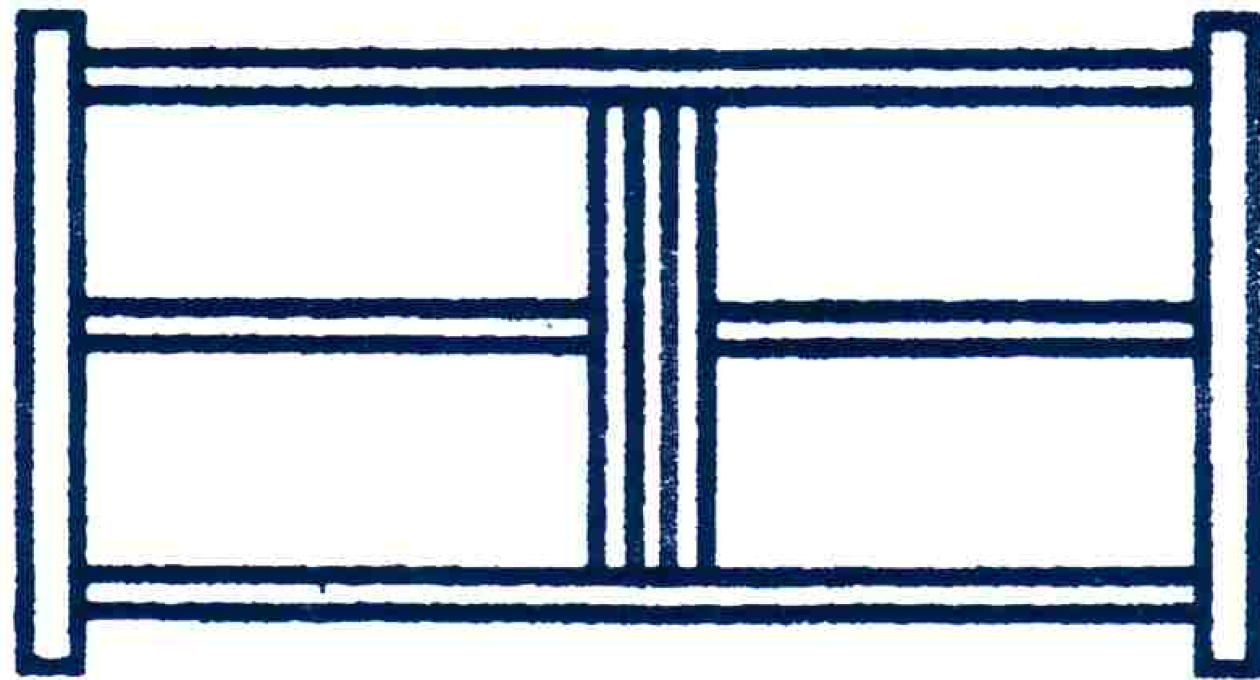
Ворота двобічні:
1 – поперечна стяжка; 2 – шпилька з вушком;
3 – розкоси; 4 – опорна площадка.



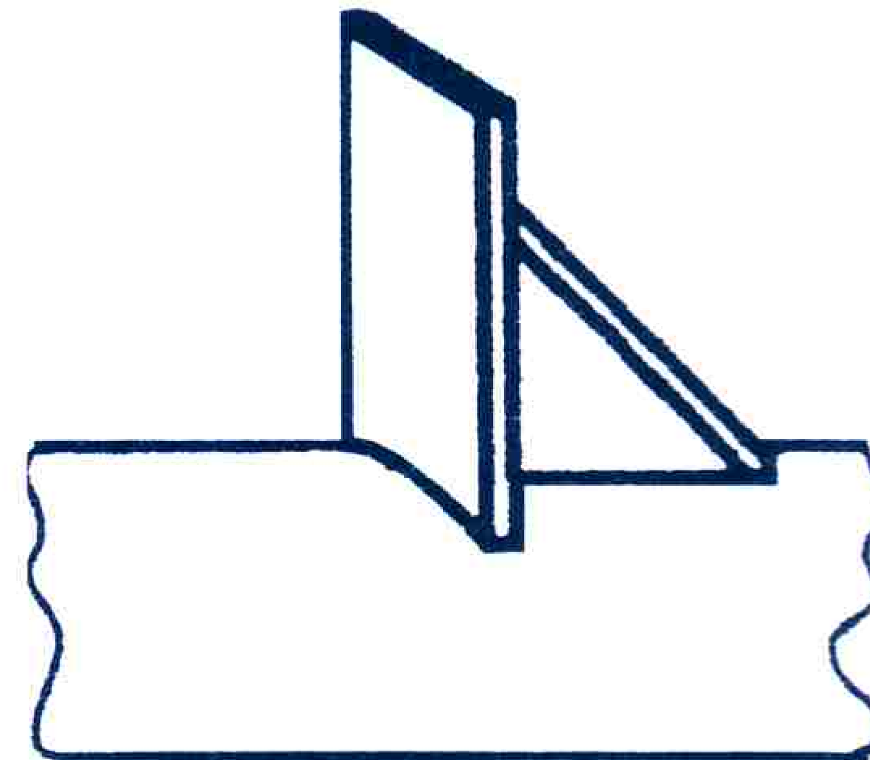
Кріплення бруска до труби.



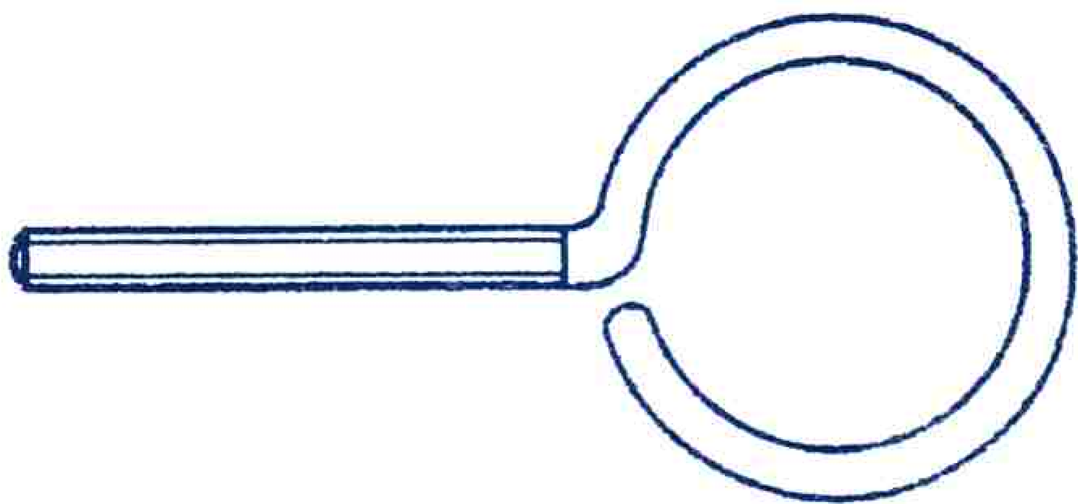
Кріплення гайки на верхівці стовпа-опори.



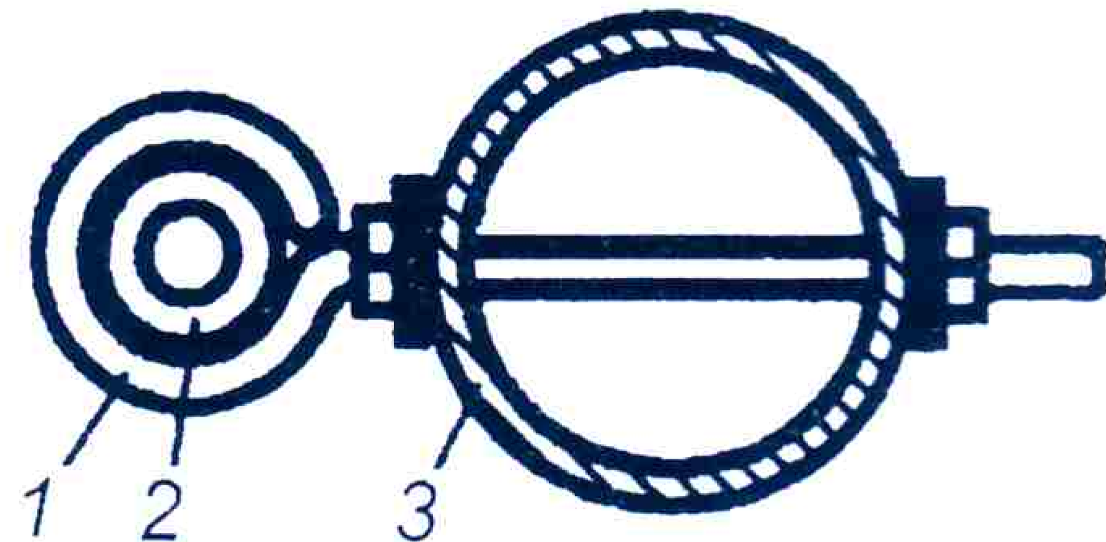
Каркас єдиного блоку стулок.



Площадка на опорі під вісь стулки.



Шпилька з вушком.



Поворотний вузол стулки:
1– шпилька з вушком; 2 – вісь стулки; 3 – стовп-опора.

Підготував **Г. Галкін**

Хто підкаже

Улітку переробили мені грубку (кафельну). Усе було добре, а взимку 2007 р. стало чути чад. Влітку знову переробили, і знову те саме, тяга хороша, горить добре, не димить, а через 8–10 годин починає вертати чадний дим. І піддувало не зачиняю, і дверцята відхиляю, але не допомагає. Може, хтось обізветься і порадить, що робити?

Євгенія Паєвська,
пенсіонерка,
с. Цекинівка, вул. Леніна, 41,
Ямпільський р-н, Вінницька обл., 24545

Можливо, хтось знає назву та адресу установи, яка реєструє винаходи, раціоналізаторські пропозиції та видає на них патенти.

Іван Іванович Дудка,
вул. Колгоспна, 4,
смт Кельменці, Чернігівська обл., 60100

Дуже прошу надрукувати матеріал, в якому було б написано, як збудувати власноруч вітрову електростанцію.

М.П. Кожумко,
с. Переходи, Чортківський р-н,
Тернопільська обл., 48500

Хотілося б детальніше прочитати про виготовлення прозорого шиферу із ПЕТ-пляшок, про який вже йшлося у статті П. Чорнобая в минулому році.

В. Машлай,
смт Толоти, Ковальський р-н,
Волинська обл.

Де можна придбати дисковий культиватор?

С.А. Захарова,
вул. Симоненка, 13/33, м. Івано-Франківськ, 76006
С.Я. Кріпак,
вул. Миру, 40, с. Кірове,
Томаківський р-н,
Дніпропетровська обл., 53511

Що таке квашене молоко і як його готують?

М.О. Матвієнко,
с. Дозорне, АР Крим, 97642

У мене є четверо внуків, і ми з сином подумали, що було б непогано змайструвати пліт з пластикових пляшок. Але як це зробити, чим їх з'єднати, щоб вони у воді не розсипались? Може, хтось вже робив і зможе підказати? Будемо дуже вдячні.

Н.А. Шапран,
вул. Радянська, 11/24,
смт Гребінка, Полтавська обл., 37400

12-14 листопада 2008 р.

Україна, Київ
Міжнародний виставковий центр
Броварський пр-т, 15
Ⓜ "Лівобережна"

агро форум 2008

V Міжнародна агропромислова виставка

технології та обладнання, сільськогосподарська техніка
кормовиробництво та ветеринарія



XI Агропромислова виставка "Фермер України"

Форум проводиться за підтримки
Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин
Міністерства аграрної політики України
Міністерства промислової політики України

Організатори:
Асоціація фермерів та приватних землевласників України
ТОВ "Міжнародний виставковий центр"
ТОВ "Експо-Центр "Господар"

Технічний партнер: ПрессКом

ТОВ "Міжнародний виставковий центр"
02660, Київ, Броварський пр-т, 15
☎ (044) 201-1168, 201-1166
e-mail: elenar@iec-expo.com.ua
www.tech-expo.com.ua





ТОВ "Експо-центр "Господар"
01010, Київ, вул. Суворова, 9
☎ (044) 501-7823, 254-5273
e-mail: farmexpo@ukr.net
www.agroexpo.net

Інформаційна підтримка:



Смачного!

Хочу запропонувати читачам журналу "Дім, сад, город" кілька рецептів смачних страв. Вони дуже прості й швидкі у приготуванні і можуть стати окрасою вашого столу. Сподіваюсь, вони всім сподобаються.

Світлана Анатоліївна Пацук,
с. Сновське, Щорський р-н.,
Чернігівська обл.

Салат із крекерами

Треба мати: 300 г майонезу, часник, 200 г солоних крекерів, 200 г сиру.

Майонез (250 г), змішати із пропущеними через часникодавку трьома зубками часнику. Додати солоні крекери (якщо печиво велике – подрібнити). Печиво в майонезі залишити настоюватися годину. Викласти цю масу на блюдо, зверху – шар тертого твердого сиру (200 г), до якого треба додати 50 г майонезу. Салат прикрасити двома свіжими помідорами, нарізаними кубиками.

Салат з черемші по-киргизькому

Треба мати: 400–500 г черемші, 4 яйця, 1 редьку, 1 ріпчасту цибулину, 50 г олії, чорний та червоний мелений перець, сіль.

Черемшу перебрати, помити і дрібно нарізати. В олії обсмажити цибулю до червоного кольору, потім додати черемшу і смажити до м'якості. Додати добре збиті яйця і смажити ще 5–10 хв. Редьку обчистити і нарізати тонкою соломкою, посолити, поперчити, додати нарізану кільцями цибулю і змішати з підсмаженою черемшею.

Бутерброди "Світлофорчики"



Треба мати: 200 г сиру, 100 г майонезу, півбатона, 3 варені яйця, 3–4 крабові палички, пучечок зелені, часник.

Сир і яєчні білки натерти на тертушці з середніми отворами, змішати з майонезом (можна додати пропущений через часникодавку зубочок часнику). Розділити на три частини. У першу покласти натерті крабові палички, у другу – терті жовтки, у третю – подрібнену зелень. Скибочки батона злегка підсмажити. Кожний змастити по черзі кольоровою масою, щоб вийшли смужки – червоні, жовті й зелені (як вогні світлофора).

Сирна закуска

Треба мати: 500 г солодкого сиру, 2 плавлених сирки, листя зеленого салату, 2 помідора, майонез, сіль, перець, зелений салат.

Сир з плавленими сирками злегка посолити, заправити майонезом і добре перемішати. На тарілку викласти листки зеленого салату, а на них – приготовлену закуску. Зверху покласти кружечки помідора й прикрасити маленькими листочками зеленого салату, поперчити за смаком.

Відбивні в маринаді



Треба мати: 0,5 кг м'яса, 4 яйця, 1 столову ложку гірчиці, 1 столову ложку томатного соусу, борошно, сіль, перець.

М'ясо нарізати шматочками, відбити, посолити й поперчити. Обваляти в борошні. Замочити в маринаді і тримати у холодильнику. А тим часом приготувати соус: яйця збити з гірчицею і томатним соусом, додати подрібнені зубочки часнику. У такому соусі відбивні можна зберігати в холодильнику до 5 днів.

Курячі "палички"

Приготувати звичайний котлетний фарш (м'ясо – куряче філе). Сформувати видовжені палички, обваляти їх у панірувальних сухарях й обсмажити у великій кількості олії.

Телятина, запечена в тісті

Треба мати: 2,5 кг телятини, 100 г вершкового масла, 400 г борошна, 3 зубки часнику, оцет, сіль.

Цілий кусок м'яса помийте, натріть часником і сіллю, скропіть оцтом. З борошна і води замісіть тісто, як на вареники, розкачайте корж і загорніть у нього м'ясо. Запікайте в духовці, час від часу перевіряючи готовність м'яса дерев'яною паличкою. Коли тісто зарум'яниться, прикрийте його пергаментним папером.

Готове м'ясо вийміть з тіста, тонко наріжте і складіть на довгасте блюдо, поливши розтопленим маслом. На гарнір подайте відварену спаржеву квасолю з маслом.

Курка під грибним соусом

Треба мати: курку, моркву, петрушку, селеру, цибулю, чверть головки савойської капусти, 2–3 горошини гіркого перцю, сіль.

Для соусу: 250 г свіжих грибів, 2 столові ложки вершкового масла, 2 столові ложки борошна, півсклянки сметани, склянку бульйону з курки, 2 жовтки, сік, півлимона, мелений перець, сіль.

Випотрошену курку помийте, покладіть у каструлю, залийте гарячою водою і доведіть до кипіння. Знявши піну, покладіть овочі, гриби, горошини перцю,

Свіжі огірки, фаршировані яйцями



Треба мати: 4–5 великих огірків, 5 круто зварених яєць, півсклянки сметани, половину чайної ложки гірчиці, пучечок зеленої цибулі, цукор, мелений перець, сіль.

Огірки помийте і наріжте кружальцями завтовшки 5–6 см. Чайною ложечкою виберіть м'якуш, залишивши денце. М'якуш і яйця дрібно посічіть, змішайте з нарізаною зеленою цибулею, додайте сіль, цукор, перець за смаком і розітріть з гірчицею і сметаною до однорідної маси. Начинку гіркою викладіть у виїмки огірків. Кружальця складіть на скляну тарілку. Одні з них можна оздобити листочками петрушки, інші – кружальцями редиски.

Фарширована редиска

Треба мати: 10–15 редисок, 150 г бринзи або сиру, 2 круто зварених яйця, 50 г вершкового масла, 3–4 огірки, пучечок зеленої цибулі, сметану, мелений перець, сіль.

Бринзу або сир, жовтки, масло і нарізану зелену цибулю розітріть до однорідної маси, посоліть і поперчіть за смаком. Якщо маса надто густа, додайте ложку сметани.

Виберіть великі червоні редиски, помийте і обчистіть. З боку стебла виріжте гострим ножем заглибинки. Наповніть їх приготовленою масою з допомогою кондитерського шприца, щоб вийшов стіжок. Устроміть у нього 2–3 пір'їнки зеленої цибулі. Викладіть на круглій тарілці кружальця огірка. На кожне кружальце покладіть редиску, довкола полийте сметаною, посипте посіченими білками і нарізаною зеленою цибулею.

Пиріг з ревенем

Треба мати для приготування пісочного тіста: 500 г борошна, 300 г маргарину, 100 г цукру, жовток, 2–3 столові ложки сметани, сік 1 лимона.

Для приготування бісквітного тіста: 100 г борошна, 6 яєць, 150 г цукру, 50 г крохмалю.

Для начинки: 750 г ревеню, цедра 1 лимона, 400 г цукру, півсклянки води.

Маргарин посічіть з борошном, додайте цукор, жовток, лимонний сік, сметану і замісіть пісочне тісто. Покладіть його на годину в холодне місце. Потім розкачайте тонкий корж, викладіть на змащений жиром лист, наколіть виделкою і випікайте у гарячій духовці 15–20 хвилин. За цей час приготуйте бісквітне тісто: білки збийте з цукром і вимішайте з жовтками, борошном і крохмалем. Коли пісочне тісто почне рум'янитися, накладіть товстим шаром ревеневий джем і залийте бісквітним тістом. Випікайте ще 30 хвилин.

Ревеневий джем підготуйте заздалегідь. Ревінь помийте, наріжте кубиками разом з шкіркою, залийте окропом, а потім злийте воду і варіть з лимонною цедрою у цукровому сиропі до прозорості.

Коли пиріг прохолоне, наріжте квадратами і посипте цукровою пудрою.

"Швидкі" грінки

Треба мати: 1 батон, 2 яйця, 0,5 склянки цукру, олію.

Батон нарізати. Яйця збити з цукром. Обмокнути в цій суміші скибочки батона й обсмажити у киплячій олії з обох боків до утворення золотистої шкірочки.

Налисники "Сирні"



Для тіста треба мати: 1 склянку борошна, 2 склянки молока, 2 яйця.

Для начинки: редьку солодких сортів – 5 шт. (невеликих), 1 столову ложку тертого плавленого сиру, олію.

Просіяне борошно всипати в емальовану миску, зробити в центрі заглибину, влити туди молоко, змішане з яйцями, швидко замісити тісто, добре його збити і залишити за кімнатної температури на 1–2 год.

Млинчики випікати звичайним способом. На випечений млинчик покласти начинку і загорнути у вигляді конвертика так, щоб її не було видно. Підготовлені налисники покласти на сухе деко, у форму чи на велику сковороду і поставити у гарячу духовку на 8–10 хв. Подавати до супу або чаю.

Приготування начинки. До натертої на тертці з великими отворами редьки додати дрібно посічені білки круто зварених яєць, розтерті із сметаною круто зварені жовтки та натертий плавлений сир.

Десерт "Кошички з суницями"

Треба мати для тіста: 300 г борошна, 150 г маргарину, 50 г очищених горіхів, 2 жовтки, півсклянки сметани, столову ложку цукру.

Для крему: 2 склянки суниць, 200 г цукрової пудри, столову ложку коньяку або рому, півсклянки сметани, 2 чайні ложечки желатину, 2 столові ложки білого сухого вина, ванілін.

Посічіть маргарин з борошном, додайте цукор, жовтки, мелені горіхи, сметану і замісіть тісто як на вареники. Потримайте його півгодини в холодному місці, а потім розкачайте, виріжте круглі коржики, вистеліть ними змащені жиром формочки і випікайте у гарячій духовці 15–20 хвилин. Збийте сметану з цукровою пудрою і ваніліном. Влийте розведений у вині желатин, всипте скроплені коньяком суниці і легенько перемішайте. Підготовлений крем наложіть в охолоджені кошички. Подавайте на скляній тарілці.

Смачного Вам!

ЧИТАЙТЕ С ПОЛЬЗОЙ !

4 УНИКАЛЬНЫХ СБОРНИКА ИЗДАНИЙ ТЕПЕРЬ ДОСТУПНЫ КАЖДОМУ!

ДОРОГИЕ ЧИТАТЕЛИ!

Компания «Гарантийное агентство» предлагает Вашему вниманию уникальный почтовый каталог. Перечисленные в нём издания помогут Вам решить огромное количество повседневных забот и проблем, стать ещё красивее и сильнее, поправить здоровье и материальное положение - а это значит сделать свою жизнь и жизнь близких Вам людей максимально полной, интересной и комфортной!

*Практическими знаниями из нашего каталога уже пользуются десятки тысяч человек по всей стране Его универсальное содержание разработано на основе потребностей большинства читателей - все технологии, методики и рецепты многократно испытаны, просты, эффективны, не требуют серьёзных затрат и доступны любому желающему. Благодаря расширенному ассортименту при максимально низких ценах наши издания приобрели широкую популярность, а **льготный вариант заказа** сделали уникальную библиотеку доступной каждому.*



Наше главное правило делать всё для того, чтобы любой человек проживающий даже в самом отдаленном уголке нашей страны, мог быстро и доступно получить необходимую ему информацию.

Заказанные Вами издания доставятся наложенным платежом на Ваш адрес, как бы далеко Вы ни находились.

ОПЛАТА - ПРИ ПОЛУЧЕНИИ ЗАКАЗА НА ПОЧТЕ.

ПОСМОТРИТЕ НА АССОРТИМЕНТ И ЦЕНЫ ИЗДАНИЙ И СПЕШИТЕ СДЕЛАТЬ ЗАКАЗ!

I. КРАСОТА И ЗДОРОВЬЕ (сборник изданий)

01. ***«Супертело!»*** Уникальное методическое пособие для всех, кто хочет развить сильное, крепкое и мощное тело - занятия без тренажёров и «химии»! Ваша сила - это уверенность в любой ситуации! **Цена -2,50 грн.**

02. ***«Напитки чемпионов»*** Рецепты приготовления протеиновых коктейлей для наращивания объёма Ваших мышц. Отличное дополнение к пособию «Супертело!». **Цена - 1,50 грн.**

03. ***«Высокий рост-это красиво!»*** Уникальное практическое пособие по ускоренному увеличению роста на 6-8 см в любом возрасте. Представляет собой комплекс простых и понятных каждому упражнений, диет и рекомендации,в результате которых Вы осуществите свою заветную мечту - Вы увеличите свой рост!**Цена - 2 грн.**

04. ***«Похудеть - не проблема!»*** Очень эффективная методика похудения без голодной диеты и специальных упражнений. Прощай, лишний вес! **Цена - 1,50 грн.**

05. ***«Проститесь с животиком!»*** Это пособие поможет Вам «убрать» растолстевший живот. И просто,и без усилий! **Цена - 2 грн.**

06. ***«Хотите поправиться?»*** Уникальное пособие и сборник практических рекомендаций для всех, кто хочет излечить худобу и за короткий срок прибавить в весе. Эти эффективные рецепты и упражнения помогли уже сотням людей! **Цена - 1,50 грн.**

07. **«Здоровые зубы»** Уникальная методика естественного наращивания и лечения зубов без пломбирования. Приведенные рекомендации и рецепты простых средств позволят Вам не думать о зубных врачах и всегда быть со здоровыми зубами. Попробуйте, и забудьте о зубной боли! **Цена - 2 грн.**

08. ***«Восхитительные волосы!»*** Рецепты приготовления простых и эффективных средств, которые предотвратят выпадение волос, укрепят их корни, вылечат перхоть и зуд. Ничем не хуже фирменных шампуней! **Цена - 1,50 грн.**

09. ***«Идеальный бюст!»*** Этот уникальный сборник несложных упражнений стал настоящим открытием для многих девушек и женщин. Вы узнаете о том, как сохранить грудь красивой, придать ей упругость но главное - всего за пару месяцев увеличить объем бюста на 4-6 см! **Цена - 2,50 грн.**

10. ***«Осиная талия»*** Комплекс невероятно эффективных упражнений для повышения тонуса мышц живота и бёдер, для боковых и косых мышц - и, конечно,для уменьшения окружности талии! Ваши бедра станут упругими, талия-узкой, а живот станет совсем плоским. **Цена - 2 грн.**

11. ***«Вы неотразимы!»*** Комплексная методика и рецепты мазей для бесследного и безболезненного удаления волос с тела.Отличный способ сделать свою кожу идеально гладкой! **Цена - 2 грн.**

12. ***«Стройная и красивая!»*** Длинные ноги и округлые ягодицы - символ привлекательности современной женщины! Эти упражнения помогут Вам достичь желанного результата! **Цена - 1,50 грн.**

13. ***«Как быть всегда любимой»*** Практические советы - как нравиться всем, как сохранить свою молодость и красоту в любом возрасте. Вечные секреты обольщения! **Цена - 2 грн.**

14. ***«Рецепты красоты»*** Сборник простых рецептов приготовления лака, геля, бальзама, шампуня для волос, красок для окрашивания волос, кремов для лица, от веснушек и угревой сыпи. Отличная замена импортной косметике! **Цена - 1,50 грн.**

15. ***«Алкоголизм-беда»*** Простые методы лечения алкоголизма средствами народной медицины. Рецепты снятия похмелья, выведения из запоя, настои для отрезвления "мертвецки" пьяного, как пить и не пьянеть. **Цена - 2 грн.**

16. ***«Курение-вред»*** Рецепт простой и надежной методики для тех, кио решил покончить с курением раз и навсегда. Самый оптимальный вариант! **Цена - 2 грн.**

II. ПОЗНАЙ СЕБЯ (сборник изданий)

01.***«Суперпамять»*** Это самая эффективная методика развития памяти.Она повысит Ваш интеллект, разовьет природные способности, улучшит все виды памяти. Вы сможете быстро запоминать информацию любых объёмов, обходиться без записной книжки, легко выучить иностранный язык. **Цена - 2,50 грн.**

02. ***«Полиглот»*** Хотите владеть иностранным языком также легко, как и русским? Новейшая методика изучения поможет Вам в этом. Она рассчитана на любой язык - возможно даже изучать несколько языков одновременно! **Цена - 2,50 грн.**

03. ***«Быстрое чтение»*** С помощью этой методики Вы в несколько раз увеличите скорость чтения газет и журналов, литературы по специальности и деловой информации, художественной литературы - и при этом будете запоминать до 90% быстро прочитанного текста! **Цена - 2,50 грн.**

04. ***«Для Ваших глаз»*** *Оригинальная* и эффективная методика исправления дефектов зрения, составленная врачами Бейтсом и Утехиным. Вы сможете самостоятельно и навсегда избавиться от очков за короткое время! **Цена - 2,50 грн.**

05.**«Потрясающие секреты»** Каждый человек по своей природе экстрасенс. Стоит только создать условия для проявления этих возможностей-и они проявятся! Как развить в с ебе экстрасенсорные способности, как получать энергию из космоса, диагностика заболеваний и лечение по фотографии, безконтактный массаж - всё это и многое другое Вы найдете в этом издании. **Цена - 2 грн.**

06.***«Гармония разума»*** Это практическое пособие поможет Вам развить телепатические способности, расскажет об упражнениях для их тренировки, что такое психическое и энергетическое нападение и как от них защититься, как научиться ясновидению. **Цена - 1,50 грн.**

07. ***«Сила духа»*** Как развить смелость и уверенность в себе - такие необходимые качества характера. **Цена - 1,50 грн.**

08. ***«Народная мудрость»*** Как защитить себя и близких от «дурного» глаза, как лечить порчу, сглаз, испуг. **Цена - 2 грн.**

09. ***«Секс-магия»*** Искусство очарования и привораживания-отличная возможность околдовать кого угодно! Безо всяких усилий Вы добьётесь того, что недоступно остальным. **Цена - 2 грн.**

10. ***«Удивительное рядом!»*** Расшифрованный ключ и таблицы великого Нострадамуса для познания своей судьбы. Вам приоткроются страницы настоящего и будущего, скрытые желания друзей и дурные помыслы врагов. Тайны любви раскроются перед Вами. Узнав вою судьбу, можно попытаться с предотвратить грозящие неприятности или порадоваться предстоящим событиям. Конец сомнениям! **Цена -2,50 грн.**

11. ***«Фараон»*** Рецепт эликсира для усиления половой функции организма. Прочувствуйте его благотворное воздействие на Ваш организм - напиток просто волшебный! **Цена - 1,50 грн.**

12. ***«Мужская сила»*** Проверенный метод восстановления потенции с увеличением времени полового акта до желаемого предела. И Вы опять в отличной форме! **Цена - 2 грн.**

13. ***«Спокойный сон»*** Упражнения, реально помогающие избавиться от храпа. Результат скажется уже через две недели! **Цена - 1,50 грн.**

14. ***«Самолечение»*** Сборник рецептов лечения бронхита, бронхиальной астмы, остеохандроза, энуреза, экземы, варикозного расширения вен, гастрита, геморроя, диатеза, зубной боли и других болезней и заболеваний. Составлен на основе опыта народной медицины и тибетских долгожителей. **Цена - 1,50 грн.**

15. ***«Это уникально!»*** Рецептура приготовления простого народного средства, которое излечит многие Ваши болезни, снимет усталость, нормализует сон, усилит половую функцию организма, даст хорошее настроение и бодрость. Очень полезно и эффективно! **Цена-2 грн.**

III. НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ (сборник изданий)

01. ***«Суперурожай!»*** Уникальные методические пособия для дачников и садоводов по получению 3 тонн помидор с сотки, 1,5 тонны картофеля с сотки, высокого урожая огурцов (до120 штук с кв.метра!), тройного урожая малины. Составлены и проверены на практике опытными садоводами-селекционерами. Абсолютно реально на любом огороде! **Цена - 2,50 грн.**

02. ***«Всё о картошке»*** Сборник рекомендаций по увеличению урожая картофеля и получения его на 1,5 месяца раньше обычного срока, как вырастить мешок картошки на 1 кв. м., как получить урожай уже в мае, как вырастить сорт картофеля, который не ест колорадский жук, рецепт сильнейшего экологически чистого средства-колорадский жук уничтожит сам себя! **Цена - 2,50 грн.**

03. ***«Электроника на рыбалке!»*** Описание и схема сборки очень простой и эффективной звуковой приманки для рыб. Она собирает большую стаю рыб в месте ловли, не имея ничего общего с варварскими методами «убоя» рыбы и водных организмов. Электронные комплектующие для её сборки дешевы и доступны.Без улова не уйдете! **Цена - 2 грн.**

04. ***«Удачливый рыболов»*** Десятки рецептов эффективных прикормок и привад для любого вида рыбы - хищной, «мирной», верховодной, глубоководной! Составлены известными рыболовами - спортсменами и проверены многолетней практикой уженья. Будет клевать постоянно - и азартная рыбалка Вам обеспечена!

Цена - 2,50 грн.

05. ***«Сети делайте сами!»*** Чертежи и описание изготовления ручной машинки для вязания сетей любого размера, и способы их вязания. Без проблем свяжете садок, подсачек, маляв очницу и сеть большего размера. **Цена - 2,50 грн.**

06. ***«Тонирование»*** Технология тонирования автостекол, светофильтров и стёкол для очков. Любой тон: светло-коричневый, желтый,молочно-белый, зелёный, изумрудный, рубиновый и др. **Цена - 1,50 грн.**

07. ***«Бесплатный бензин делайте сами!»*** Подробное руководство по самостоятельной сборке простого миниаппарата для домашнего изготовления 100% заменителя бензина любой марки (А-76, АИ-93 и др.) из воды и бытового газа. Материалы для сборки доступны всем, а получаемое топливо к тому же повышает ресурс двигателя в 1,5-2 раза. Приводятся рекомендации конструктора установки, советы и опыт практиков-любителей, их варианты. Потрясающая экономия средств для каждого автовладельца! **Цена - 2,50 грн.**

08. ***«Вместо бензина - кухонный газ!»*** Руководство по изготовлению полного комплекта газобаллонной аппаратуры для любого автомобиля из доступных комплектующих, советы по переводу машины с бензина на обычный природный газ, а также - чертежи и описание сборки уникальной миниустановки для заправки переоборудованного автомобиля природным газом от к вартирной газосети! Материальные затраты небольшие, а выгода от установки - максимальная! **Цена - 2 грн.**

09. ***«Экономия»*** Народные способы экономии автотоплива на 20-30% при эксплуатации автомобилей и мотоциклов. **Цена - 1,50 грн.**

10. ***«Маленькие хитрости, необходимые в дороге»*** Как запустить двигатель в сильный мороз, приспособление для быстрой разбортовки колёс, как вытащить застрявший автомобиль в одиночку, и другие советы. **Цена - 1,50 грн.**

11. ***«Если Вы выпили за рулем»*** Советы опытного водителя тем, кто слегка выпил, но по каким-то причинам вынужден сесть за руль - как не попасть в аварию, скрыть от инспектора свое состояние, разговор с ним, и другие полезные советы. **Цена - 1,50 грн.**

12. ***«Меха, шкурки и шапки»*** Подробное руководство и рекомендации опытных сибирских скорняков по выделке и окрашиванию шкурок, а также шитью меховых шапок. Отличный бизнес на всю зиму! **Цена - 1,50 грн.**

13. ***«Коллекционер»*** Вы хотите продать монеты СССР, но не знаете их реальной стоимости? Каталог, в котором даны цены на монеты СССР и России с 1700 по 1992 г. **Цена - 1 грн.**

14. ***«Телеантенна - своими руками!»*** Практическое руководство по сборке уникального антенного устройства, с помощью которого любой телевизор станет принимать множество новых интересных коммерческих и др. телеканалов не только России и СНГ, но и дальнего зарубежья! Конструкцию может собрать даже начинающий радиолюбитель из самых распространенных деталей. **Цена -2,50 грн.**

15. ***«Антенный усилитель»*** Описание и схема сборки простого антенного усилителя, который обеспечит отличное качество изображения в зоне неуверенного приема и позволит нормально принимать даже удаленные телесигналы. Незаменимое устройство для настоящих телезрителей! **Цена - 2,50 грн.**

IV. ПРИГОДИТСЯ ВСЕМ (сборник изданий)

01. ***«Кирпичи-почти бесплатно!»*** Руководство по изготовлению красного термостойкого кирпича из практически бесплатных, доступных всем материалов. По качеству и внешнему виду ничем не отличается от промышленного! **Цена - 1,50 грн.**

02. ***«Строительные блоки»*** Простая технология изготовления строительных блоков повышенной прочности и без цемента! Возможны любые размеры, формы, расцветки. **Цена - 1,50 грн.**

03. ***«Прочно и практично!»*** Руководство по сборке своими руками простого механического устройства для плетения сетки - рабицы - универсального материала, из которого можно сделать и забор для защиты огорода или пасеки, и клетку для кроликов или цыплят, а также арматуру для блочных конструкций. **Цена - 1,50 грн.**

04. ***«Электроды для сварки»*** Простые рецепты изготовления электродов из самых доступных материалов, а также рецепт знаменитого среди умельцев «термитного карандаша»,который заменяет электросварку. **Цена - 1,50 грн.**

05. ***«Помощник мастера»*** Подробная инструкция и схема сборки сварочного аппарата, который собирается всего за пару дней, варит металл толщиной до 20 мм электродами диаметром до 4 мм и при этом работает от сети 220 В. Наверняка пригодится в гараже при ремонте автомобиля, на даче,в быту. **Цена - 2 грн.**

06. ***«Ремонт сантехники»*** Подробное описание технологии восстановления эмалированного покрытия на ваннах, раковинах, посуде в домашних условиях. **Цена - 1,50 грн.**

07. ***«Волшебная жидкость!»*** Сборник рецептов простых средств для удаления с бумаги любого типа различных печатей, штампов, записей и т. п. Необходимые химикаты продаются в каждой аптеке! **Цена - 1,50грн.**

08. ***«Печати и штампы»*** Способы изготовления в домашних условиях печатей, штампов, штемпелей и экслибрисов любой сложности. Самая доступная технология. **Цена - 1,50 грн.**

09. ***«Мини-ксерокс из увеличителя!»*** Руководство по переделке обычного фотоувеличителя в домашний миниксерокс, способный ежедневно делать нужное количество копий. **Цена - 1 грн.**

10. ***«Вечная лампочка!»*** Простой секрет переделки обыкновенной лампочки, после которой она станет «вечной» и никогда не перегорит. **Цена - 1 грн.**

11. ***«Враг ржавчины»*** Рецептура специальной мази для 100% удаления ржавчины и защиты от неё кузова, днища, других частей автомобиля и любых металлических изделий (замки, петли и т. п.). Надежная защита от коррозии теперь Вам обеспечена! **Цена-1,50 грн.**

12. ***«Кинескоп»*** Простой способ восстановления «севшего» кинескопа у телевизора. **Цена - 1 грн.**

13. ***«Защитник»*** Описание и схема изготовления мощного карманного электрошокера - максимально эффективного прибора для самообороны. «Защитник» парализует нападающего током и ослепляет его яркой вспышкой. Вечерние прогулки будут спокойнее! **Цена - 1,50 грн.**

14. ***«Шпион»*** Простая схема «жучка» для прослушивания помещений и автомобилей в радиусе 100 м по бытовому УКВ-приёмнику. **Цена - 2 грн.**

15. ***«Сторож»*** Руководство по изготовлению универсального радиоохранного устройства для автомобиля, гаража, квартиры и т. п. Простое в сборке, но ничем не уступает дорогим импортным конструкциям! **Цена - 1,50 грн.**

16. ***«Кулинарные рецепты»*** Как приготовить в домашних условиях маргарин высшего сорта, уксус, искусственный мёд, мармелад, конфеты, дрожжи, кетчуп, шампанское, «черную икру», мороженое, хрустящий картофель - и другие продукты. **Цена - 1,50 грн.**

17. ***«Спирт и пиво!»*** Сборник рецептов простого приготовления в домашних условиях питьевого спирта без сахара из доступных компонентов и продуктов, а также секреты приготовления вкуснейшего домашнего пива 10 сортов на любой вкус. Всегда будет что поставить на стол и приятно удивить гостей! **Цена - 2,50 грн.**

18. ***«Избавьтесь от вредителей!»*** Сборник рецептов приготовления очень эффективных составов для борьбы с беспокойными насекомыми - тараканами, мухами, клопами, комарами, блохами, вшами, а также рецепты средств против мышей и крыс. **Цена-1,50 грн.**

19. ***«Займитесь делом!»*** В этом пособии предлагается более 30 способов честного и легального зарабатывания денег на дому. Все способы не требуют вложения больших средств, высокой квалификации, а доходность зависит от Вашего желания работать и зарабатывать. **Цена - 2,50 грн.**

К-7

Пропоную...

...кролі великих елітних порід (селекційна робота).
Володимир Федорович Гордієнко,
м. Вінниця,
тел. 8 (097) 308-20-95

...троянди, тюльпани, нарциси. Конверт з марками – великий кольоровий каталог.
П. О. Козлова,
вул. Свідерського, 45, м. Бахчисарай, Крим, 98403,
тел. 8 (06554) 4-22-77, 4-43-98

...кури кохінхіни – чорний, голубий, гуси – холмогори, фазани, інкубаційні яйця, кролі – рекс.
м. Володимир-Волинський, Волинська обл.,
тел. 8 (095) 138-51-07

...сім книг, два диски з вирощування кролів – "еко-акселератів".
Тел. 8 (03848) 4-14-88, 8 (096) 911-65-85

...яйця, курчата, молодняк курей брама – світла, темна, куріпчаста, фавероль, орпінгтон чорний, кохінхін голубий, чорний, червоні індокачки.
Андрій Сергійович Гончар,
вул. Кузнечна, 5, с. Кардашинка,
Голопристанський р-н., Херсонська обл., 75611,
тел. 8 (050) 108-47-80

...курчат: брама, кохінхін, орпінгтон, кролі бельгійський фландр.
О.Л. Літун,
а/с 48, м. Тульчин, Вінницька обл., 23600,
тел. 8 (067) 898-87-01

...тюльпани на вигонку (цибулини та дітки).
Тел. 8 (05632) 4-38-50; 8 (05632) 4-78-13,
моб. 8 (050) 204-29-90

...чубуки комплексностійкого винограду, саджанці суниці. Конверт – каталог.
Василь Іванович Кононов,
пров. Ясинуватський, 32, м. Авдіївка,
Донецька обл., 86062

...квіти, квітуючі кущі, кольорові гортензії, ліани, міскантуси, лікарські, юки, альбіцію.
Людмила Василівна Шипер,
вул. Нова, 24, с. Липини, Луцький р-н,
Волинська обл., 45601

...козенят зааненської породи (цапики – напівкровки).
Людмила,
м. Кривий Ріг,
тел. 8 (067) 789-89-32

...троянди 15 сортів, однорічні. Сіянці шипшини.
Тел. 80325531469

...іриси, тюльпани, хризантеми, багаторічники, кущі декоративні, лілійники.
Н.В. Мартиненко,
вул. Ватутіна, 21, м. Кагарлик, Київська обл., 09200

... саджанці, чубуки винограду. Каталог.
Е.М. Олефір,
вул. Авраменка, 18-84, м. Запоріжжя, 69120,
тел. 8(0612) 67-49-53, 8 (066) 772-58-89
Olefir@ukr.net

...саджанці: кущів (красивоквітуючих, вічнозелених, декоративнолистяних), хвойних, плодових (хурма, актинідія, ківі, гранат), оранжерейних (папайя, фейхоа, гуайява, кавове дерево, маракуйя, лимон, мандарин, апельсин, цитрони, бергамот). Канни, іриси, лілійники, водяні лілії та ін.
С. В. Тимофеєва,

вул. Вечірня, 11, м. Севастополь, 99018

...кімнатні та садові рослини, квітуючі багаторічники, лікарську сировину золотого вуса. Конверт – каталог.
Ірина Ярославівна Буряк,
вул. Шкільна, 21-а, м. Жидачів, Львівська обл., 81700

...металошукач.
Тел. 8 (096) 949-45-75

...реалізуємо дорослих страусів Ему.
Тел. 8 (096) 834-12-32

...тюльпани 300 сортів (60 бахромчастих), нарциси, гіацинти, дрібноцибулинні, іриси, лілійники. Ціни низькі.
Анастасія Іванівна Базильчук,
а/с 100, м. Київ, 04074

...шиншили дорослі і молодняк.
смт Голованівськ,
тел. 8 (050) 98-205-90

...високі бородаті іриси – 300 сортів, півонії – 40 сортів.
Микола Іванович Музичук,
с. Юльївка, Запорізький р-н,
Запорізька обл., 70434

...40 сортів гіацинтів, іриси, лілійники. Конверт – каталог.
В.В. Литвин,
вул. Щорса, 7/9, кв. 53, м. Київ, 03150

...троянди, тюльпани, нарциси, іриси. Конверт – каталог.
Надія Петрівна Кормиленко,
вул. Свідерського, 43, м. Бахчисарай, Крим, 98403

...іриси зарубіжних сортів.
а/с 127, м. Київ, 03035

...схеми і опис крапельного, підземного, дозованого та автоматичного поливу рослин (7 грн.) і каталог.
а/с 4, м. Тараща, Київська обл., 09500

... мурайя, гриби: чайний, кефірний, морський, садові. Каліфорнійський черв'як. Як назавжди зняти окуляри і підвищити гостроту зору без ліків – книга і СД-відеодиски на садово-городню тематику, ЕМ-технології.
Борис Олександрович Карпич,
а/с 32, м. Харків, 61052

...реалізуємо яйця страусів Ему, страусят та павичів.
Тел. 8 (050) 645-01-91

...**лебеді:** чорні, чорношиї, **декоративні качки**: мандаринки, каролінки, огарі, казарки; **павичі**: індійські, білі, чорнокрилі; **фазани**; інкубаційні яйця, добові курчата **порід курей**: кохінхін, чорний, голубий; брама: темна, світла, золотиста, куріпчаста; орпінгтон: чорний, жовтий; юрловські – голосисті; італійські срібні, цесарки.
Сергій Миколайович Гезун,
вул. Шевченка, 162-а, с. Родниківка,
Уманський р-н, Черкаська обл., 20300,
тел. 8 (050) 38-38-288

...сортові сенполії (фіалки). Конверт – фотокаталог.
С.А. Рябова,
а/с 50, м. Українка, Київська обл., 08720

...жоржини. Для відповіді – конверт.

Н.І. Соколова,
с. Копитів, Корецький р-н, Рівненська обл., 34745

...сортові тюльпани. Різнокольорові. Дешево. Вигонка. Конверт – каталог.

Сергій Лукич Васильєв,
с. Лозанівка, Приморський р-н, Запорізька обл., 72151

...постійно найкращі сорти великоплідної суниці: Ольвія, Кент, Морський пейзаж, Королева Єлизавета та інші. Опт – роздріб. Малину, аґрус, ожину, смородину, порічки. Конверт – каталог.

Юлія Володимирівна Коміренко,
вул. Леніна, 399, с. Мошни, Черкаський р-н, Черкаська обл., 19615,
тел. 8 (0472) 30-29-28, 8 (097) 57-57-781

...рідкісні, карликові, декоративні породи курей. Можливий обмін або закупівля подібних порід.

м. Гайсин. Вінницька обл.,
тел. 8 (098) 78-12-712

...корейські свиноматки (поросні), кнури та молодняк.
Тел. 8 (04471) 2-14-81, 8 (066) 753-21-19

...саджанці троянд для всіх ґрунтово-кліматичних регіонів, вирощені в середній смузі України у відкритому ґрунті: двокольорові, смугасті, блакитні, зелені. Саджанці шипшини. Конверт – кольоровий каталог.

А.Я. Береза,
а/с 238, м. Красноармійськ-7, 85307,
тел. 8(066) 345-69-72

...недорого. Тюльпани (60). Початківцям передбачені знижки, замовляйте спецкаталог. Конверт – каталог.

Г.М. Караваєв,
вул. Батюка, 62, кв. 80,
м. Слов`янськ, Донецька обл., 84116

...цибулини тюльпанів, гіацинтів, крокусів з Голландії на вигонку.

Тел. 8(03654) 2-31-15, 8(097) 664-88-33,
E-mail: volodia_ostrog@mail.ru

...чистопородних травоїдних поросят породи МАНГАЛ і корейських.

Тел. 8(096) 9304427

Хочу придбати...

...фундук, окулірований на ведмежій ліщині.

Сергій,
тел. 8 (097) 138-06-50

Шановні читачі журналу "Дім, сад, город"! Оголошення на сторінках нашого журналу платні. Якщо ви бажаєте розмістити свої оголошення, вам потрібно переказати на розрахунковий рахунок №26006026435831 у Печерському відділенні Київської міської філії АКБ "Укрсоцбанк", МФО 322012, код 25662848 по 3,00 грн. за кожне слово, враховуючи адресу, прізвище і телефони та рекомендованим листом надіслати текст оголошення і квитанцію про оплату на адресу редакції. Коли ви самостійно рахуєте свій текст, будь-ласка, враховуйте всі слова і знаки більше двох; номер телефону – як три слова.

До чергового номера включаються ті оголошення, що надійшли за місяць до випуску журналу. Всі тексти оголошень здаються до друку до 1-го числа кожного місяця.

Адреса редакції: вул. Заболотного, 19, м. Київ-680, 03680, МСП-680.

На першій сторінці обкладинки фото Людмили Срединої

У номері:

„ДІМ, САД, ГОРОД“
виробничо-практичний журнал
№5, травень, 2008 р.
Головний редактор
М.І. Халимоненко
Головний художник
Т.П. Колодницька
Заступники головного редактора
Б.К. Донгаш, І.Ф. Куштенко
Зав.відділами
А.М.Капітульська, О.В.Кисленко
Літературний редактор
М.П.Чернецька
Дизайн, верстка **Н.Х.Дець**
Комерційний директор
Г.А.Донець,
Реклама **Н.В.Васильєва,**
тел.: (044) 223-38-17,
E-mail: dimsadgorod@voliacable.com
або vgt@i.com.ua
Оголошення **О.К.Шевченко**
E-mail:reclama@dimsadgorod.com
Розповсюдження, маркетинг
Т.І.Лазебник
тел.: 223-22-58
E-mail: lazebnik@dimsadgorod.com
www.dimsadgorod.com

Видання зареєстровано, серія КВ, № 3536 від 3.10.98
Підписано до друку 18.04.2008 р.
Загальний тираж 141 033 прим.
Ціна договірна.
Адреса редакції та видавця:
вул. Академіка Заболотного, 19, Київ, 03680, МСП–680.
Тел.: (044) 223-69-11, (044) 223-69-12,
факс/автомат: 223-22-59
E-mail: dsg@dimsadgorod.com
*При передруку та використанні тексту й ілюстрацій посилання на **„Дім, сад, город“** обов'язкове.*
Думки авторів і редакції не завжди збігаються.
Редакція не несе відповідальності за зміст рекламних оголошень.
Листування з читачами лише на сторінках журналу.
Комп'ютерний набір, верстку зроблено у редакції журналу «Дім, сад, город».
Надруковано у друкарні ТОВ «Новий друк».
м., Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тел.: (044) 559-73-19;
тел./факс: (044) 292-80-50.

Передплатні індекси комплектів журналів у складі:

«Дім, сад, город» + «Виноград. Вино» — 22430.
«Дім, сад, город» + «Квіти України» — 22431.
«Дім, сад, город» + «Яблунька» — 22432.
«Дім, сад, город» + «Будьмо здорові» — 22433.
«Дім, сад, город» + «Пасіка» — 22434.
«Дім, сад, город» + «Бібліотека «Дім, сад, город» — 21869.
«Дім, сад, город» + «Календар садівника і городника» — 90245.